

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE ČELOVCE

NÁVRH

September 2012

Obstarávateľ : **Obec ČELOVCE**
Obecný úrad Čelovce
082 14 Čelovce 49
Zastúpený : Ján Kožlej – starosta obce
IČO : 00 690 597
DIČ : 2021302987

Spracovateľ : **ENVIO, s.r.o.**
Levočská 2, 080 01 Prešov
Zastúpený : Jozef Andrej – konateľ
IČO : 44 402 350
DIČ : 2022729456

Riešiteľský kolektív

Hlavný riešiteľ	:	Ing. arch. Ivan Vook AA
Číslo osvedčenia	:	0639 AA
Urbanizmus	:	Ing. arch. Vladimír Nedelko
	:	Akad. arch. Ing. arch. Jozef Zelem
Demografia a socioekonomický potenciál	:	Akad. arch. Ing. arch. Jozef Zelem
Kultúra a kultúrne dedičstvo	:	Akad. arch. Ing. arch. Jozef Zelem
Rekreácia, turizmus a cestovný ruch	:	Ing. arch. Vladimír Nedelko
Verejné dopravné a technické vybavenie	:	
Verejná doprava a dopravné zariadenia	:	Ing. Juraj Marton
Vodné hospodárstvo	:	Ing. Ivan Bača
Energetika a zariadenia – elektrická energia	:	Ing. Vasil' Vachna
Energetika a zariadenia – plyn	:	Ing. Ivan Bača
Telekomunikácie a informačné siete	:	Ing. Vasil' Vachna
Ochrana prírody a tvorba krajiny	:	Ing. Ján Stano
Odpadové hospodárstvo	:	Akad. arch. Ing. arch. Jozef Zelem
Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo	:	Ing. Ján Stano
Grafické práce a GIS	:	Bc. Vladimír Nedelko
Editorské práce	:	Cecília Mihalová

Odborne spôsobilou osobou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacích dokumentácii obcí a regiónov podľa § 2a zákona číslo 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov je Ing. arch. Vladimír Debnár s registračným číslom preukazu 069 vydaného Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky dňa 31.10.2001.

OBSAH :

1.	ZÁKLADNÉ ÚDAJE	4
1.1.	Údaje o základnej územnej jednotke	4
1.2.	Hlavné ciele riešenia a problémy, ktoré územný plán rieši	4
1.3.	Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu	5
1.4.	Údaje o súlade riešenia so zadávacím dokumentom	5
1.5.	Východiskové podklady	5
2.	RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU	7
2.1.	Vymedzenie územia a základné charakteristiky	7
2.1.1.	Vymedzenie riešeného a záujmového územia	7
2.1.2.	Fyzickogeografická charakteristika územia	7
2.1.3.	Územná charakteristika prírodného potenciálu	11
2.2.	Zásady ochrany kultúrohistorických a prírodných hodnôt územia obce	13
2.2.1.	Ochrana prírodných hodnôt územia obce	13
2.2.1.1.	Významné krajinné prvky	13
2.2.1.2.	Chránené časti prírody a krajiny	14
2.2.2.	Ochrana kultúrohistorických hodnôt	15
2.3.	Základné demografické údaje	16
2.4.	Väzby vyplývajúce zo záväzných častí nadradených dokumentácií	18
2.5.	Širšie vzťahy dokumentujúce začlenenie riešenej obce do systému osídlenia	23
2.6.	Sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce	23
2.7.	Urbanistická koncepcia priestorového usporiadania	24
2.8.	Funkčné využitie územia	25
2.8.1.	Obytné územia	25
2.8.1.1.	Koncepcia rozvoja súčasného obytného územia	25
2.8.1.2.	Rozvojové plochy bývania	25
2.8.2.	Občianska vybavenosť a sociálna infraštruktúra	26
2.8.3.	Výrobné územia	30
2.8.3.1.	Koncepcia rozvoja hospodárskej základne	30
2.8.3.1.1.	Ťažba nerastných surovín	30
2.8.3.1.2.	Poľnohospodárstvo	31
2.8.3.1.3.	Lesné hospodárstvo	31
2.8.3.1.4.	Priemyselná, remeselná výroba a skladové hospodárstvo	31
2.8.3.2.	Stanovenie ochranných pásiem výroby	31
2.8.3.3.	Požiadavky na vymiestňovanie škodlivých prevádzok výroby	31
2.8.4.	Plochy zelene	32
2.8.5.	Rekreácia, kúpeľníctvo a cestovný ruch	33
2.9.	Verejné dopravné a technické vybavenie	35
2.9.1.	Doprava	35
2.9.2.	Vodné hospodárstvo	38
2.9.3.	Energetika a energetické zariadenia	40
2.9.4.	Napojenie územia na telekomunikačné a informačné siete	43
2.10.	Ochrana prírody	43
2.10.1.	Koeficient ekologickej stability	43
2.10.2.	Prvky územného systému ekologickej stability	44
2.11.	Koncepcia starostlivosti o životné prostredie	47
2.11.1.	Krajinnoekologické opatrenia	47
2.11.2.	Odpadové hospodárstvo	47
2.12.	Riešenie záujmov obrany štátu a ochrany obyvateľstva	48
2.13.	Vymedzenie zastavaného územia	49
2.14.	Vymedzenie ochranných pásiem a plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu	50
2.15.	Vyhodnotenie použitia poľnohospodárskeho a lesného pôdneho fondu na nepoľnohospodárske využitie	53
2.16.	Hodnotenie navrhovaného riešenia	53

1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

1.1. Údaje o základnej územnej jednotke

Obec: Čelovce				
Kód ZUJ	524271	Rozloha ZUJ v ha		399
Kraj	7 Prešovský	Nadmorská výška m.n.m.	od	300
Okres	707 Prešov		do	400

Poznámka: ZUJ - základná územná jednotka

Obec Čelovce je prejazdnou cestnou obcou v okrese Prešov. Zastavané územie má prevažne obytnú funkciu. Výstavba v obci Čelovce je charakteristická malou vyváženosťou staršej historickej a novej povojnovej zástavby. Podľa posledného sčítania obyvateľstva, domov a bytov v roku 2001 mala obec 281 obyvateľov a 56 trvale obývaných bytov.

1.2. Hlavné ciele riešenia a problémy, ktoré územný plán rieši

1.2.1. Údaje o dôvodoch obstarania územného plánu

Obec Čelovce v súčasnosti nemá pre svoj ďalší rozvoj žiadnu záväznú územnoplánovaciu dokumentáciu. Územný plán VÚC Prešovského kraja 2009 nerieši lokálny charakter územia, preto je potrebné vypracovať územný plán obce, aby bolo možné zahrnúť aj širšie vzťahy medzi jednotlivými katastrami. Tieto perspektívne zmeny však nemožno realizovať bez cieľavedomej pomoci štátu, ktorá by mala formou rozvojových programov v spolupráci so štrukturálnymi fondmi Európskej únie podnietiť iniciatívu domáceho obyvateľstva. Riešenie úlohy preto vyplýva z potreby vypracovať pre obec Čelovce dlhodobú stratégiu trvalo udržateľného rozvoja. Potreba vypracovať územný plán obce, zdôvodňujúceho obstaranie, vyplýva z toho, že:

- je základným nástrojom pre koncepciu organizácie územia obce počas záväznosti územného plánu obce,
- umožňuje priechodnosť investičných zámerov, to znamená konkrétnej povoloňovacej činnosti riešenej v územnom pláne pri následnom vydávaní územných rozhodnutí a stavebných povolení,
- je záväzným podkladom pre koordináciu zámerov výstavby v území,
- je záväzným podkladom pre projektovanie dopravnej, technickej a sociálnej vybavenosti v obci,
- umožňuje realizovať v obci také stavby verejnoprospešného charakteru, kde nie je daný súhlas vlastníkov pozemkov s ich výstavbou, a to tým, že vymedzí verejnoprospešné stavby v danom území v zmysle stavebného zákona.

Územný plán obce Čelovce bol objednaný z dôvodu jeho absencie a aktuálnej potreby pre dlhodobé a operatívne rozhodovanie pri riadení a usmerňovaní rozvoja obce.

1.2.2. Hlavné ciele riešenia

Hlavným cieľom riešenia Územného plánu obce Čelovce je prehodnotenie súčasnej urbanistickej štruktúry obce, riešenie vhodného usporiadania funkčných plôch z pohľadu perspektívneho rozvoja obce. Zámery je potrebné zosúladiť s územným systémom ekologickej stability.

V územnom pláne obce v súlade s Územným plánom VÚC Prešovského kraja 2009 je potrebné riešiť:

- priestorové usporiadanie a funkčné využitie územia,
- plochy výstavby v priamej nadväznosti na zastavané územie obce,
- možnosti rozvoja obytnej zástavby a usmernenia výhľadových plôch určených pre funkciu bývania,
- rozvoj občianskej vybavenosti obce a sociálnej infraštruktúry,
- rozvoj športových a rekreačných aktivít s možnosťou využitia prírodného potenciálu územia,
- rozvoj hospodárskej základne,
- rozvoj dopravnej a technickej vybavenosti obce,
- opatrenia na zvýšenie ekologickej stability územia,
- opatrenia vplývajúce zo záujmov obrany štátu,
- opatrenia protipožiarnej ochrany a ochrany územia pred povodňami,
- vyhodnotenie použitia poľnohospodárskeho a lesného pôdneho fondu na nepoľnohospodárske využitie,
- záväzné regulatívy priestorového a funkčného využitia územia,
- verejnoprospešné stavby.

Obec nemá viac ako 2000 obyvateľov. Riešenie Územného plánu obce Čelovce je bilancované na obdobie k roku 2025. Územný plán obce je spracovaný v rozsahu ustanovení platného stavebného zákona a súvisiacich predpisov o územnoplánovacích dokumentáciách obce.

1.3.   Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu

Obec Čelovce nemala nikdy v minulosti vypracovaný územný plán obce. Realizácia výstavby v obci bola uskutočňovaná na základe územných rozhodnutí v zmysle stavebného zákona.

1.4.   Údaje o súlade riešenia so zadaním

1.4.1.   Chronológia spracovania jednotlivých etáp územného plánu

Územný plán obce Čelovce bol objednaný obcou Čelovce v júni 2009. Prieskumy a rozbor boli spracované ENVIO, s.r.o. Prešov v auguste 2009 s podrobnosťou požadovanou metodickým usmernením pre riešenie územných plánov obcí. Návrh zadania pre spracovanie územného plánu obce bol vypracovaný v zmysle zákona číslo 50/1976 Z.z. v znení neskorších predpisov a v súlade s vyhláškou číslo 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii. Zadanie bolo spracované ENVIO, s.r.o. Prešov v roku 2009 a schválené Obecným zastupiteľstvom v Čelovciach dňa 14. decembra 2009 uznesením číslo 6/2009 v súlade so stanoviskom Krajského stavebného úradu v Prešove číslo 2009–1069/4224–2 zo dňa 7. decembra 2009 k posúdeniu návrhu zadania pre spracovanie Územného plánu obce Čelovce.

1.4.2.   Zhodnotenie súladu riešenia so zadaním

Pri riešení Územného plánu obce Čelovce sa dôsledne vychádza zo schváleného zadania ako základného záväzného podkladu spracovania územného plánu. Z riešenia územného plánu nevyplynuli žiadne požiadavky na preschválenie zadania.

1.5.   Východiskové podklady

Pre spracovanie územného plánu obce boli použité tieto dokumentácie a podklady:

- Nariadenie Vlády Slovenskej republiky číslo 528/2001 Z.z. ktorým, sa vyhlasuje záväzná časť Koncepce územného rozvoja Slovenska 2001 a Uznesenie Vlády Slovenskej republiky číslo 1033/2001 zo dňa 31.10.2001, ktorým boli schválené záväzné zásady a regulatívy záväznej časti Koncepce územného rozvoja Slovenska 2000,
- Nariadenie Vlády Slovenskej republiky číslo 679/2002 Z.z. zo dňa 27.11.2002, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Vlády Slovenskej republiky číslo 216/1998 Z.z., ktorým sa vyhlasuje záväzná časť územného plánu veľkého územného celku Prešovský kraj,
- Nariadenie Vlády Slovenskej republiky číslo 111/2003 zo dňa 12.3.2003, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Vlády Slovenskej republiky číslo 183/1998 Z.z., ktorým sa vyhlasuje záväzná časť Územného plánu veľkého územného celku Prešovský kraj v znení nariadenia Vlády Slovenskej republiky číslo 679/2002 Z.z.,
- Zmeny a doplnky Územného plánu VÚC Prešovského kraja 2009 schválené Zastupiteľstvom Prešovského samosprávneho kraja uznesením číslo 588 zo dňa 27.10.2009 a Všeobecné záväzné nariadenie Prešovského samosprávneho kraja číslo 17/2009, ktorým bola vyhlásená jeho záväzná časť,
- Zákon Národnej rady Slovenskej republiky číslo 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny,
- Uznesenie Vlády Slovenskej republiky k národnému zoznamu navrhovaných chránených vtáčích území číslo 636/2003 zo dňa 9.7.2003,

Použitá odborná literatúra:

- Atlas Slovenskej socialistickej republiky, SAV Bratislava, r. 1982,
- Atlas krajiny Slovenskej republiky 1. vydanie, Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky Bratislava, SAŽP Banská Bystrica, r. 2002,
- Geomorfologické členenie SSR a ČSSR, Slovenská kartografia Bratislava, r. 1986,
- Atlas inžinierskogeologických máp SSR, Štátny geologický ústav Dionýza Štúra Bratislava, r. 1989,
- Geologická mapa Popradskej kotliny, Hornádskej kotliny, Levočských vrchov, Spišsko-šarišského medzihoria, Bachurne a Šarišskej vrchoviny, Bratislava, r. 1999,
- Nerastné suroviny Slovenskej republiky, Štátny geologický ústav Dionýza Štúra Bratislava, r. 2001,

- Hydroekologický plán povodia Hornádu, Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky Bratislava a Slovenský hydrometeorologický ústav Bratislava, r. 2002,
  - Minerálne vody Slovenska, r.1977,
  - Geobotanická mapa ČSSR – Slovenská socialistická republika, VEDA Bratislava, r. 1986,
  - Správa o kvalite ovzdušia a podiele jednotlivých zdrojov na jeho znečisťovaní v Slovenskej republike 2001, Slovenský hydrometeorologický ústav Bratislava, r. 2002,
  - Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, Vydavateľstvo SAV Bratislava, r. 1977,
  - Súpis pamiatok na Slovensku, Obzor Bratislava, r. 1968,
  - Dejiny osídlenia Šariša, r.1990,
  - Ochrana prírody okresu Prešov, Ľudovít Dostal, r.1978,
- Ďalej boli použité tieto dokumentácie:
- Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Prešov, EKOLAND, s.r.o., r. 1994,
  - Správa o stave životného prostredia Prešovského kraja za rok 2002, Krajský úrad v Prešove a SAŽP, pracovisko Prešov, r. 2004,
  - Aktuálne údaje Archeologického ústavu SAV Nitra kraj Prešov k 31.12.1998,
  - Sčítanie dopravy, r. 2005,
  - Program odpadového hospodárstva Prešovského kraja, r. 2006,
  - Program odpadového hospodárstva okresu Prešov, r. 2005,
  - Údaje zo sčítania obyvateľstva, domov a bytov v roku 2001 Krajského štatistického úradu v Prešove,
  - Informačná databáza obecného úradu v Čelovciach,
  - Register obnovennej evidencie pozemkov obce Čelovce, GEOKART Prešov, r. 2003,
  - Krajinnoekologický plán obce Čelovce, Slovenská agentúra životného prostredia Prešov, r. 2008,
  - Projektové dokumentácie inžinierskych sietí – podklady riešiteľov projektových dokumentácií uvedených inžinierskych sietí,
  - Prieskumy a rozbor pre spracovanie Územného plánu obce Čelovce – ENVIO, s.r.o. Prešov, r. 2009,
  - Zadanie pre spracovanie Územného plánu obce Čelovce – ENVIO, s.r.o. Prešov, r. 2009,
- Pre spracovanie boli použité mapové podklady:
- Základné mapy ČSSR v mierke 1: 50 000,
  - Základné mapy ČSSR v mierke 1: 10 000,
  - Vektorová mapa nehnuteľnosti katastra Čelovce.

2. RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU

2.1. Vymedzenie územia a základné charakteristiky

2.1.1. Vymedzenie riešeného a záujmového územia

2.1.1.1. Vymedzenie riešeného územia

Riešené územie Územného plánu obce Čelovce je vymedzené jeho katastrálnou hranicou a má rozlohu 399 ha. (viď grafická časť – výkres č. 2). Podrobne riešenie zastavaného územia obce je vymedzené súčasnými hranicami zastavaného územia obce. (viď grafická časť – výkres č. 3)

2.1.1.2. Vymedzenie záujmového územia

Záujmové územie tvorí územie bezprostredne súvisiace s riešeným územím majúcim prevádzkové a ekologické väzby, ochranné pásma a väzby na technickú infraštruktúru.

Katastrálne územie obce Čelovce je v dotyku s katastrálnymi územiami obcí Pušovce, Proč, Šarišská Trstená, Nemcovce, Lipníky a Chmeľov a nachádza sa v severovýchodnej časti okresu Prešov (viď grafická časť – výkres číslo 1).

2.1.2. Fyzickogeografická charakteristika územia

2.1.2.1. Geológia

2.1.2.1.1. Geologické pomery

Katastrálne územie obce Čelovce je po geologickej stránke pomerne zložité, nakoľko jeho kataster a širšie okolie je budované bradlovým pásmom oddeľujúcim magurské flyšové pásmo (tzv. vonkajší flyš) na severe od súvrstvia vnútrokarpatského paleogénu, ležiaceho južne od bradlového pásma.

Vonkajšie flyšové pásmo zastupujú na kontakte s bradlovým pásmom strihovské vrstvy (pieskovcový až flyšový vývoj: striedanie vápnitých pieskovcov a ílovcov) – oddelené sú tektonickou líniou.

Vlastné bradlové pásmo zastupujú pruhy hornín zo severu na juh v poradí:

- na kontakte so strihovskými vrstvami sa nachádza paleogén pročských vrstiev (striedanie slieňovcov, vápnitých pieskovcov vo flyšovom vývoji, hrúbka súvrstvia asi 200 – 300 m),
- mezozoikum bradlového pásma je zastúpené pestrými slieňovcami až slieňmi s vložkami vápnitých pieskovcov – púchovský vývoj, súvrstvie charakterizuje pestrý slieňovcový vývoj a jeho hrúbka dosahuje 100 – 150 m. V tomto súvrství sa nachádzajú menšie alebo väčšie šošovky alebo telesá kriedových a jurských vápencov. Krieda je zastúpená sivými, škvrnitými slieňovcami a ílovitými vápencami, jura je zastúpená sivými až zelenosivými tenkodoskovitými vápencami, miestami bitumenoznými.
- južne od mezozoika bradlového pásma opäť nastupuje paleogén pročských vrstiev.

Vnútrokarpatský paleogén južne od bradlového pásma zastupuje zuberské súvrstvie (flyšový vývoj – striedanie pieskovcov, ílovcov s vložkami intraformačných polymiktných zlepcov), ktorého hrúbka variuje v rozsahu niekoľko 100 m až 1 200 m. Na nich juhozápadným smerom nadväzujú horniny čelovského súvrstvia (svetlosivé prachovce až jemnozrnné pieskovce).

Jednotlivé flyšové súvrstvia a horniny bradlového pásma sú vo väčšej alebo menšej miere pokryté kvartérnymi sedimentmi (najmä deluviálne a fluviálne sedimenty). Fluviálne sedimenty tvoria výplň údolnej nivy väčších vodných tokov (napr. vodný tok Trstianka), predstavujú ich piesčité štrky, hlinité štrky, hliny a íly. Deluviálne sedimenty tvoria výskyty na plochých svahoch a nezriedka predstavujú vhodné prostredie pre vznik svahových porúch.

Z hľadiska inžiniersko – geologickej rajonizácie patrí dominantná časť vymedzeného riešeného územia a jeho širšieho okolia k rajónu flyšoidných hornín, časť územia je zaradená do rajónu ílovcovo-vápencových hornín, rajónu pieskovcovo-zlepcových hornín alebo do rajónu ílovcovo – prachovcových hornín, údolie väčších vodných tokov vyplňa rajón deluviálnych sedimentov.

2.1.2.1.2. Zvýšená seizmicita, vyhodnotenie zemetrasnej činnosti

Z hľadiska ohrozenia územia seizmicitou sa v katastrálnom území obce Čelovce makroseizmická intenzita pohybuje okolo 6⁰MSK-64.

Seizmické ohrozenie v hodnotách špičkového zrýchlenia na skalnom podloží sa pohybuje v intervale 1,00 – 1,29 m.s⁻².

2.1.2.1.3. Prírodná rádioaktivita a radónové riziko

Katastrálne územie obce Čelovce patrí do kategórie nízkeho až stredného radónového rizika. V katastrálnom území obce nie sú evidované žiadne zdroje prírodného žiarenia ani extrémne anomálie magnetického poľa zeme.

2.1.2.2. Geomorfológia

2.1.2.2.1. Geomorfologické jednotky

Územie obce Čelovce leží v sústave alpsko–himalájskej, v podsústave Karpaty, v provincii Západné Karpaty, v subprovincii Vonkajšie Západné Karpaty, v oblasti Podhŕľno–magurskej a celku Šarišskej vrchoviny.

2.1.2.2.2. Geomorfologické pomery

Geologická stavba v rozhodujúcej miere modifikuje aj morfológické a morfometrické pomery v riešenom území a jeho bližšom okolí. Jeho prevažná časť (sever) sa vyznačuje vrchovinovým reliéfom (silne až veľmi silne členité vrchoviny) s hlboko zarezanými dolinami vodných tokov s úzkou údolnou nivou a sklonmi svahov zväčša nad 7° až 12°, zatiaľ čo južná a stredná časť katastra predstavuje hladšie modelovaný pahorkatinový reliéf (silne členité pahorkatiny).

Základnými typmi erózo–denudačného reliéfu sú vo vyšších polohách vrchovinový, v južnej časti reliéf pahorkatiny erózných brázd a reliéf pedimentových podvrchovín a pahorkatín. Z vybraných typov reliéfu majú významné postavenie úvalinové doliny a úvaliny kotlín a brázd a v širšom okolí aj zosuvy.

2.1.2.2.3. Súčasné reliéfovotvorné procesy

V riešenom území prevládajú fluválne a stráňové procesy, z ktorých dominuje výmoľová a plošná vodná erózia na poľnohospodárskej pôde. V menšej miere sa uplatňujú aj zosuvné procesy ako jeden z najdynamickejších prejavov svahovej modelácie. Fluválne procesy sú za normálnych podmienok obmedzené len na korytá vodných tokov, počas povodní a prívalových zrážok môžu výrazným spôsobom prispieť k zmenám reliéfu vo väčšom rozsahu, pričom sú často zasiahnuté aj doliny, ktoré nemajú pravidelne tečúci vodný tok.

2.1.2.3. Morfometrická charakteristika

2.1.2.3.1. Sklonitosť

Sklonitosť reliéfu sa využíva predovšetkým pri stanovovaní rýchlosti odnosu vody a materiálu po svahu, limituje lokalizáciu aktivít v krajine. Podľa všeobecných morfometrických charakteristík je katastrálne územie z hľadiska sklonitosti rozčlenené do šiestich intervalov (0–3°, 3–7°, 7–12°, 12–17°, 17–25°, 25° a viac).

Najvýraznejšie svahy s najvyšším sklonom sa tiahnu celou južnou časťou katastrálneho územia, kde sa prudko zvažujú od vrcholových polôh kóty Chrást (392,7 m.n.m.) do údolí Trstianky a pravostranného prítoku potoka Ladianka vo výške 320 – 340 m.n.m.. Menšia sklonitosť je charakteristická pre dlhé svahy v severnej časti katastrálneho územia smerujúce od kóty Cicáše (442,7 m.n.m.) do údolí vyššie uvedených vodných tokov vo výške 360 – 380 m.n.m.)

2.1.2.3.2. Expozícia

Poloha svahu s ohľadom na slnečné žiarenie, osvetlenie, vietor a zrážky sa člení podľa svetových strán. V katastrálnom území obce Čelovce sa dajú sledovať dve dominantné expozície svahov. Ide o prudko sa zvažujúce prevažne západné, južné a východné svahy v južnej časti katastrálneho územia obce a miernejšie svahy s prevažnou juhozápadnou, južnou a východnou expozíciou v severnej časti katastrálneho územia. Prienikom sú údolné polohy popri vodných tokoch, kde expozícia svahov smeruje prevažne na juh. Interpretácia má veľký význam napr. pre lokalizáciu výstavby a riešenie športovo rekreačných aktivít.

2.1.2.3.3. Insolácia

Pri insolácii (inak oslnení) reliéfu ide o priame slnečné žiarenie dopadajúce na zemský povrch a jeho množstvo závisí od výšky Slnka, intenzity žiarenia, od sklonu a expozície povrchu. Z pozorovaní sa zistilo, že najvyššie hodnoty insolácie majú južné až juhozápadné svahy so sklonom v rozmedzí 7–17°

a viac. Západne orientované svahy majú najvyššiu insolačnú hodnotu v popoludňajších hodinách. Najmenšie insolačné hodnoty vykazujú severné a severovýchodné svahy.

2.1.2.4. Klimatológia

2.1.2.4.1. Klimatické podmienky

Územie v bezprostrednej blízkosti riešeného územia katastra obce Čelovce možno na základe klimatických charakteristík zaradiť do mierne teplej klimatickej oblasti, ktorá je mierne teplá, vlhká až veľmi vlhká so studenou zimou, reprezentovanej mierne teplým, vlhkým, vrchovinovým okrskom (klimatické znaky – priemerná júlová teplota $\geq 16^{\circ}\text{C}$, počet letných dní < 50 , index zavlaženia je $I_z = 60$ až 120 prevažne nad 500 m.n.m.).

2.1.2.4.2. Klimatické pomery

Klimatické pomery sú výrazne ovplyvňované členitosťou územia, výškovou zonalnosťou a orientáciou voči svetovým stranám.

Zrážky

Z hľadiska výskytu hmiel patrí predmetné katastrálne územie obce Čelovce do oblasti zníženého výskytu hmiel – podhorské až horské svahové polohy (s priemerným počtom dní s hmlou pohybujúcim sa v intervale od 20 do 50 dní) a vrcholové polohy hornatín v širšom okolí obce do oblasti horských advektívnych hmiel (s priemerným počtom dní s hmlou pohybujúcim sa v intervale od 70 do 300 dní).

Priamo v obci sa nenachádza zrážkomerná stanica. Pre ilustráciu zrážkových pomerov v širšom dotknutom území sú uvedené údaje zo zrážkomernej stanice v meste Prešov v nevelkej vzdialenosti od samotnej obce.

Priemerné mesačné, ročné úhrny a úhrny letného polroku zrážok v mm. – Prešov

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok	LP
30	27	31	44	64	84	90	78	53	49	42	33	625	413

Zdroj: Slovenský hydrometeorologický ústav

Teploty

Širšie dotknuté územie možno na základe klimatických charakteristík zaradiť do mierne teplej klimatickej oblasti reprezentovanej mierne teplým, vlhkým vrchovinovým okrskom M6.

Priemerné mesačné a ročné teploty vzduchu za vegetačné obdobie – Prešov

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok	IV-IX
-3,7	-1,5	2,7	8,7	13,6	17,3	18,6	17,8	13,8	8,6	3,5	-1,3	8,2	15,0

Zdroj: Slovenský hydrometeorologický ústav

Veternosť

Z hľadiska zaťaženia územia prízemnými inverziami patrí širšie dotknuté územie medzi priemerne inverzné polohy plošne zahŕňajúce predovšetkým široké údolia riek Torysa a Sekčov a severnú časť Košickej kotliny. V prípade riešeného územia je určujúcim faktorom veterných pomerov v predmetnom území predovšetkým severojužná orientácia Slanských vrchov a Košickej kotliny, uzavretej zo západu, severu (čiastočne) a z východu pohoriami.

Z údajov prezentovaných v nasledujúcej tabuľke sú zrejmé dominantné vetry severných a južných smerov, pričom v porovnaní s inými oblasťami Slovenska má oblasť okolia Prešova pomerne nízke zastúpenie bezvetria. Pomerne široké údolie Torysy nevytvára možnosti pre dlhodobé stagnácie chladného vzduchu. Inverzné polohy sú v nízko položených miestach v okolí Torysy. Na ich formovanie sa podieľajú stekavé prúdy chladného vzduchu, najmä zo západných svahov Slanských vrchov.

Početnosť smerov vetra v % v klimatickej stanici Prešov za roky 1961 – 1970

S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ	BEZVETRIE
23	13	2	10	19	5	2	19	7

Zdroj: Slovenský hydrometeorologický ústav

Priemerná rýchlosť vetra v klimatickej stanici Prešov v m.s^{-1} za roky 1961 – 1970

S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ	BEZVETRIE
3,8	3,6	2,5	4,4	4,3	3,2	2,4	3,3	–

Zdroj: Slovenský hydrometeorologický ústav

2.1.2.5. Hydrogeológia

2.1.2.5.1. Hydrogeografická charakteristika

Z hľadiska hydrogeografických charakteristík riešené územie katastra obce Čelovce patrí k úmoriu Čierneho mora, do povodia rieky Bodrog. Hydrologickou osou tohto územia je bezmenný vodný tok, odvodňujúci takmer celú plochu riešeného územia a ktorý tvorí pravostranný prítok vodného toku Ladianka. Z hľadiska charakteru prameniska ide o typ pramenné pero horské.

Vodné toky vo vymedzenom môžeme zaradiť do vrchovinné – nížinnej oblasti. Z hľadiska typu režimu odtoku zaradiť do vrchovinné – nížinnej oblasti s dažďovo – snehovým režimom odtoku. Najvyššie vodné stavy sú začiatkom jari v mesiacoch február, marec a apríl, najnižšie vodné stavy sú koncom leta a na začiatku jesene v mesiaci september.

Priemerný špecifický odtok sa vo vymedzenom riešenom území katastra Čelovce v časovom období rokov 1931 – 1980 pohyboval v intervale od 10 do 15 l.s⁻¹. km⁻².

Maximálny špecifický odtok s pravdepodobnosťou opakovania raz za 100 rokov sa vo vymedzenom území pohyboval v intervale od 2,3 do 2,8 m³.s⁻¹. km⁻².

2.1.2.5.2. Hydrogeologické pomery

Z hľadiska hydrogeologických pomerov najvýznamnejšie hydrogeologické kolektory v širšie riešenej oblasti sú pieskovce s miernou prietočnosťou a hydrogeologickou produktivitou ($T = 1.10^{-4} - 1.10^{-3} \text{ m}^2.\text{s}^{-1}$) nachádzajúce sa predovšetkým vo vonkajšom flyšovom pásme a vo vnútrokarpatskom paleogéne, paleogénne sedimenty bradlového pásma sa vyznačujú nízkou miernou prietočnosťou a hydrogeologickou produktivitou ($T < 1.10^{-4} \text{ m}^2.\text{s}^{-1}$). Vápencové telesá bradlového pásma sa vyznačujú vysokou prietočnosťou a hydrogeologickou produktivitou ($T = 1.10^{-3} - 1.10^{-2} \text{ m}^2.\text{s}^{-1}$).

Hydrogeologický komplex paleogénnych flyšových hornín budujú sedimenty paleogénu, ktoré majú prevažne puklinovú priepustnosť. Tvorí ich horniny, v ktorých sa pravidelne striedajú ílovce, pieskovce a len v menšej miere sú zastúpené zlepené, rohovce a karbonátové horniny.

Z hľadiska výskytu a cirkulácie podzemnej vody sú to veľmi rôznorodé horniny. Súvrstvia v pieskovcovom alebo zväčša hruborytmickom pieskovcovom vývine predstavujú kolektory podzemných vôd, súvrstvia v ílovcovom alebo drobnorytmickom ílovcovo – pieskovcovom vývine predstavujú izolátory, resp. poloizolátory podzemných vôd. Málo priaznivé podmienky pre vytváranie kolektorov podzemnej vody sa najlepšie odrážajú vo všeobecne nízkej výdatnosti prameňov dosahujúcej často iba niekoľko stotín resp. desiatín l.s⁻¹. Územia budované flyšovými pieskovecami sú charakterizované prevažne plytkým obehom podzemných vôd viazaným na pokryvné zvetralinové útvary a zónu rozvoľnenia, zvetrávania a tektonického porušenia nad eróznou bázou.

2.1.2.5.3. Hydrogeologické rajóny

V rámci širšie riešeného územia Beskydského predhoria a Ondavskej vrchoviny sa nachádzajú dva hydrogeologické rajóny. V severovýchodnej časti ide o hydrogeologický rajón PQ 110 Paleogén Nízkych Beskyd v povodí Tople (určujúcim typom priepustnosti na území tohto hydrogeologického rajónu je puklinová priepustnosť), juhozápadnú časť zaberá hydrogeologický rajón NQ 123 Neogén východnej časti Košickej kotliny s dominantnou medzizrnovou priepustnosťou geologického podlažia (sem spadá aj riešený kataster).

Využitelné množstvá podzemných vôd sa v hydrogeologickom rajóne PQ 110 Paleogén Nízkych Beskyd v povodí Tople pohybujú v intervale od 0,20 do 0,49 l.s⁻¹.km⁻². Hydrogeologický rajón Neogén východnej časti Košickej kotliny je budovaný neogénnymi sedimentmi s polohami štrku a piesku. Hrúbka štrkových náplavov dosahuje 3 – 5 m s priemernou výdatnosťou 1,0 – 2 l.s⁻¹. Podzemné vody v tomto prostredí sa tvoria okrem infiltrácie zo zrážkových a povrchových vôd i prestupovaním vôd z príľahlých neovulkanitov Slanských vrchov.

Riešené územie a jeho bližšie okolie nie je príliš bohaté na výskyt minerálnych vôd.

Z kvartérnych sedimentov patria vo flyšovom pásme k najvýznamnejším hydrogeologickým kolektorom fluviálne piesčité štrky dnovej výplne vodných tokov. Ich výdatnosť je však veľmi podmienená hlinitou a ílovitou prímiesou.

2.1.2.6. Pedológia

V riešenom území sa z pôdných typov vyskytujú prevažne kambizeme modálne a kultizemné nasýtené až kyslé, sprievodné rankre a kambizeme pseudoglejové zo stredne ťažkých až ľahších skeletnatých

zvetralín nekarbonátových hornín a kambizeme pseudoglejové nasýtené, sprievodné pseudogleje modálne a kultizemné, lokálne gleje zo zvetralín rôznych hornín.

Z pôdných druhov prevládajú v území pôdy piesčito-hlinité a hlinito-piesčité, neskeletnaté až slabo kamenité (obsah skeletu do hĺbky 0,6 m v rozsahu 0 – 20 %). Obsah skeletu sa zvyšuje na kontakte bazálneho paleogénu s karbonatickými horninami obalových jednotiek Čiernej hory.

Pôdotvorné procesy sú podmienené rôznymi endogénnymi a exogénnymi faktormi ako je materská hornina, klíma, biologické činitele, geografia terénu. Odrazom vplyvu týchto faktorov sú základné vlastnosti pôdy, a to chemické, fyzikálne a biologické.

Kambizeme patria do skupiny pôd hnedých, pre ktoré je charakteristický proces hnednutia (alterácie), oxidického zvetrávania, s dominantným kambickým B- horizontom.

Kambizeme pseudoglejové (KMg) – stredne hlboké až hlboké na svahoch do 12°. Sú rozšírené najmä v južnej časti riešeného územia. Obsah prachových častíc (z kambizemí najvyšší – 60 %) a hrubého prachu (36 % v povrchovom horizonte), ich spolu s výrazne zníženou priepustnosťou podorníčia pre vodu zaraďuje k najviac erodovaným pôdam tohto územia. Výmenná reakcia je slabo kyslá 5,9pH/KCl a sorpčný komplex nasýtený bázami na 60 %, pri sorpčnej kapacite 16,5 mval na 100 g. Obsah prijateľného P je 49,5 mg.kg⁻¹ a K 208 mg.kg⁻¹. V týchto pôdach sa z dôvodu ich výskytu v depresných polohách, ako aj v dôsledku zníženej priepustnosti prejavujú sezónne výrazné znaky oxidačno-redukčných procesov v spodnej časti ornice a v podorníči.

Kambizeme typické kyslé (KMm^a) – stredne hlboké až hlboké na svahoch do 12° tvoria len veľmi malé percento z celkovej výmery pôdy riešeného územia. Obsah celkového prachu je 53,5 %, hrubého prachu 29,8 %, to znamená, že sú tiež veľmi ľahko erodovateľné. Obsah humusu je vyšší, priemerne 2,6 %, čo je podmienené najmä vyšším zastúpením trávnych porastov na týchto pôdach. Výmenná reakcia je kyslá 5,4 a sorpčný komplex je nasýtený bázickými kationmi priemerne na 39 %. Relatívne veľmi malé zvýšenie pH a nasýtenia v povrchovom horizonte je podmienené kultiváciou. Obsah prijateľného P je 43 mg.kg⁻¹, K 193 mg.kg⁻¹. Intenzita hnojenia je v týchto pôdach s najväčšou pravdepodobnosťou nižšia ako v predchádzajúcich a rovnako v nich nie je používané vápnenie.

Subtypy kambizemí s plytkým profilom (KM) (do 0,30 m) sú prevažne stredne ťažké. Sú to pôdy využívané prevažne ako trvalé trávne porasty. Majú vyšší obsah humusu, priemerne 2,9 %. Sú prevažne slabo kyslé s nasýtením sorpčného komplexu bázami pod 50 %. Obsah prijateľného P je nízky, pretože tieto pôdy sú väčšinou využívané menej intenzívne. Okrem malej hĺbky profilu majú často veľmi členitý mikoreliéf povrchu (zosuvy, terasy, erózne strže).

Subtypy kambizemí na svahoch od 12 do 25° (KM) – sú prevažne stredne ťažké s vysokým zastúpením prachových častíc v prvom horizonte (53 %), čo v orných pôdach na svahoch nad 12° pri súčasnej agrotechnike zapríčiňuje výrazné poškodzovanie plošnou vodnou eróziou. Obsah humusu je priemerne 2,4 %, pôdna reakcia je slabo kyslá 5,6 pH/KCl, obsah prijateľného P a K v rámci kambizemí je najnižší, čo sa dá vysvetliť vysokým zastúpením extenzívne využívaných pôd, ale svoj podiel tu má zrejme aj erózia.

Fluvizeme (FM, FMm, FMG) – ich výskyt je viazaný na nivy vodných tokov. V riešenom území je ich výmera veľmi nízka. Sú to pôdy prevažne stredne ťažké s dobrými fyzikálnymi vlastnosťami s relatívne vysokým obsahom humusu (2,8 %), so slabo kyslou až neutrálnou pôdnou reakciou 6,7 pH, s vysoko nasýteným sorpčným komplexom a vysokým obsahom prijateľných živín. Charakteristické pre nivy v tejto oblasti je ich malá šírka a stredne silná až silná skeletovitosť.

Pseudogleje (PGm) – Sú to pôdy stredne ťažké s typickým vysokým obsahom prachových častíc (nad 70 %, so zastúpením hrubého prachu 50 %). Ďalšou typickou vlastnosťou je veľké zvýšenie obsahu ílu v podorníči, čo je sprevádzané prirodzene vyššou objemovou hmotnosťou, ale i náchylnosťou na utláčanie, najmä orbou pri väčšej vlhkosti. Obsah humusu je nízky 1,8 % s vysokým podielom fulvokyselín a poklesom v podorníči na 0,7 %. Pôdna reakcia je v priemere 6,0 pH/KCl, hlbšie klesá na 5,0 pH. Sorpčný komplex je nasýtený bázami nad 50 %. Obsah prijateľného P a K je vysoký, pretože sú intenzívne využívané.

Podľa dostupných údajov sa v riešenom území nenachádzajú kontaminované pôdy.

2.1.3. Územná charakteristika prírodného potenciálu

2.1.3.1. Štruktúra krajiny

Riešené územie má mierne pretiahnutý oválny tvar s dlhšou osou v smere juh – sever v dĺžke približne 3,5 km, maximálna šírka v smere východ – západ je okolo 1,6 km. Nadmorská výška katastra obce

Čelovce sa pohybuje od cca 300 m.n.m. na juhovýchode katastra pri bezmennom vodnom toku neďaleko obce Podhrabina do 400 m.n.m. severne od zastavaného územia obce Čelovce. Nadmorská výška v strede obce je 375 m.n.m.. Obec Čelovce leží na juhozápadných svahoch Nízkych Beskyd..

Mierne zvlnený povrch takmer odlesneného chotára tvorí centrálnokarpatský flyš a bradlové pásmo.

Z hľadiska súčasnej krajinnnej štruktúry a využívania riešeného územia špecifikom katastrálneho územia obce Čelovce je nízky podiel krajinných prvkov a biotopov z hľadiska pôvodnosti a premenenosti, čo je znakom prevažne poloprirodzenej až antropogénnej krajiny. Ekostabilizačnú hodnotu, z hľadiska zastúpenia prírodných prvkov a dôležitosti pre zachovanie ekologickej stability územia majú sekundárne sukcesné procesy na plošne rozsiahlych a kompaktných plochách nelesnej drevinovej vegetácie, ktoré možno označiť za vývojové štádiá lesa. Na väčšine katastrálneho územia obce prevláda poľnohospodárska krajina s prevahou plôch trvalých trávnych porastov a ornej pôdy, v južnej časti dominuje poľnohospodárska krajina s prevahou plôch trvalých trávnych porastov a nelesnej drevinovej vegetácie.

Orná pôda

Veľmi vysoké zastúpenie má orná pôda zaberajúca až 41,8 % plochy, priestorovo rozčlenená lokalizovaná v severnej a centrálnej časti katastrálneho územia obce. Ide prevažne o veľkoblokovú ornú pôdu na miernejších svahoch na dvoch kompaktných plochách nadväzujúc na severovýchodný okraj intravilánu a v centrálnej časti katastrálneho územia. Kompaktné plochy maloblokovej ornej pôdy bezprostredne nadväzujú na západný a južný okraj intravilánu obce.

Trvalé trávne porasty (lúky a pasienky)

Plochy trvalých trávnych porastov sa nachádzajú priamo v poľnohospodárskej krajine. Pritom vôbec sa nevyskytujú plochy trvalých trávnych porastov na prechode z lesnej krajiny do poľnohospodárskej využívannej krajiny, nachádzajú sa tu iba plochy trvalých trávnych porastov na prechode z kompaktných a rozsiahlych plôch skupinovej vegetácie do poľnohospodárskej využívannej krajiny.

Len minimálne sa vyskytujú mozaikové štruktúry lúk a nelesnej drevinovej vegetácie. Trvalé trávne porasty zaberajú takmer polovicu (45,6 %) z celkovej rozlohy katastrálneho územia obce.

Nelesná drevinová vegetácia

Nelesná drevinová vegetácia členená na skupinovú a líniovú nelesnú drevinovú vegetáciu dotvára charakter kultúrnej i poloprirodzenej krajiny. V južnej časti katastrálneho územia obce sa nachádzajú plošne rozsiahle a kompaktné plochy skupinovej nelesnej drevinovej vegetácie, ktoré možno označiť za vývojové štádiá lesa. Skupinová nelesná drevinová vegetácia tvorí rozsiahle plochy na strmých svahoch terénnych hrán v rámci poľnohospodárskej krajiny.

Líniová vegetácia – brehové porasty a sprievodná zeleň tokov, zastúpená jelšovo – topoľovými a vŕbovými porastmi sa vinie najmä pozdĺž vodného toku Ladianka a čiastočne i okolo vodného toku Trstianskeho potoka. Ostatná líniová vegetácia sa sporadicky vyskytuje pozdĺž cestných komunikácií, príp. vyplňa erózne ryhy v rámci poľnohospodárskej pôdy.

Záhrady, ovocné sady

Záhrady tvoria cca 2,3 % z plochy katastrálneho územia obce, v priamom zázemí zastavaného územia obce. Tvoria doplnujúci prvok z hľadiska sídelnej zelene.

Lesy

Z hľadiska zastúpenia prírodných prvkov a dôležitosti pre zachovanie ekologickej stability územia, sa v tomto katastrálnom území vôbec nenachádzajú lesné porasty.

Vodné plochy

Rozsiahlejšie vodné plochy sa v riešenom území nenachádzajú. Z vodných tokov odvodňujúcich územie je významný potok Trstianka, Čelovský potok a Ladianka a kanál ústiaci do potoka Ladianka. V sumare vodné plochy zaberajú podľa štatistik v katastrálnom území 12 ha (3 %).

Zastavané územia a ostatné plochy

Súčasnú krajinnú štruktúru dopĺňa zastavané územie samotnej obce Čelovce v severnej časti katastrálneho územia tvoriace cca 4,8 % plochy katastrálneho územia. Biotopy ľudských sídiel sú silne premenené so špecifickými druhmi, prispôbenými dopadom ľudských aktivít.

Ostatné plochy zaberajú 1 ha z celkovej výmery katastrálneho územia obce (0,3 %).

Ruderálna vegetácia vyskytuje sa na neobhospodarovaných antropogénne ovplyvnených pôdach, najmä okolo vodného toku Ladianka v severnej časti katastrálneho územia obce, vo vymedzenom priestore na styku vodného kanála a cesty III/5762, pozdĺž potoka Trstianka a pri plochách ornej pôdy.

V katastrálnom území obce Čelovce sú podľa evidencie nehnuteľnosti nasledujúcim podielom zastúpené jednotlivé druhy pozemkov, ktoré tvoria súčasnú krajinnú štruktúru a využitie územia:

Plocha	%	ha
orná pôda	42	167
lúky a pasienky	46	182
záhrady, ovocné sady	5	18
lesy	0	0
vodné plochy	3	12
zastavané plochy	5	19
ostatné	0	1
Celkom:		399

Zdroj: Katalógové listy Slovenskej agentúry životného prostredia a Štatistický úrad Slovenskej republiky

Z uvedeného prehľadu je zrejmé, že zornenie je 167 ha čo predstavuje 42 % z celkovej výmery rozlohy územia obce. Obec sa nachádza v nenarušenom prírodnom prostredí z hľadiska krajinnej scenérie. Negatívne vplyvy poľnohospodárskej veľkovýroby spojené s hrubými zásahmi do prírodných ekosystémov nie sú v porovnaní s inými regiónmi veľmi výrazné.

Poznámka: Jednotlivé plochy štruktúry krajiny sú vyznačené vo výkrese číslo 2 a 6 grafickej časti územného plánu obce.

2.1.3.2. Poddolované územia a staré zát'aže

V katastrálnom území obce sa nenachádzajú žiadne environmentálne zát'aže ani poddolované územia.

2.1.3.3. Zosuvné územia a erózne javy

Z významných geodynamických javov sa v katastrálnom území obce Čelovce vyskytujú svahové poruchy na paleogéne. Predmetné katastrálne územie sa vyznačuje silnou náchylnosťou územia na zosúvanie.

2.1.3.4. Prieskumné územia, chránené ložiskové územia a dobývacie priestory

V katastrálnom území obce Čelovce sa prieskumné územia, chránené ložiskové územia a dobývacie priestory nenachádzajú.

2.2. Zásady ochrany kultúrnohistorických a prírodných hodnôt územia obce

2.2.1. Ochrana prírodných hodnôt územia obce

2.2.1.1. Významné krajinné prvky

2.2.1.1.1. Lesy

Z hľadiska zastúpenia prírodných prvkov a dôležitosti pre zachovanie ekologickej stability územia, sa v tomto katastrálnom území vôbec nenachádzajú lesné porasty.

2.2.1.1.2. Nelesná drevinová vegetácia

Nelesná drevinová vegetácia zaberá plošne rozsiahle územie a predstavuje významný krajinný prvok v rámci súčasnej krajinnej štruktúry. V extraviláne katastrálneho územia obce Čelovce sa táto vegetácia veľmi významne uplatňuje najmä ako zeleň na poľnohospodárskej pôde – medze na lúkach, porasty erózných rýh, sprievodná zeleň poľných ciest a terénnych depresíí. Významný podiel náletových drevín sa nachádza na neobhospodarovovaných pasienkoch a lúkach v podhorí Slanských vrchov, na ktorých táto vegetácia tvorí prechod medzi lesom a trávnatými porastmi. Výrazne sa tiež uplatňuje zeleň brehových porastov v extraviláne, ktorá je dobre vyvinutá pozdĺž vodných tokov a je tvorená vrbami, topoľmi a jelšami. Pozitívne je zachovanie brehových porastov v intraviláne obce ako významného prvku vnútrošidovej zelene.

Členená na skupinovú a líniovú nelesnú drevinovú vegetáciu dotvára charakter kultúrnej i poloprírodnej krajiny. V južnej časti katastrálneho územia obce sa nachádzajú plošne rozsiahle a kompaktné plochy skupinovej nelesnej drevinovej vegetácie, ktoré možno označiť za vývojové štádiá lesa. Skupinová nelesná drevinová vegetácia tvorí rozsiahle plochy na strmých svahoch terénnych hrán v rámci poľnohospodárskej krajiny.

Líniová vegetácia – brehové porasty a sprievodná zeleň tokov, zastúpená jelšovo- topoľovými a vrbovými porastmi sa vinie najmä pozdĺž vodného toku Ladianka a čiastočne i okolo

vodného toku Trstianka. Ostatná líniová vegetácia sa sporadicky vyskytuje pozdĺž cestných komunikácií, príp. vyplňa erózne ryhy v rámci poľnohospodárskej pôdy.

2.2.1.1.3. Lúčne spoločenstva

V krajinej štruktúre obce Čelovce majú významné postavenie kosné lúky a pasienky práve s podielom nelesnej drevinovej vegetácie. Väčšina v súčasnosti kosených trávnych porastov vznikla zatrávením menej produkčnej ornej pôdy, čo je pozitívne z hľadiska druhovej biodiverzity. Pozdĺž tokov a severovýchodne od obce na zamokrených plochách sa zachovali enklávy vlhkých lúk.

Lúky a pasienky sú sústredené najmä v západnej polovici katastrálneho územia obce a sú rozčleňované nelesnou drevitou vegetáciou.

V súčasnosti nie sú ešte lúčne biotopy komplexne v tomto katastrálnom území zmapované a teda v súčasnosti Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky nedisponuje informáciou o výskyte jednotlivých typov lúčnych biotopov národného alebo európskeho významu.

2.2.1.1.4. Mokrade

V katastrálnom území obce Čelovce sa nenachádzajú mokrade národného, regionálneho ani lokálneho významu. Nachádzajú sa tu však mokradné plochy a to najmä na svahoch zosuvného územia juhovýchodne až južne nad zastavanou časťou obce. V území sa tiež nachádzajú sezónne zamokrené terénne odtokové línie.

2.2.1.2. Chránené časti prírody a krajiny

Lokality, na ktorých sa nachádzajú biotopy európskeho významu, biotopy druhov európskeho významu a biotopy vtákov, vrátane sťahovavých druhov, možno vyhlásiť za chránené územia v kategórii chránená krajinná oblasť, národný park, chránený areál, prírodná rezervácia, prírodná pamiatka, chránený krajinný prvok alebo chránené vtáčie územie. Hranice území NATURY 2000 boli spracované len orientačne a v súčasnosti prebieha proces ich spresňovania na základe parcelného stavu. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky vydalo podľa § 27 ods. 5 zákona číslo 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení zákona číslo 525/2003 Z.z. výnos zo 14. júla 2004 číslo 3/2004-5.1, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu. Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky vytvorila mimo hlavného zoznamu navrhovaných území, schvaľovacia etapa „A“, ďalší zoznam navrhovaných území pre schvaľovaciu etapu „B“.

V riešenom území obce Čelovce sa nenachádza žiadna lokalita navrhovaná do sústavy území európskeho významu (schvaľovacia etapa A) podľa výnosu číslo 3/2004, a taktiež ani lokalita etapy B. V blízkosti riešeného územia obce Čelovce sa nachádzajú viaceré lokality navrhovaných území európskeho významu Demjatské kopce, Fintické svahy, Medzianske skalky a Radvanovské skalky.

Do riešeného územia nezasahuje svojím územím žiadne navrhované vtáčie územie. Najbližšie v okolí je lokalizované chránené vtáčie územie Slanské vrchy, ktoré je v pôsobnosti Regionálneho strediska štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky Prešov. Priamo v katastrálnom území obce Čelovce nie sú registrované žiadne významné národné, regionálne ani lokálne mokrade. V okolí vodných tokov sa nachádzajú vlhké lúky menšieho rozsahu, významné sú aj občasne zaplavované plochy v inundačnom území.

V intraviláne obce sa nachádza chránený strom Čelovský dub s ochrannom pásmom 2. stupňa územnej ochrany. Ochranné pásmo stromu tvorí územie okolo chráneného stromu v plošnom priemere jeho koruny, ktorý je zväčšený o 1,5 m, najmenej však v okruhu 10 m od kmeňa stromu.

Z hľadiska širších vzťahov má riešené územie väzby na okolité priestory s významnými záujmami ochrany prírody, priamo v katastrálnom území obce Čelovce v súčasnosti sa nachádzajú len prvky územného systému ekologickej stability miestnej úrovne. Katastrálne územie je zaradené do 1. a 2. stupňa územnej ochrany podľa zákona o ochrane prírody a krajiny.

2.2.1.2.1. Územná ochrana

Z hľadiska súčasnej krajinej štruktúry a využívania riešeného územia špecifikom katastrálneho územia obce Čelovce je nízky podiel krajinných prvkov a biotopov z hľadiska pôvodnosti a premenenosti, čo je znakom prevažne poloprirodzenej až atnropogénnej krajiny. Ekostabilizačnú hodnotu z hľadiska zastúpenia prírodných prvkov a dôležitosti pre zachovanie ekologickej stability územia majú sekundárne sukcesné procesy na plošne rozsiahlych a kompaktných plochách nelesnej

drevinovej vegetácie, ktoré možno označiť za vývojové štádiá lesa. Na väčšine katastrálneho územia obce prevláda poľnohospodárska krajina s prevahou ornej pôdy a plôch trvalých trávnych porastov, v južnej časti dominuje poľnohospodárska krajina s prevahou plôch trvalých trávnych porastov a nelesnej drevinovej vegetácie.

2.2.1.2.2. Biotopy európskeho a národného významu

V rámci plôch, ktoré v súčasnosti plnia ekostabilizačnú funkciu sa z hľadiska záujmov ochrany prírody a krajiny venuje špecifická ochrana i biotopom európskeho a národného významu, ktorých zoznam je vymedzený vo Vyhláske Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky číslo 24/2003 Z.z.. Činnosti, ktorými sa môžu biotopy európskeho alebo biotopy národného významu poškodiť alebo zničiť, sú regulované zákonom číslo 543/2002 Z.z.. Táto regulácia spočíva v tom, že orgán ochrany prírody vydáva na činnosti, ktorými sa môžu tieto biotopy poškodiť a lebo zničiť rozhodnutie formou súhlasu, v ktorom orgán ochrany prírody za poškodenie alebo zničenie biotopu ukladá vykonať revitalizačné opatrenia alebo zaplatiť náhradu do výšky spoločenskej hodnoty zasiahnutého biotopu (§ 6 zákona číslo 543/2002 Z.z.).

2.2.1.2.2.1. Biotopy národného významu

V riešenom území obce Čelovce sa nenachádza žiadna lokalita biotopov národného významu.

2.2.1.2.2.2. Biotopy európskeho významu

V riešenom území obce Čelovce sa nenachádza žiadna lokalita biotopov európskeho významu.

2.2.1.2.3. Druhovú ochranu

Z hľadiska druhovej ochrany je možné všeobecne konštatovať, že charakter katastrálneho územia Čelovce a fytoocenologická pestrosť a biodiverzita zachovalých pôvodných biotopov vytvára dobré podmienky pre existenciu pôvodných zoocenóz. Od bezstavovcov, cez obojživelníky a avifaunu až po cicavce.

Zo zástupcov vzácných druhov avifauny sa tu vyskytuje tesár čierny (*Dryocopus martius*), d'ateľ bielochrbtý (*Dendrocopus martius*), trasochvost biely (*Motacilla alba*) a ďalšie. Cicavce sú zastúpené bohatým výskytom diviacej zveri. Na vhodnú potravinovú bázu sú viazaní predátori ako vlk obyčajný (*Canis lupus*).

Lokality významné z hľadiska biodiverzity vytvárajúce podmienky pre výskyt chránených druhov sú zahrnuté medzi prvky miestneho ÚSES (viď kapitola 2.10.2.).

Podľa živočíšnej regionalizácie Slovenska (Čepelák, 1980) sa riešené územie nachádza v oblasti Východné Karpaty, prechodnom obvode a nízkobeskydskom okrsku. V poľnohospodárskej krajine sa vyskytujú druhy typické pre stepnú faunu – chrček obyčajný, rôzne hlodavce. Celková biodiverzita a populácie živočíšnych druhov sú úzko zviazané s ich biotopmi a vyšším stupňom antropogénnej premenenosti biotopov, resp. zvýšenou záťažou stresovými faktormi.

2.2.2. Ochrana kultúrohistorických hodnôt

2.2.2.1. Historický vývoj osídlenia

Obec vznikla v polovici 14. storočia zemianskou kolonizáciou. Obec je doložená z roku 1355 ako Czel Coppirintia, neskôr ako Celfalua (1402), Cschelowce (1786); maďarsky Cselfalu.

Obec patrila panstvu zemanov z Chmelovca. Názov je odvodený od zemana Čela. Od roku 1769 patrila Pulskovcom, ktorí mali odtiaľto predikát. V roku 1427 mala obec 23 port. V roku 1787 mala 18 domov a 170 obyvateľov, v roku 1828 mala 22 domov a 171 obyvateľov. Zaoberali sa poľnohospodárstvom. V 19. storočí tu boli rozsiahle sady. Za predmníchovskej ČSR sa zamestnanie obyvateľstva nezmenilo, v roku 1920 tu bol štrajk poľnohospodárskych robotníkov. Jednotné roľnícke združstvo bolo založené v roku 1958. Väčšina obyvateľstva pracovala v poľnohospodárstve. Zvyšok v priemyselných podnikoch v Prešove.

Obec bola súčasťou Šarišskej župy, potom do roku 1960 patrila do okresu Prešov a Prešovského kraja. Po roku 1968 bola súčasťou Východoslovenského kraja a okresu Prešov.

2.2.2.2. Archeologické náleziská

V Centrálnnej evidencii archeologických nálezísk Slovenskej republiky nie sú evidované žiadne archeologické lokality na riešenom území obce Čelovce. Krajský pamiatkový úrad Prešov na základe

dosiaľ evidovaných archeologických lokalít určil územie historického jadra obce za územie s predpokladanými archeologickými nálezmi z obdobia stredoveku až novoveku.

Nie je možné však vylúčiť predpoklad výskytu neznámych archeologických objektov a nálezov aj mimo známych archeologických lokalít a preto je potrebné pri stavebnej činnosti na území obce oznámiť takýto nález Krajskému pamiatkovému úradu Prešov, ktorý zabezpečuje podmienky ochrany archeologických nálezísk v územnom a stavebnom konaní.

2.2.2.3. Kultúrne pamiatky

Na území obce Čelovce sú v Ústrednom zozname pamiatkového fondu v registri nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok evidované dve kultúrne pamiatky. Prvou je evanjelický románsko-gotický kostol z konca 13. storočia nachádzajúci sa v severnej zastavanej časti územia obce. Klenba jeho presbytéria je z roku 1579. Kostol bol v roku 1788 prestavaný a neskôr pribudli gotické architektonické detaily. Kamenná krstiteľnica je zo 14. storočia a epitaf z konca 17. storočia. Stavba kostola so svojim areálom je chránená. Druhou na území obce je pamätné miesto derešovania nachádzajúce sa na okraji panskej záhrady (parcela číslo 37).

Súpis nehnuteľných pamiatok v obci Čelovce:

lokalita	parcela	číslo ÚZPF	názov pamiatky	vyhlásenie
v strede obce	1, 2	274/0	románsko-gotický kostol evanjel. a.v.	17.04.1963
okraj panskej záhrady	37	2086/0	pamätné miesto derešovania	04.03.1977

Zdroj: Ústredný zoznam pamiatkového fondu v registri nehnuteľných kultúrnych pamiatok
ÚZPF - Ústredný zoznam pamiatkového fondu

Na ploche národnej kultúrnej pamiatky je nevyhnutné dodržať ustanovenia § 32 zákona číslo 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu. Hranica ochranného pásma nehnuteľnej kultúrnej pamiatky nie je stanovená. Pozornosť si zaslúžia klasicistická kúria z konca 18. storočia a tiež náhrobná kaplnka z 30. rokov 19. storočia, ale aj voľne stojace kríže na území obce, ktoré sú vždy pamätníkmi miestnych udalostí v histórii obce aj keď nie sú zapísané v zozname pamiatkového fondu kultúrnych pamiatok sú súčasťou kultúrneho dedičstva obce a ako takým je im potrebné venovať primeranú ochranu a zveľaďovanie.

Obec si môže viesť v zmysle § 14 zákona číslo 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu evidenciu pamätihodností obce. Do evidencie pamätihodností možno zaradiť nehnuteľné a hnutel'né veci, kombinované diela prírody a človeka, historické udalosti, názvy ulíc, katastrálne a zemepisné názvy viažuce sa k histórii a osobnostiam obce. K pamätihodnostiam je možné zaradiť aj staré stromy v katastri, božie múky, kríže a iné objekty viažuce sa k histórii obce. Krajský pamiatkový úrad Prešov na požiadanie poskytne obci metodickú a odbornú pomoc pri evidovaní pamätihodností obce.

2.3. Základné demografické údaje

2.3.1. Údaje o obyvateľstve

Retrospektívny vývoj počtu obyvateľstva do roku 2001 v obci Čelovce 1869 – 2011:

rok	1869	1890	1910	1930	1948	1970	1991	1996	2001	2011
počet obyvateľov	164	115	162	170	186	247	262	269	281	313

Zdroj: Katalógové listy Slovenskej agentúry životného prostredia a Štatistický úrad Slovenskej republiky

Od začiatku sledovaného obdobia, od roku 1869 do roku 1890 mal demografický vývoj obyvateľstva klesajúcu a potom neustále stúpajúcu tendenciu, ktorá sa ani v súčasnosti nemení, čo odráža dobré ekonomické pomery v spôsobe obživy. Údaje o obyvateľstve a bytovom fonde boli analyzované na základe výsledkov zo sčítania ľudu, domov a bytov k roku 2001 za obec.

Porovnanie v rámci územnosprávneho členenia riešeného územia obce:

Územná jednotka	Rozloha v km ²	Počet obyvateľov k 26.5.2001	Hustota obyvateľstva na 1 km ²	Počet obcí
Obec Čelovce	3,99	281	54,64	1
Okres Prešov	934	161 782	173,2	91
Prešovský kraj	8 993	784 451	87,0	665
Slovenská republika	49 034	5 402 547	110	2 908

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky

Riešené územie zaberá 0,43 % z celkovej plochy okresu Prešov, pričom počet trvalo žijúcich obyvateľov k 26.5.2001 predstavoval 0,13 % z celkového počtu obyvateľov okresu. Obec Čelovce patrí v rámci okresu Prešov do skupiny malých obcí. Hustota obyvateľstva v riešenom území je nižšia

ako dosiahnutá priemerná hodnota v okrese Prešov patriacom medzi okresy s najvyššou hustotou obyvateľstva v rámci Slovenskej republiky a tiež nižšia ako zaznamenané hodnoty v rámci Prešovského kraja i Slovenskej republiky.

Trvale bývajúce obyvateľstvo podľa veku v obci Čelovce:

spolu	Trvale bývajúce obyvateľstvo						Podiel z trvale bývajúceho obyvateľstva vo veku		
	vo veku						%		
	0 - 14	muži 15 - 59	ženy 15 - 54	muži 60+	ženy 50+	nezis- tené	pred produktívnom	v produktívnom	po produktívnom
281	73	98	72	15	23	0	26,0	60,5	13,5

Zdroj: Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001, Štatistický úrad Slovenskej republiky

Podľa sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001 mala obec Čelovce 281 trvale bývajúcich obyvateľov a z toho bolo 26,0 % v predproduktívnom, 60,5 % v produktívnom a 13,5 % vo veku poproduktívnom.

Trvale bývajúce obyvateľstvo podľa ekonomickej aktivity v obci Čelovce:

Trvale bývajúce obyvateľstvo			podiel žien z trvale bývajúcich obyvateľov %	Prítomné obyvateľstvo		Ekonomicky činné obyvateľstvo			podiel ekonomicky činných obyvateľov z trvale bývajúcich obyvateľov %
spolu	muži	ženy		spolu	na 1000 trvale bývajúcich obyvateľov	spolu	muži	ženy	
281	156	127	45,2	272	968	138	80	58	49,1

Zdroj: Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001, Štatistický úrad Slovenskej republiky

Podľa sčítania obyvateľov, domov a bytov v obci ekonomicky aktívnych bolo 138 obyvateľov, čo činí 49,1 % z celkového počtu obyvateľov.

Obyvateľstvo podľa národnosti v obci Čelovce k roku 2001:

národnosť	spolu	%
slovenská	280	99,6
rómska	0	0,0
česká	1	0,4
rusínska	0	0,0
ukrajinská	0	0,0
nezistené	0	0,0

Zdroj: Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001, Štatistický úrad Slovenskej republiky

Obyvateľstvo v obci Čelovce z hľadiska národnostného zloženia je jednoliate slovenskej národnosti bez rómskeho etnika.

Obyvateľstvo podľa vierovyznania v obci Čelovce k roku 2001:

vierovyznanie	spolu	%
rímsko-katolícke	188	66,90
grécko-katolícke	0	0,00
pravoslávne	0	0,00
evanjelické a.v.	93	33,10
svedkov Jehovových	0	0,00
bez vyznania	0	0,00
nezistené	0	0,00

Zdroj: Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001, Štatistický úrad Slovenskej republiky

V obci Čelovce z hľadiska náboženského vierovyznania prevláda rímskokatolícke náboženstvo nad zastúpením obyvateľov evanjelického augsb. vyznania.

2.3.2. Údaje o bytovom fonde

V obci Čelovce bol k roku 2001 nasledovný stav domového fondu:

domy spolu	trvale obývané domy		neobývané domy	byty spolu	trvale obývané byty		neobývané byty
	spolu	z toho rodinné domy			spolu	z toho v rodinných domoch	
59	56	55	3	59	56	55	3

Zdroj: Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001, Štatistický úrad Slovenskej republiky

Podľa výsledkov sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001 mala obec Čelovce spolu 59 domov a z toho 56 trvale obývaných domov, v ktorých je 56 bytov, z toho trvale obývaných 55 bytov. Podľa počtu trvale bývajúcich obyvateľov pripadalo 5,02 osôb na jeden trvalý byt.

Ukazovatele úrovne bývania v obci Čelovce v roku 2001:

Priemerný počet					podiel trvale obývaných bytov s 3+ obytnými miestnosťami (%)
trvale bývajúce osoby na 1 trvale obývaný byt	obytná plocha na 1 trvale obývaný byt m ²	obytné miestnosti na 1 trvale obývaný byt	trvale bývajúce osoby na 1 trvale obytnú miestnosť	obytné plochy na osobu m ²	
5,02	84,40	5,04	1,00	16,8	96,4

Zdroj: Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001, Štatistický úrad Slovenskej republiky

Podiel trvale obývaných bytov podľa vybavenosti domácností v obci Čelovce:

s ústredným kúrením	s kúpeľňou alebo sprchovacím kútom	s automatickou pračkou	s rekreačnou chatou, domčekom, chalupou	s osobným automobilom	s počítačom
71,4	92,9	53,6	3,6	62,5	3,6

Zdroj: Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001, Štatistický úrad Slovenskej republiky

Pre možnosť porovnania vybavenosti jednotlivých domácností v obci Čelovce je uvedený aj prehľad úrovne bývania a vybavenosti priemernej domácnosti v okrese Prešov.

Ukazovatele úrovne bývania v okrese Prešov v roku 2001:

Priemerný počet					podiel trvale obývaných bytov s 3+ obytnými miestnosťami (%)
trvale bývajúce osoby na 1 trvale obývaný byt	obytná plocha na 1 trvale obývaný byt m ²	obytné miestnosti na 1 trvale obývaný byt	trvale bývajúce osoby na 1 trvale obytnú miestnosť	obytné plochy na osobu m ²	
3,58	56,40	3,26	1,10	15,7	71,1

Zdroj: Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001, Štatistický úrad Slovenskej republiky

Podiel trvale obývaných bytov podľa vybavenosti domácností v okrese Prešov:

s ústredným kúrením	s kúpeľňou alebo sprchovacím kútom	s automatickou pračkou	s rekreačnou chatou, domčekom, chalupou	s osobným automobilom	s počítačom
81,5	94,2	63,0	6,3	41,6	14,1

Zdroj: Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001, Štatistický úrad Slovenskej republiky

Z výsledkov sčítania obyvateľov, domov a bytov vyplýva, že domácnosti obyvateľov obce mali v roku 2001 štandard vybavenia zrovnateľný s okresným priemerom pri vyššej úrovni bývania.

Neobývané byty podľa dôvodu neobyvateľnosti v obci Čelovce:

spolu	zmena užívateľa	určený na rekreáciu	uvolnený na prestavbu	nespôsobilý na bývanie	po kolaudácii	v pozostalostnom alebo súdnom konaní	z iných dôvodov
3	0	0	0	0	1	0	2

Zdroj: Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001, Štatistický úrad Slovenskej republiky

Na území obce boli 3 neobývané domy s 3-mi neobývanými bytmi.

2.4. Vázby vyplývajúce zo záväzných častí nadradených dokumentácií

2.4.1. Záväzné časti schváleného Územného plánu VÚC Prešovského kraja 2009 vzťahujúce sa k riešenému územiu

Pri riadení využitia a usporiadania územia Prešovského kraja je potrebné riadiť sa záväznými časťami Územného plánu VÚC Prešovského kraja, ktorého Zmeny a doplnky Územného plánu veľkého územného celku Prešovského kraja 2009 boli schválené Zastupiteľstvom Prešovského samosprávneho kraja uznesením číslo 588 zo dňa 27.10.2009. Záväzná časť Zmien a doplnkov Územného plánu veľkého územného celku Prešovského kraja 2009 bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením Prešovského samosprávneho kraja číslo 17/2009 schváleným Zastupiteľstvom Prešovského samosprávneho kraja uznesením číslo 589 zo dňa 27.10. 2009 s účinnosťou od 06.12.2009.

Pri riešení Územného plánu obce Čelovce bude dodržaná záväzná časť, ktorá nadväzuje na schválené zásady a regulatívy Konceptie územného rozvoja Slovenska 2001 schválené uznesením Vlády Slovenskej republiky číslo 1033/2001 Z.z. zo dňa 31.októbra 2001.

Záväzná časť Zmien a doplnkov Územného plánu veľkého územného celku Prešovského kraja 2009 (vybraná príslušná časť z plného znenia):

I. Záväzné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania územia

1. V oblasti usporiadania územia, osídlenia a životného prostredia
  - 1.1. v oblasti rozvoja nadregionálnych súvislostí a dobudovania multimodálnych koridorov,
    - 1.1.6 formovať sídelnú štruktúru prostredníctvom regulácie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia jednotlivých hierarchických úrovní ťažísk osídlenia, sídelných centier, rozvojových osí a vidieckych priestorov,

- 1.2 v oblasti nadregionálnych súvislostí usporiadania územia, rozvoj osídlenia a sídelnej štruktúry
- 1.2.1 podporovať budovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry,
- 1.2.1.2 podporovať ako rozvojové osi druhého stupňa:
- 1.2.1.2.2 prešovsko-svidnícku rozvojovú os: Prešov – Giraltovce – Svidník – hranica s Poľskou republikou,
- 1.3 ťažiská osídlenia v oblasti regionálnych súvislostí usporiadania osídlenia
- 1.3.6 podporovať ťažiská osídlenia ako rozvojové sídelné priestory vytváraním ich funkčnej komplexnosti so zohľadnením ich regionálnych súvislostí,
- 1.3.7 podporovať nástrojmi územného rozvoja diverzifikáciu ekonomickej základne ťažisk osídlenia, pri využívaní špecifických daností a podmienok jednotlivých území,
- 1.3.8 podporovať rozvoj sídelných centier, ktoré tvoria základné terciárne centrá osídlenia, rozvojové centrá hospodárskych, obšlužných a sociálnych aktivít ako pre priliehajúce zázemie, tak pre príslušný regionálny celok, a to hierarchickým systémom pozostávajúcim z týchto skupín centier:
- 1.3.8.1 prvej skupiny, ktoré tvoria jej prvú podskupinu: Prešov,
- 1.5 podporovať rozvoj priestorov - mikroregiónov mimo ťažisk osídlenia, charakterizovaných ekonomickou a demografickou depresiou a tento princíp aplikovať aj pri tvorbe subregiónov,
- 1.7 rešpektovať podmienky vyplývajúce zo záujmov obrany štátu v okresoch Bardejov, Humenné, Kežmarok, Levoča, Poprad, Prešov, Sabinov, Snina, Stará Ľubovňa, Stropkov, Svidník a Vranov nad Topľou,
- 1.8 chrániť poľnohospodársku pôdu a lesy ako obmedzujúci faktor urbanistického rozvoja územia,
- 1.13 v oblasti civilnej ochrany obyvateľstva rezervovať plochy pre zariadenia na ukrývanie obyvateľstva v prípade ohrozenia,
- 1.14 v oblasti rozvoja vidieckeho priestoru a vzťahu medzi mestom a vidiekom,
- 1.14.1 zabezpečovať vyvážený rozvoj územia, najmä v horských a podhorských oblastiach v nadväznosti na definované centrá polycentrických sústav a osídlenia sídelnej štruktúry Prešovského kraja,
- 1.14.2 podporovať vzťah urbánnych a rurálnych území v novom partnerstve založenom na integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka a kultúrno-historických a urbanisticko-architektonických daností,
- 1.14.3 vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centrámi, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí, moderných informačných technológií tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie voči urbánnym priestorom a dosiahnuť tak skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života,
- 1.14.4 pri rozvoji vidieckych oblastí zohľadňovať ich špecifické prírodné a krajinné prostredie a pri rozvoji jednotlivých činností dbať na zamedzenie, resp. obmedzenie možných negatívnych dôsledkov činností na krajinné a životné prostredie vidieckeho priestoru,
- 1.14.5 zachovávať pôvodný špecifický ráz vidieckeho priestoru, vychádzať z pôvodného charakteru zástavby a historicky utvorenej okolitej krajiny; zachovať historicky utváraný typ zástavby obcí a zohľadňovať národopisné špecifiká jednotlivých regiónov,
- 1.15 v oblasti sociálnej infraštruktúry
- 1.15.2 v oblasti zdravotníctva
- 1.15.2.1 vytvárať územnotechnické predpoklady na rovnakú prístupnosť a primeranú efektívnu dostupnosť zariadeniami ambulantnej a ústavnej starostlivosti a jej zameranie na prevenciu, včasnú diagnostiku a liečbu závažných ochorení,
- 1.15.3 v oblasti sociálnych služieb,
- 1.15.3.3 zriaďovať zariadenia sociálnych služieb a rozširovať ich sieť v závislosti od konkrétnych potrieb,
- 1.16 v oblasti kultúry a umenia,
- 1.16.1 rešpektovať typickú formu a štruktúru osídlenia charakterizujúcu jednotlivé etnokultúrne, hospodársko-sociálne a prírodno-klimatické oblasti a rešpektovať potenciál takých kultúrohistorických a spoločenských hodnôt a javov, ktoré kontinuálne pôsobia v danom prostredí a predstavujú rozvojové impulzy kraja (etnokultúrne a spoločenské tradície, historické udalosti, osobnosti a artefakty na celom vymedzenom území),
- 1.17 v oblasti prírodného a kultúrneho dedičstva
- 1.17.1 rešpektovať kultúrohistorické dedičstvo, predovšetkým vyhlásené kultúrne pamiatky, vyhlásené pamiatkové územia (pamiatkové rezervácie, pamiatkové zóny a ich ochranné

- pásma), pamätihodnosti a súbory navrhované na vyhlásenie v súlade so zákonom o ochrane pamiatok,
- 1.17.5 využívanie kultúrnych pamiatok a pamiatkových území prispôbiť ďalšie využívanie ochranným podmienkam pre jednotlivé skupiny pamiatok určených v návrhoch opatrení na ich zachovanie,
  - 1.17.6 rešpektovať dominantné znaky typu pôvodnej a kultúrnej krajiny, morfológie a klímy v oblasti stredného a horného Spiša, Saria a horného Zemplína,
  - 1.17.8 stavebnotechnicky predchádzať ohrozeniu, poškodeniu alebo zničeniu národných kultúrnych pamiatok a dbať na trvalé udržanie dobrého stavu, vrátane prostredia kultúrnej pamiatky a na taký spôsob využívania a prezentácie, ktorý zodpovedá jej pamiatkovej hodnote,
  - 1.17.9 venovať osobitnú pozornosť lokalitám známych, evidovaných aj predpokladaných archeologických nálezísk, pričom orgánom ochrany archeologických nálezísk je Pamiatkový úrad SR,
  - 2 V oblasti rozvoja rekreácie a turistiky,
  - 2.1 považovať za hlavné rekreačné krajinné celky / RKC /: Bachureň, Belianske Tatry, Branisko, Busov, Čergov, Domašu, Dukla, Kozie chrbty, Ľubické predhorie, Ľubovniansku vrchovinu, Nízke Beskydy, Pieniny, Slanské vrchy, Spišskú Maguru, Východné Karpaty, Vysoké Tatry, Stredný Spiš, Vihorlat,
  - 2.4 vytvárať podmienky pre vznik nových komplexných stredísk CR s fakultatívnym využitím potenciálu atraktívnych priestorov, pri rešpektovaní záujmov ochrany prírody a krajiny,
  - 2.6 podporovať a prednostne rozvíjať tie druhy a formy turizmu, ktoré majú pre rozvoj v danom území najlepšie predpoklady a ktoré sú zároveň predmetom medzinárodného významu (letný a zimný horský turizmus, kultúrno – poznávací turizmus, kúpeľný turizmus, kúpeľný liečebno-rekondičný turizmus, ekoturizmus a agroturizmus),
  - 2.8 uprednostňovať budovanie infraštruktúry v sídlach bez ekonomického zázemia určených na rozvoj turistiky a rekreácie,
  - 2.10 usmerňovať rozvoj funkčno-priestorového subsystému rekreácie a turizmu v súlade s Konceptiou územného rozvoja Slovenska 2001, Regionalizáciou cestovného ruchu Slovenskej republiky a Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja,
  - 2.11 vytvárať podmienky na rozvoj krátkodobej rekreácie obyvateľov miest a väčších obcí budovaním rekreačných zón sídel a zamerať sa na podporu budovania vybavenosti pre prímestskú rekreáciu v ich záujmových územiach,
  - 2.12 vytvárať územnotechnické podmienky funkčného využitia kultúrnych pamiatok pre potreby rozvoja cestovného ruchu,
  - 2.16 v záujme zlepšovania dostupnosti centier, vytvárať územnotechnické podmienky pre realizáciu turistických ciest,
  - 4 Ekostabilizačné opatrenia
  - 4.1 pri umiestňovaní investícií /rozvojových plôch/ prioritne využívať zastavané územia obcí alebo plochy v nadväznosti na zastavané územia a stavebné investície umiestňovať prioritne do tzv. hnedých plôch. Nevytvárať nové izolované celky, rešpektovať prírodné a historické danosti územia obcí.
  - 4.3 zabezpečiť funkčnosť prvkov územného systému ekologickej stability, pri ďalšom využití a usporiadaní územia,
  - 4.5 pozemkovými úpravami, usporiadaním pozemkového vlastníctva a užívateľských pomerov v poľnohospodárskom a lesnom extraviláne podporovať výsadbu plošnej a líniovej zelene, prirodzený spôsob obnovy a revitalizáciu krajiny v prvkoch územného systému ekologickej stability, s maximálnym využitím pôvodných (domácich) druhov rastlín,
  - 4.6 podporovať v podhorských oblastiach zmenu spôsobu využívania poľnohospodárskeho pôdneho fondu ohrozeného vodnou eróziou,
  - 4.9 v oblasti ochrany prírody a krajiny,
  - 4.9.7 pri hospodárskom využívaní území začlenených medzi prvky územného systému ekologickej stability uplatňovať
  - 4.9.7.2 ochranu poľnohospodárskej pôdy pre poľnohospodárske ekosystémy v kategóriách podporujúcich a zabezpečujúcich ekologickú stabilitu územia (trvalé trávne porasty) a hospodárením zabezpečiť priaznivý stav biotopov a biotopov druhov ako i priaznivý stav časti krajiny,
  - 4.9.7.3 prispôbovanie trasovania dopravnej a inej technickej infraštruktúry ochrane prvkov ekologickej siete tak, aby bola maximálne zabezpečená ich funkčnosť a homogénosť, v prípade potreby nevyhnutného umiestnenia tejto infraštruktúry do územia biocentra umiestniť ju prioritne do okrajových častí biocentra,

- 4.9.7.5 realizovanie ekologického prepojenia, dopravnou a inou technickou infraštruktúrou, rozčlenených biocentier a biokoridorov,
- 4.9.7.6 zabezpečenie maximálnej ochrany brehových porastov hydrických biokoridorov,
- 5 V oblasti dopravy
- 5.3 chrániť koridory ciest I., II. a vybraných úsekov III. triedy, ich preložiek a úprav vrátane prejazdnych úsekov dotknutými sídlami na:
  - 5.3.43 ostatných cestách III. triedy z dôvodu ich rekonštrukcie,
  - 5.3.44 v oblasti ostatných verejných dopravných zariadení,
  - 5.3.44.1 chrániť existujúce verejné dopravné zariadenia,
  - 5.3.44.2 vytvárať a chrániť priestory pre zariadenia verejnej hromadnej dopravy,
- 6 V oblasti vodného hospodárstva,
- 6.1 v záujme zabezpečenia zdrojov pitnej vody,
- 6.1.1 využívať existujúce a zdokumentované zdroje pitnej vody s cieľom zvyšovať podiel zásobovaných obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov,
- 6.1.3 zvyšovať podiel využívania úžitkovej vody pri celkovej spotrebe vody v priemysle, poľnohospodárstve, vybavenosti a pri spotrebe na bývanie,
- 6.1.4 zavádzať opatrenia na znižovanie strát vody,
- 6.2 chrániť priestory na líniové stavby,
- 6.2.3 v oblasti skupinových vodovodov na
  - 6.2.3.29 rezervovať plochy a chrániť koridory pre stavby skupinových vodovodov a vodovodov zo zdrojov obcí,
- 6.3 rezervovať plochy a chrániť koridory (kanalizácie)
- 6.3.1 pre stavby kanalizácií, skupinových kanalizácií a čistiarní odpadových vôd. Prednostne realizovať kanalizačné siete v sídlach ležiacich v pásmach ochrany využívaných zdrojov pitnej vody, v ochranných pásmach minerálnych a liečivých vôd. Výstavbu kanalizačných sietí ako verejnoprospešných stavieb konkretizovať v územnom pláne obce,
- 6.3.2 zabezpečiť kvalitu vypúšťania vyčistených odpadových vôd v zmysle požiadaviek stanovených súčasne platným nariadením vlády SR č. 296/2005 Z.z.,
- 6.3.3 zabezpečiť postupné znižovanie zaostávania rozvoja verejných kanalizácií za rozvojom verejných vodovodov,
- 6.3.4 v rozhodovacom procese posudzovať investičnú a ekonomickú náročnosť navrhovaných kanalizačných sústav a čistiarní odpadových vôd z dôvodu optimalizácie prevádzkových nákladov pre pripojených užívateľov,
- 6.4 rezervovať priestory na vybudovanie kanalizačných systémov, (kanalizácia + ČOV),
- 6.4.1 realizovať výstavbu kanalizácií a ČOV obcí,
- 6.5 vodné toky, meliorácie, nádrže
- 6.5.1 na tokoch, kde nie sú usporiadané odtokové pomery, komplexne revitalizovať vodné toky s protipovodňovými opatreniami, so zohľadnením ekologických záujmov a dôrazom na ochranu intravilánov obcí pred povodňami,
- 6.5.3 s cieľom zlepšiť kvalitu povrchových vôd a chrániť podzemné vody realizovať výstavbu nových kanalizácií a čistiarní odpadových vôd a rozšírenie a intenzifikáciu existujúcich ČOV a rekonštrukciu existujúcich kanalizačných sietí,
- 6.5.4 zlepšovať vodohospodárske pomery na malých vodných tokoch v povodí zásahmi smerujúcimi k stabilizácii vodohospodárskych pomerov za extrémnych situácií , pri úpravách tokov využívať vhodné plochy na výstavbu poldrov s cieľom zachytávať povodňové prietoky,
- 6.5.5 zabezpečiť likvidáciu povodňových škôd z predchádzajúcich rokov a budovať primerané protipovodňové opatrenia s dôrazom na ochranu zastaveného územia miest a obcí a ochranu pred veľkými prietokmi (úpravy tokov, ochranné hrádze a poldre /,
- 6.5.6 venovať pozornosť úsekom bystrinných tokov v horských a podhorských oblastiach, na ktorých treba budovať prehrádzky s cieľom znížiť eróziu a zanášanie tokov pri povodňových stavoch bez narušenia biotopu,
- 6.5.7 vykonať protierózne opatrenia na priľahlej poľnohospodárskej pôde a lesnom pôdnom fonde,
- 6.5.8 v rámci revitalizácie tokov zachovať priaznivé životné podmienky pre ryby, zoobentos a fytobentos,
- 7 V oblasti zásobovania plynom a energiou, telekomunikácie
- 7.1 za účelom rozvoja plošnej plynifikácie rezervovať koridory pre významné distribučné a prepojovacie VTL a STL plynovody,
- 7.3 v oblasti využívania obnoviteľných energetických zdrojov,
- 7.3.1 podporovať výstavbu zdrojov energie využívajúcich obnoviteľné zdroje a pri ich umiestňovaní vychádzať z ekonomickej, sociálnej a environmentálnej únosnosti územia v

- súčinnosti s hodnotami a limitami kultúrno-historického potenciálu územia, historického stavebného fondu so zohľadňovaním špecifik jednotlivých subregiónov,
- 7.4 v oblasti telekomunikácií a informačnej infraštruktúry
- 7.4.1 vytvárať podmienky na rozvoj globálnej informačnej spoločnosti na území Prešovského kraja skvalitňovaním infraštruktúry informačných systémov.
- 7.4.2 z dôvodov, aby nedochádzalo k poškodzovaniu infraštruktúry informačných systémov je potrebné, aby investori konkrétnych stavieb požiadali pred vydaním územného rozhodnutia a stavebného povolenia o stanovisko operátorov jednotlivých pevných a mobilných telekomunikačných sietí o existencii jestvujúcich podzemných telekomunikačných vedení.
- 8 V oblasti hospodárstva
- 8.1. v oblasti hospodárstva a regionálneho rozvoja
- 8.1.1 koordinovať proces programovania a implementácie Národného plánu regionálneho rozvoja Slovenskej republiky a Koncepcie územného rozvoja Slovenska 2001 s cieľom vytvoriť podmienky pre trvalo udržateľný rozvoj regiónov,
- 8.1.3 diverzifikovať odvetvovú ekonomickú základňu obcí a miest, podporovať v záujme trvalej udržateľnosti malé a stredné podnikanie,
- 8.1.4 zabezpečovať rozvoj a skvalitnenie infraštruktúry komunikačných systémov,
- 8.2 v oblasti priemyslu a stavebníctva
- 8.2.1 pri rozvoji priemyslu a stavebníctva vychádzať z ekonomickej, sociálnej a environmentálnej únosnosti územia v súčinnosti s hodnotami a limitami kultúrno-historického potenciálu územia, historického stavebného fondu so zohľadňovaním špecifik jednotlivých subregiónov a využívať pritom predovšetkým miestne suroviny,
- 8.2.6 podporovať rozvoj tradičnej remeselnej výroby, doplnkové výroby a nevýrobné činnosti podporujúce rozvoj vidieka,
- 8.3 v oblasti poľnohospodárstva a lesného hospodárstva
- 8.3.1 podporovať diverzifikáciu poľnohospodárskej produkcie a formy obhospodarovania pôdy na základe rôznorodosti produkčného potenciálu územia a klimatických podmienok,
- 8.3.3 zabezpečiť protieróznú ochranu poľnohospodárskej pôdy s využitím vegetácie v rámci riešenia projektov pozemkových úprav a agrotechnickými opatreniami zameranými na optimalizáciu štruktúry pestovaných plodín v nadväznosti na prvky územného systému ekologickej stability,
- 8.4 v oblasti odpadového hospodárstva
- 8.4.1 nakladanie s odpadmi na území kraja riešiť v súlade so schváleným aktualizovaným Programom odpadového hospodárstva SR, Prešovského kraja a jeho okresov,
- 8.4.2 uprednostňovať v odpadovom hospodárstve minimalizáciu odpadov, separovaný zber a zhodnocovanie odpadov s využitím ekonomických nástrojov a legislatívnych opatrení,
- 8.4.9 podporovať výstavbu zariadení na dotriedňovanie, zhodnotenie, kompostovanie odpadov a zneškodňovanie odpadov v obciach,
- II. Verejnoprospešné stavby**
- 2 V oblasti vodného hospodárstva
- 2.2.1 stavby pre úpravu a revitalizáciu vodných tokov, meliorácií a nádrží
- 2.2.1.1 stavby protipovodňových ochranných hrádzí a úpravy profilu koryta,
- 2.4 pre skupinové vodovody
- 2.4.41 samostatné a skupinové vodovody v ostatných obciach s využitím lokálnych zdrojov,
- 2.5 stavby kanalizácií, skupinových kanalizácií a čistiarní odpadových vôd, v obciach Prešovského kraja.
- 3 V oblasti zásobovania plynom a energiami,
- 3.1 v oblasti zásobovania plynom – stavby vysokotlakých (VTL) a stredotlakých (STL) plynovodov pre plošné zásobovanie na území Prešovského kraja.
- 3.2 Stavby pre zásobovanie a prenos elektrickej energie
- 5 V oblasti telekomunikácií
- 5.1 stavby pre prenos terestriálneho a káblového signálu a stavby sietí informačnej sústavy a ich ochranné pásma.
- 6 V oblasti obrany štátu a civilnej ochrany obyvateľstva
- 6.3 stavby civilnej ochrany obyvateľstva,
- 6.3.1 zariadenia na ukrývanie obyvateľstva v prípade ich ohrozenia,
- 6.3.2 zariadenia na signalizáciu a koordináciu činnosti v stave ohrozenia.
- 7 V oblasti prírodného a kultúrneho dedičstva
- 7.1 stavby uvedené v Ústrednom zozname pamiatok vyhlásené za Národné kultúrne pamiatky, pamiatky a ich okolie zapísané v zozname svetového kultúrneho dedičstva

- UNESCO a objekty súvisiace s pamiatkovo chránenými historickými parkami, ich údržbu a úpravy realizovať len so súhlasom Pamiatkového úradu,
- 7.3 stavby pre ochranu, prieskum a sprístupnenie archeologických lokalít.
- 9 V oblasti životného prostredia
- 9.1 stavby na ochranu pred prívalovými vodami – ochranné hrádze a úpravy vodného toku, prehrádzky poldre a viacúčelové vodné nádrže,
- 10 V oblasti odpadového hospodárstva
- 10.3 stavby a zariadenia na zneškodňovanie, dotriedňovanie, kompostovanie, recykláciu odpadov a materiálového a energetického zhodnotenia všetkých druhov odpadov,
- Na uskutočnenie verejnoprospešných stavieb možno podľa § 108 zákona číslo 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov, pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť.
- Poznámka : Text a číslovanie je podľa textu plného znenia záväznej časti Územného plánu veľkého územného celku Prešovského kraja 2009.

2.4.2. Väzby vyplývajúce z odvetvových koncepcií, stratégií a známych zámerov na rozvoj územia

Záväzne časti vyplývajúce z priestorových odvetvových koncepcií a stratégií sú zapracované v Územnom pláne VUC Prešovského kraja 2009 ako nadradenej územnoplánovacej dokumentácie a sú premietnuté do riešenia územného plánu obce. Z ďalších známych koncepcií schválených po dni jeho schválenia nevyplývajú pre riešenie územného plánu obce ďalšie požiadavky.

Do riešenia tejto dokumentácie sú premietnuté všetky známe rozvojové dokumenty Prešovského kraja a okresu Prešov.

2.5. Širšie vzťahy dokumentujúce začlenenie riešenej obce do systému osídlenia

Hierarchia obce v rámci sídelnej štruktúry Slovenskej republiky je definovaná v Koncepcii územného rozvoja Slovenska 2001 v zmysle nariadenia Vlády Slovenskej republiky číslo 528/2001 Z.z., ktorým sa vyhlásila záväzná časť Koncepcie územného rozvoja Slovenska 2001. Prešovský samosprávny kraj obstaral Zmeny a doplnky Územného plánu veľkého územného celku Prešovského kraja 2009, ktoré boli schválené Zastupiteľstvom Prešovského samosprávneho kraja uznesením číslo 588 zo dňa 27.10.2009. Záväzná časť Zmien a doplnkov Územného plánu veľkého územného celku Prešovského kraja 2009 bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením Prešovského samosprávneho kraja číslo 17/2009 schváleným Zastupiteľstvom Prešovského samosprávneho kraja uznesením číslo 589 zo dňa 27.10.2009 s účinnosťou od 06.12.2009 je rešpektované v územnom pláne obce.

V zmysle Územného plánu veľkého územného celku Prešovského kraja sa obec Čelovce nachádza mimo ťažiska osídlenia, v kontakte so základným terciárnym centrom osídlenia mesta Prešov, ktoré tvorí prvú podskupinu prvej skupiny týchto sídiel a ktoré okolo ťažisk osídlenia vytvára možnosti pre vznik suburbánných zón s prihliadnutím na ich stupeň sociálno-ekonomického rozvoja. Nachádza sa na prešovsko-svidníckej rozvojovej osi druhého stupňa Prešov – Giraltovce – Svidník – hranica s Poľskou republikou.

To znamená, že nástrojmi územného rozvoja v oblasti nadregionálnych súvislostí usporiadania územia a sídelnej štruktúry je potrebné podporovať budovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry a podporovať diverzifikáciu ekonomickej základne ťažisk osídlenia, pri využívaní špecifických daností a podmienok jednotlivých území a že určité druhy funkcií je možné situovať do katastrálneho územia obce Čelovce a to predovšetkým bytovú výstavbu a prímestskú rekreáciu.

V súlade s riešením územného plánu veľkého územného celku Prešovského kraja je potrebné podporovať rozvoj priestorov mimo ťažisk osídlenia, charakterizovaných demografickou a ekonomickou depresiou a tento princíp aplikovať aj pri tvorbe subregiónov, vytvárať priestorové podmienky pre vedenie rozhodujúcich sietí technickej infraštruktúry a rezervovať plochy pre stavby environmentálnej infraštruktúry regionálneho a nadregionálneho významu a tým podporovať rozvoj sídelného centra hospodárskych, obslužných a sociálnych aktivít pre priliehajúce zázemie.

2.6. Sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce

Vývoj počtu obyvateľstva z jednotlivých sčítaní a medziročných cenov možno v obci Čelovce sledovať od roku 1869, kedy mala obec spolu 164 obyvateľov. Ku koncu roka 2001 stúpol počet obyvateľov na hodnotu 281, čo je nárast oproti roku 1970 o 13,7 %, kedy obec mala 247 obyvateľov.

K 26.05.2001 žilo v obci 156 mužov a 127 žien, ženy tvorili 45,2 % populácie. Index maskulinity (pomer počtu mužov a žien) bol na úrovni 1,228 bodá, čo znamená, že na 1000 žien pripadlo 1 228 mužov. Podľa sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001 mala obec Čelovce 281 trvale bývajúcich obyvateľov a z toho bolo 26,0 % v predproduktívnom, 60,5 % v produktívnom a 13,5 % vo veku poproduktívnom. Ekonomicky aktívnych bolo 138 obyvateľov, čo činí 49,1 % z celkového počtu obyvateľov. Podiel 80 mužov bol 57,97 % na celkovom počte ekonomicky aktívnych obyvateľov.

Na konci roku 2008 mala obec 304 obyvateľov, kým na začiatku roka ich bolo 302. Prirodzeným pohybom obyvateľstva (pôrodnosť a úmrtnosť obyvateľstva) v roku 2008 získala obec 3 obyvateľov, čo zodpovedá prirodzenému prírastku na úrovni 9,93 ‰. V rámci mechanického pohybu obyvateľstva boli v rámci obce Čelovce zaznamenaní 5 prisťahovaní a 6 vysťahovaní, čo predstavuje –3,31 ‰ prírastok obyvateľstva prisťahovaním –1 osoba. Celkový pohyb obyvateľstva, pozostávajúci z prirodzeného a mechanického pohybu, tvorilo v roku 2008 v obci Čelovce 2 osôb, t.j. celkový 6,62 ‰ prírastok obyvateľstva. Obec Čelovce mala ku dňu sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 celkom 313 obyvateľov.

Prognóza vývoja počtu obyvateľov v obci Čelovce do roku 2025:

Rok:	2001	2004	2010	2015	2020	2025
počet obyvateľov:	281	299	307	315	323	331

Pri prognóze vývoja počtu obyvateľov sa vychádzalo z doterajšieho celkového pohybu obyvateľstva a využitím exponenciálnej funkcie, ktorá vychádza z teoretických úvah o stabilnej populácii.

Predpokladaná miera rastu populácie (celkový pohyb obyvateľstva) je 5 ‰ za rok.

Na vývoj obyvateľstva budú mať v budúcnosti aj tieto predpoklady:

- predpoklady ekonomickej stability v štáte a tým ochota mladých ľudí zakladať rodiny,
- zvyšovanie ekonomickej gravitácie centra kraja,
- výhodná poloha pre bývanie vo vzťahu dostupnosti vyšších služieb,
- dostupná oblasť pre rekreáciu
- ľahký prístup k hlavným dopravným tepnám.

Pri zohľadnení uvedených predpokladov a prognóze vývoja počtu obyvateľov je potrebné k tomuto uvažovať s nárastom plôch pre bývanie a pre umiestnenie adekvátnej občianskej vybavenosti a ďalších funkčných plôch súvisiacich s rozvojom obce pričom je potrebné zohľadniť dostupnosť vybavenosti v meste Prešov.

2.7. Urbanistická koncepcia priestorového usporiadania

Pôvodná obec Čelovce leží v údolí Čelovského potoka tečúceho juhovýchodným smerom a vtekajúcom do potoka Ladianka na území obce. Obec Čelovce, ktorá bola pôvodne funkčne členená na obytnú a hospodársku časť poľnohospodárskeho dvora, má charakter prejazdnej obce pri hradskej so založenou sieťou dopravnej a technickej infraštruktúry. Zástavba pôvodnej obce Čelovce sa rozvíjala v údolí Čelovského potoka, ktorá tvorí historickú kompozičnú os obce a je aj budúcou hlavnou kompozičnou osou obce. Paralelne s miestnou komunikáciou vedúcou údolím potoka prechádza východne od nej podobná komunikácia, ktorá podporuje základnú rozvojovú os obce. Cesta III/5761 vedúcej po juhovýchodnej časti v súčasnosti zastavaného územia bude v obci spĺňať funkciu hlavnej zbernej komunikácie. Na severozápadno – juhovýchodnej rozvojovej osi je rásťla zástavba rodinných domov. V centrálnej časti je umiestnená budova obecného úradu, budova Jednoty, ktorej plochy sú využívané pre predajňu potravín a pohostinstva, rímskokatolícky kostol a zvonica s rozvojovými plochami športu pri rybníku v severnej časti, ktorá bude posilnená vhodnou plochou pre pakovanie osobných áut. Ďalšie plochy občianskej vybavenosti by bolo vhodné získať dostavbou a vhodnou prestavbou blízkeho územia s možnosťou zmeny a doplnenia na funkcie služieb a obchodu. Takto by sa posilnilo prirodzené centrum obce. Rozvoj tejto funkcie je treba predpokladať aj v severozápadnej časti v nadväznosti na rozvoj obytného územia v tejto časti. Areál nefunkčnej základnej školy s ihriskami sa nachádza na opačnej juhovýchodnej strane paralelnej rozvojovej osi a v koncovej polohe zastavanej časti obce sa zase nachádza dnes už nefunkčný poľnohospodársky dvor s možnosťou prebudovania na obytnú plochu. V severnej koncovej polohe sa nachádza evanjelický a.v. kostol s funkčným cintorínom. Nové plochy bytovej výstavby by mohli byť na plochách súkromných pozemkov na severovýchodnej a juhovýchodnej polohe tejto miestnej komunikácie mimo zastavaného územia obce a tiež v nových lokalitách západnej, severozápadnej a južnej nezastavanej

časti obce. Takto vytvorená základná urbanistická kompozícia obce pri stanovení hlavných rozvojových zásad dáva predpoklady vytvárania kompaktného sídla. Dominantnou stavbou je evanjelický kostol v severnej časti obce. Historicky obec nadväzuje v rámci sídelnej štruktúry a socioekonomických aspektov na mesto Prešov. Obec Čelovce má dobrú možnosť vytvorenia kapacít ľudských zdrojov pre rozvoj rekreačnej funkcie a využitia týchto daností pre rozvoj obce prepojením na centrálnu časť rekreačného priestoru Haľagoš a aktivity mesta Prešov. Susediace sídla sú ekonomicky malo výrazné.

2.8. Funkčné využitie územia

Súčasťou funkčného využívania územia je určenie prípustných, obmedzujúcich alebo vylučujúcich podmienok na využitie jednotlivých plôch a intenzitu ich využitia, určenie regulácie využitia jednotlivých plôch je v záväznej časti v kapitole 3.2..

2.8.1. Obytné územia

2.8.1.1. Koncepcia rozvoja súčasného obytného územia

Obytné územie obce v súčasnosti predstavuje kompaktné zastavané územie pozdĺž miestnych komunikácii a cesty III/5761. Bytový fond obce predstavuje zmes staršej povojnovej zástavby v dobrom stavebnom stave, postupne rekonštruovanej a dostavovanej ale tiež novej zástavby. Najnovšia bytová výstavba je predovšetkým v jej južnej časti ale aj v severnej časti. Na území obce sa nenachádzajú osady rómskeho etnika. V obci Čelovce je záujem o výstavbu nových rodinných domov nielen spomedzi samotných obyvateľov obce, ale aj z blízkeho okolia. Obec má záujem o prípravu ďalších obytných území. Obec má v rámci zastavaného územia plochy využiteľné pre bytovú výstavbu len na plochách nadmerných záhrad v severovýchodnej a západnej časti obce. Rozvoj obytného územia je možný predovšetkým jeho doplnením v zastavaných častiach obce, modernizáciou staršieho bytového fondu. Relatívne väčšie plochy pre rozvoj bytovej výstavby sú v blízkosti najnovšej výstavby a jeho nový územný rozvoj je možný na plochách bezprostredne na ne nadväzujúcich a v juhovýchodnej, severovýchodnej, západnej a západnej časti mimo jej terajšiu zastavanú časť.

Riešenie územného plánu obce považuje výmeru stavebného pozemku cca 1 000 m² pre jeden nový rodinný dom za optimálnu a to predovšetkým pri dostavbe prieluk v rozptyle a v západnej časti teraz zastavaného územia. Disponibilnými plochami pre výstavbu rodinných domov aj s vyšším plošným štandardom ako 1 000 m² na 1 rodinný dom sú ostatné lokality.

Výstavbu nových bytov je potrebné usmerňovať predovšetkým na využitie nezastavaných pozemkov na zastavanom území obce s dostatočnou výmerou v rámci zastavaného územia a čiastočnou prestavbou pôvodného bytového fondu a jeho hospodárskych častí s vytvorením rezervných plôch pre možnú ponuku s možnosťou využitia jestvujúcich sietí technickej infraštruktúry. Pri prestavbe, dostavbe a vytváraní novej zástavby je potrebné rešpektovať identitu prostredia a zohľadniť charakter obce, ktorá plní funkciu vidieckeho osídlenia. Využitím stavebnotechnických podmienok pre výstavbu je potrebné podporovať zvyšovanie kvality bývania. Využitím možnosti situovania novej výstavby v prielukách sídla je možno umiestniť asi 18 rodinných domov.

2.8.1.2. Rozvojové plochy bývania

V riešení územného plánu obce pre bilančné obdobie do roku 2025 sú to lokality:

Číslo	Názov lokality	Poloha v obci	Výmera m ²	Orientačný počet	
				bytov	rodinných domov
L 1	Pod strednú dráhu	v južnej nezastavanej časti	28 874	14	14
L 2	Varňority	v južnej nezastavanej časti	21 938	11	11
L 3	Na dvore	v juhovýchodnej zastavanej časti	32 505	16	16
L 4	Pod kostolom 1	vo východnej nezastavanej časti	61 955	32	30
L 5	Pod kostolom 2	vo východnej nezastavanej časti	12 253	12	12
L 6	Záhumnie	v západnej nezastavanej časti	26 916	13	13
L 7	Pri palenčarení	v západnej zastavanej časti	21 645	21	21
Spolu:			206 086	119	117

Označenie lokalít je podľa grafickej časti územného plánu

Pre optimálnu organizáciu zástavby v týchto siedmich lokalitách o celkovej výmere 199 621 m² pri orientačnom počte 117 rodinných domov, kde sa dá predpokladať s realizáciou približne 119 bytov, je potrebné zabezpečiť podrobné urbanistické riešenia, ktoré stanovia podrobné podmienky zástavby. Potrebné podrobné podmienky zástavby pre nové obytné lokality L 3 a L4 stanovia urbanistické štúdie a podrobné podmienky zástavby pre lokality L 1, L 2, L5, L6 a L 7 stanovia dokumentácie pre vydanie územných rozhodnutí.

Rodinné domy je potrebné situovať za 60 dB(A) hranicu hluku. Bytová výstavba je riešená ako kontinuálny systém dotvárania jestvujúcich obytných zón v dotváraní jestvujúcich štruktúr a spôsobu zástavby, formou individuálneho bývania v rodinných domoch.

K bilančnému roku 2025 je uvažované s vytvorením rezervy, ktorú je možné využiť po návrhovom období.

Rezervné plochy rieši územný plán obce pre výhľadové obdobie po roku 2025 na týchto lokalitách:

Číslo	Názov lokality	Poloha v obci	Výmera m ²	Orientačný počet	
				rodinných domov	bytov
LV 1		v severozápadnej nezastavanej časti	61 955	41	43
LV 2		v severozápadnej nezastavanej časti	45 460	30	31
LV 3		v severovýchodnej nezastavanej časti	56 700	38	39
LV 4		vo východnej nezastavanej časti	33 375	22	22
Spolu:			206 086	131	135

Označenie lokalít je podľa grafickej časti územného plánu

Pre optimálnu organizáciu zástavby na týchto štyroch lokalitách o celkovej výmere 206 086 m² pri orientačnom počte 131 až 196 rodinných domov, kde sa dá predpokladať s realizáciou približne 135 až 204 bytov, je potrebné zabezpečiť podrobné urbanistické riešenia, ktoré stanovia podrobné podmienky zástavby. Potrebné podrobné podmienky zástavby pre tieto obytné lokality LV 1, LV 2, LV 3 a LV 4 stanovia príslušné urbanistické štúdie.

Pri zohľadnení tohto nárastu je potrebné k tomuto uvažovať s nárastom plôch pre umiestnenie adekvátnej občianskej vybavenosti a ďalších funkčných plôch súvisiacich s rozvojom obce pričom je potrebné zohľadniť dostupnosť vybavenosti v obci Kapušany a meste Prešov.

2.8.2. Občianska vybavenosť a sociálna infraštruktúra

Obec má v zásade vybudovanú základnú vybavenosť. Územný plán obce k roku 2025 uvažuje so štruktúrou a kapacitou občianskej vybavenosti podľa očakávaného prirodzeného nárastu počtu obyvateľov obce a záujemcov o výstavbu rodinných domov z iných oblastí v suburbannom pásme ťažiska osídlenia mesta Prešov. Pre výpočet jednotlivých druhov občianskej vybavenosti bola použitá metodická príručka pre obstarávateľov a spracovateľov územnoplánovacej dokumentácie vydané ako Štandardy minimálnej vybavenosti obcí v Bratislave v roku 2002 a Zásady a pravidlá územného plánovania vpracované VUVA – urbanistické pracovisko Brno z roku 1979. Uvedené výpočty je potrebné považovať za orientačné a majú odporúčací charakter. Orientačný charakter má tiež uvádzaný počet pracovných príležitostí. Majú slúžiť používateľom územného plánu pri zostavovaní podnikateľských plánov a obci pri usmerňovaní jeho územného rozvoja. Vzhľadom na predpokladaný rozvoj obce je potrebné rozšíriť ich druhovosť a možné kapacity s ohľadom na vhodné dochádzkové vzdialenosti k mestu Prešov. Pri riešení občianskej vybavenosti územný plán obce uprednostňuje umiestňovanie časti vybavenosti do už založených plôch priamo posilňujúcich jeho centrálnu časť, čím jej dajú nový charakter.

Druhovú skladbu zariadení občianskej vybavenosti územný plán obce rieši na úrovni vidieckych sídiel s prioritizovaním ich postavenia v karpatskom regióne. Kapacity jednotlivých zariadení sú dimenzované na predpokladaný počet obyvateľov po realizácii všetkých rodinných domov – bytov v návrhovej časti územného plánu obce, t.j. pre 793 obyvateľov. Zdokumentovaná návrhová časť v jednotlivých oblastiach – sférach je v svojej druhovosti odporúčaná, je možné ju flexibilne upravovať podľa spoločenskej požiadavky a aktuálnych potrieb. Preto nie je súčasťou záväznej časti územného plánu obce. K bilančnému obdobiu 2025 je uvažované so štruktúrou a kapacitou občianskej vybavenosti podľa očakávaného prirodzeného nárastu počtu obyvateľov obce a záujemcov o výstavbu rodinných domov. Pri umiestnení občianskej vybavenosti a ďalších funkčných plôch súvisiacich s rozvojom obce je zohľadnená dostupnosť vybavenosti v obci Chmeľov, Kapušany a meste Prešov.

V riešení je kladený dôraz predovšetkým na rozvoj základnej občianskej vybavenosti v oblasti školstva, kultúry a osvetu, sociálnej starostlivosti a telovýchovy, športu a rekreácie. Pri napočte je zohľadnený charakter obce, ktorý plní funkciu vidieckeho osídlenia.

2.8.2.1. Školstvo

Na území obce sa nachádza bývala jednotriedna základná škola pre 1. až 4. ročník v samostatnej budove na pozemku o ploche cca 3 532 m². Na školskom pozemku sú dve ihriská. Školopovinné deti navštevujú základné školy v blízkych obciach Chmeľov a Ľubotice. Na území obce sa nenachádza materská škola. Školská družina a ani iné druhy školských zariadení sa na území obce nenachádzajú. Stravovanie detí nie je zabezpečené. Študenti stredných škôl tieto navštevujú v sídle okresu respektíve v iných mestách kraja.

Orientačný výpočet potrieb základnej vybavenosti:

Druh vybavenia	účelová jednotka	štandard na 1 000 obyvateľov		potreba do roku 2025		
		počet účelových jednotiek	plocha pozemku m ²	počet účelových jednotiek	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²
materská škola	miesto	40	1 400	32	381	1 110
základná škola pre 1.– 4. ročník*	miesto	68	2 244	81	744	2 669

Poznámka: *modifikačný koeficient je 1,5 priemerných kapacít základnej vybavenosti

Z orientačného výpočtu potrieb vyplýva pre riešenie veľkosť obce na predpokladaný počet obyvateľov po realizácii všetkých rodinných domov – bytov v návrhovej časti územného plánu obce, t.j. pre 793 obyvateľov potreba realizovať vyučovacie priestory základnej školy pre 1.– 4. ročník pre 81 žiakov, čo predstavuje potrebu troch nových tried. Preto územný plán obce rieši postupné rozšírenie vyučovacích priestorov dostavbou budovy pri využití súčasných podkrovných priestorov budovy pri zohľadnení potrieb mimoškolskej záujmovej a výchovnej činnosti v družine a vykonávanie opatrení na ich odhlučnenie stavebnými úpravami, čo je najschodnejšou formou zabezpečenia tejto základnej funkcie obce. Potreba započatia adaptačných prác začne vznikať už pri dosiahnutí cca. 25 školopovinných detí v ročníkoch 1 – 4 a trvajúcom vzostupnom trende novej bytovej výstavby. Pri základnej škole územný plán rieši úpravu školského ihriska doplnením o spoločnú plochu na loptové hry. Súčasná výmera pozemku je postačujúca aj pre cieľové riešenie základnej školy. Školopovinné deti vyšších ročníkov budú aj naďalej dochádzať do základných škôl mimo obce.

Obdobné potreby vznikajú aj pri zabezpečovaní predškolskej dochádzky detí v predškolskom veku. Kapacita terajšej školy nie je postačujúca pre potreby materskej školy na predpokladaný počet 32 detí k bilančnému roku územného plánu obce, čo predstavuje potrebu celkom dvoch tried. Súčasné potreby materskej školy sú zabezpečené v jestvujúcom objekte školy.

Riešenie územného plánu dáva prednosť rozvoju základnej a materskej školy na spoločnom pozemku, ktorý je potrebné rozšíriť na veľkosť min. 3 779 m². Potrebné rozšírenie pozemku je možné na východnej a západnej strane pozemku školy. Priestorové potreby oboch škôl je potom možné postupne zabezpečovať rekonštrukciou a dostavbou priestorov terajšej školy.

2.8.2.2. Kultúra a osвета

Na území obce sa nenachádza kultúrny dom. Zhromažďovacie priestory pre väčšie verejné zhromaždenia občanov má obec Čelovec v súčasnosti vytvorené v miestnosti základnej školy. Malé priestranstvo je pred obecným úradom a pred kostolom.

Orientačný výpočet potrieb základnej a vyššej vybavenosti:

Druh vybavenia	účelová jednotka	štandard na 1 000 obyvateľov		potreba do roku 2025		
		počet účelových jednotiek	plocha pozemku m ²	počet účelových jednotiek	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²
knižnica*	miesto	30	60	24	27	48
klubovne pre kultúrnu činnosť**	miesto	6	36	5	20	29
klub dôchodcov	miesto	4	22	3	15	17
univerzálna sála	sedadlo	25	187,5	20	123	149

Poznámka: * základná vybavenosť

Poznámka: **modifikačný koeficient je 1,0 priemerných kapacít základnej vybavenosti

Obec Čelovce sa vyznačuje primeranou sídelnou identitou a dobrou mierou vzdelanosti a lokálneho patriotizmu. Obec vedie kroniku obce. Na kultúrnospoločenskom živote obce sa okrem pracovníkov obecného úradu nikto nepodieľa.

Na území obce pôsobia dve farnosti a to farnosť rímskokatolícka s farou v obci Pušovce, v ktorej pôsobnosti sú aj ďalšie obce a kostolom sv. Trojice v centrálnej časti obce so 150-imi miestami na sedenie a farnosť evanjelická a.v. so sídlom v obci Chmeľov s podobnou veľkosťou kostola v obci.

Z orientačného výpočtu potrieb základnej a vyššej vybavenosti pre riešenie veľkosti obce vyplýva postupná potreba rozšírenia kultúrno-spoločenských zariadení v obci podľa uvedeného druhu vybavenia a to dostavbou k existujúcim objektom alebo novou výstavbou na ploche polyfunkčného objektu v severozápadnej časti. Pre ďalší rozvoj tejto funkcie obec v súčasnosti pripravuje dostavbu budovy terajšej školy pre potreby kultúry.

2.8.2.3. Telovýchova a šport

Obec má v areáli základnej školy multifunkčné ihrisko slúžiace aj pre šport dospelých. Sú využívané pre tenis, volejbal a bedminton. V zime sa využíva vodná plocha rybníka pre zriadenie ľadovej plochy klziska. Deťmi sú využívané preliezky a hojdačky na ploche školy.

Výpočet potrieb vybavenosti:

Druh vybavenosti	štandard na 1 000 obyvateľov		potreba do roku 2025	
	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²
telovýchova a šport	0	2 880	0	2 284

Výpočet je pre veľkostnú skupinu obcí od 500 do 1000 obyvateľov

Územie obce má predpoklady pre ďalší rozvoj tejto funkcie. Je to okrem plôch školského areálu predovšetkým priestor v blízkosti vodnej plochy rybníka, kde by mohol vzniknúť dobudovaním multifunkčného ihriska univerzálny spoločný športový areál – relaxačná zóna.

2.8.2.4. Zdravotníctvo

V obci nepôsobí žiadny lekár a nie sú vytvorené žiadne lekárske pracoviská. Lekárske služby pre občanov obce sú poskytované v blízkom Chmeľove. Na území obce nie je zriadená lekáreň. Najbližšia je v Kapušanoch.

V bilančnom období územného plánu je neefektívne vybudovať pre obec Čelovce samostatné zdravotnícke zariadenie. Komplexné zdravotnícke služby poskytuje blízke mesto Prešov, kde sú pre občanov obce aj doposiaľ poskytované. Rovnako tomu môže byť aj pri zabezpečení liekov.

2.8.2.5. Sociálna starostlivosť

Obec Čelovce nemá zriadený klub dôchodcov a ani dôchodcom nie je poskytované stravovanie. Na poli sociálnej starostlivosti pre dôchodcov obce nepôsobí ani externá pracovníčka a ani žiadna iná vybavenosť s touto funkciou sa na území obce nenachádza.

Orientačný výpočet potrieb vyššej vybavenosti:

Druh vybavenia	účelová jednotka	štandard na 1 000 obyvateľov		potreba do roku 2025		
		počet účelových jednotiek	plocha pozemku m ²	počet účelových jednotiek	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²
jedáleň dôchodcov	m ² odb.pl.	2,8	15,6	2	7	12

Výpočet je pre veľkostnú skupinu obcí od 500 do 1000 obyvateľov

Pre bilančné obdobie územného plánu obce bude potrebné riešiť klub dôchodcov s poskytovaním stravovania.

Územný plán obce predpokladá poskytovanie stravovania pre dôchodcov a rieši jedáleň dôchodcov, ktorá bude zriadená v priestore klubu dôchodcov v polyfunkčnom objekte. Vytvorenie možnosti poskytovania stravovania dôchodcom je podmienené rozsahom poskytovaných služieb verejného stravovania v obci. Územný plán nerieši pre bilančný rok žiadnu ďalšiu funkciu v tejto oblasti.

2.8.2.6. Maloobchodná sieť

Na území obce sa nachádza jedna predajňa potravinárskeho tovaru s jedným pracovníkom o celkovej predajnej ploche cca 80 m² je v budove Jednoty v centrálnej časti obce.

Výpočet potrieb vybavenosti:

Druh vybavenosti	štandard na 1 000 obyvateľov		potreba do roku 2025	
	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²
maloobchodná sieť	460	1 440	508	928

Výpočet je pre veľkostnú skupinu obcí od 500 do 1000 obyvateľov

Územný plán rieši novú predajňu rozličného tovaru v polyfunkčnom objekte v severnej časti obce. Odbytové plochy ďalších predajných jednotiek, ich druhovosť a možné kapacity s ohľadom na vhodné dochádzkové vzdialenosti územný plán obcí uprednostňuje umiestňovať v prvých realizačných etapách na súkromno-podnikateľskej báze v integrácii s rodinným bývaním v centrálnej časti obce, posilňujúcich jeho centrálnu časť a na tých plochách obytných lokalít obce, ktoré majú výhodnú polohu z hľadiska dostupnosti zákazníkov. Druh a kapacita maloobchodnej siete je podmienená realizáciou ďalších významných aktivít v území.

2.8.2.7. Verejné stravovanie

V obci je jedno zariadenie verejného stravovania IV. cenovej skupiny s odbytovou plochou cca 80 m² v budove Jednoty v strede obce, kde pracuje jeden pracovník.

Výpočet potrieb vybavenosti:

Druh vybavenosti	štandard na 1 000 obyvateľov		potreba do roku 2025	
	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²
verejné stravovanie	90	230	71	182

Výpočet je pre veľkostnú skupinu obcí do 500 obyvateľov

Územný plán rieši v rámci polyfunkčného objektu na ploche o výmere 10 800 m² v severnej časti obce a to výstavbu nového Penziónu, kde predpokladá vytvoriť jedáleň s 36 stoličkami a kuchyňou pre 90 jedál denne. Druh a kapacita verejného stravovania je podmienená realizáciou ďalších významných aktivít v území, predovšetkým v rekreačnom priestore Habokrety, ale tiež v lokalitách športu.

2.8.2.8. Ubytovacie služby

Ubytovacie zariadenia sa priamo v obci nenachádzajú. Orientačný výpočet potrieb vybavenosti nie je uskutočnený pretože Štandardy minimálnej vybavenosti obcí a pravidlá územného plánovania nestanovujú pre obec tejto veľkosti plošné nároky.

Územný plán obce rieši rozvoj ubytovacích zariadení v rámci polyfunkčného objektu na ploche o výmere 10 800 m² v severnej časti obce a to výstavbu nového Penziónu Haľagoš, kde predpokladá vytvoriť ubytovanie 36 posteli. Súčasťou jedálne s 36 stoličkami a kuchyňou pre 90 jedál denne, s možnosťou poskytovania ďalších služieb / výrivka a sauna/ a pod.. Súčasťou areálu je aj parkovisko P 5 pre 26 osobných áut, ale aj iný druh základnej a vyššej občianskej vybavenosti. Druhovosť a kapacity potrieb vybavenosti ubytovacích služieb budú postupne vyplývať z podnikateľských plánov užívateľov územného plánu. Ich vybudovanie je podmienené realizáciou zariadení športu, turizmu a cestovného ruchu v nadväznosti na verejné stravovanie. Táto oblasť občianskej vybavenosti je predurčená na to, aby bola budovaná na súkromno-podnikateľskej báze. V tejto oblasti občianskej vybavenosti s ohľadom na predpokladanú veľkosť a decentralizáciu v obci je možné orientačne rátať s možným vytvorením 16 pracovných miest.

2.8.2.9. Nevýrobné služby

Na území obce v súčasnosti nie sú zabezpečované nevýrobné služby. Pohrebné služby v obci sú zabezpečované na jednom cintoríne v severnej zastavanej časti obce s dostatočnou výmerou pozemku. Na území obce sa nenachádza iný cintorín. Obec nemá zriadený dom smútku (nádeje).

Orientačný výpočet potrieb základnej a vyššej vybavenosti:

Druh vybavenia	účelová jednotka	štandard na 1 000 obyvateľov		potreba do roku 2025		
		počet účelových jednotiek	plocha pozemku m ²	počet účelových jednotiek	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²
dom smútku (nádeje)	miesto	3	27	2	12	21
cintorín*	hrob	70	455	111	0	722

Poznámka: *modifikačný koeficient je 2,0 priemerných kapacít základnej vybavenosti

Rozsah, druhovosť a kapacity potrieb vybavenosti nevýrobných služieb s ohľadom na blízkosť okresného sídla mesta Prešov a na nové spoločensko-ekonomické podmienky nástrojmi územného plánovania nemožno stanoviť. Tento druh služieb je v svojej štruktúre podmienený požiadavkou klientely, ktorú stanoví časová relácia stabilizovaného ľudského potenciálu súvisiaceho s realizáciou zámerov v území. Územný plán predpokladá ich vytváranie v rozptyle a centrálnej časti obce, ale tiež v riešenom polyfunkčnom objekte – penzióne.

Terajší cintorín na ploche o výmere 4 040 m² pre riešenú veľkosť obce k bilančnému roku 2025 v rámci pohrebných služieb nie je postačujúci a preto územný plán rieši jeho rozšírenie severným smerom na ploche o výmere 5 050 m². Územný plán rieši novostavbu domu smútku (nádeje) s kapacitou 200 miest na sedenie a chladiacim boxom v nástupnej časti cintorína.

2.8.2.10. Výrobné a opravárenské služby

V obci sa teraz neposkytujú žiadne z výrobných a opravárenských služieb.

Výpočet potrieb základnej a vyššej vybavenosti:

Druh vybavenosti	štandard na 1 000 obyvateľov		potreba do roku 2025	
	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²
výrobné služby	60	120	48	95

Výpočet je pre veľkostnú skupinu obcí od 500 do 1000 obyvateľov

Druhovosť a kapacity potrieb vybavenosti výrobných služieb môžu postupne vyplývať z podnikateľských plánov a využívatel'ov územného plánu. Jednotlivé výrobné prevádzky môžu byť sčasti integrované s bývaním, preto je potrebné ich regulovať a to tým, že tu budú lokalizované len nehluché a zároveň čisté hygienicky nezávadné prevádzky výrobných služieb.

Hlučné a nečisté prevádzky služieb je potrebné nasmerovať do lokality výrobných služieb v izolovanej polohe v južnej časti obce dostupnej z cesty III/5761.

2.8.2.11. Správa a riadenie

Vo verejnej správe na obecnom úrade o zastavanej ploche cca 96 m² na pozemku o výmere 1 106 m² pracujú dvaja pracovníci, ktorí zabezpečujú obecnú správu. Obec nemá zriadenú sobášnu sieň, tá je zriadená v Chmeľove. Na území obce nie je pošta, tá sa nachádza v obci Pušove. Spoločná úradovňa stavebného úradu pre obec Čelovce je v obci Kapušany. V obci nie je zriadená úradovňa polície. Táto sa nachádza v blízkej obci Kapušany. Obec má požiarnu zbrojnicu o celkovej zastavanej ploche 60 m², ktorá sa nachádza na vhodnom mieste v budove obecného úradu a je v dobrom stavebnotechnickom stave a s dostatočne dobrým stavom protipožiarnej techniky, ktorá teraz je zabezpečená hasičskou striekačkou. Obec nemá zriadený dobrovoľný hasičský zbor.

Orientačný výpočet potrieb základnej a vyššej vybavenosti:

Druh vybavenia	účelová jednotka	štandard na 1 000 obyvateľov		potreba do roku 2025		
		počet účelových jednotiek	plocha pozemku m ²	počet účelových jednotiek	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²
správa a riadenie	prac. miesto	1,2	43,2	0,95	24	34
hasičská zbrojnica*	m ² uprav.pl.	130	325	124	148	309

Poznámka: *modifikačný koeficient je 1,2 priemerných kapacít základnej vybavenosti

Z orientačného výpočtu potrieb základnej vybavenosti výpočtu vyplýva, že pre potreby obecného úradu v správe a riadení obce nie je potrebné jeho rozšírenie. Uvedený počet pracovných miest je orientačný a nevyjadruje pôsobnosť obecného úradu. Výmeru plôch hasičskej zbrojnice je potrebné upraviť podľa orientačného výpočtu.

2.8.3. Výrobné územia

2.8.3.1. Konceptia rozvoja hospodárskej základne

2.8.3.1.1. Ťažba nerastných surovín

Na území obce sa neťažia žiadne nerastné suroviny a ani v minulosti nebola zaznamenaná ťažba surovín. Podľa stanoviska Obvodného banského úradu v Košiciach sa v katastrálnom území obce Čelovce nenachádzajú žiadne zistené ložiská nerastov, z čoho vyplýva, že riešením rozvoja obce nebudú dotknuté záujmy ochrany a využívania nerastného bohatstva (výhradných ložísk).

Riešenie územného plánu nevytvára predpoklady pre ťažbu nerastných surovín.

2.8.3.1.2. Poľnohospodárstvo

Poľnohospodárska činnosť je zameraná na rastlinnú výrobu, špeciálne na plodiny ako sú hustosiate obiloviny, zeleninu, ale tiež trvalé trávne porasty. V obci v minulosti na pôde hospodáril Jednotné roľnícke družstvo ROZVOJ Pušovce. Dnes poľnohospodársky pôdny fond pozostávajúci zo 167 ha ornej pôdy a 182 ha lúk a pasienkov obhospodaruje Ovčia farma Proč a súkromne hospodáriaci roľníci – farmári, ktorí sú občanmi obce. Poľnohospodárska pôda zaradená podľa kódu bonitovanej pôdno-ekologickej jednotky (BPEJ) do 1.– 4. kvalitatívnej skupiny sa v katastrálnom území obce Čelovce nenachádza. Podrobné údaje o kódoch BPEJ nachádzajúcich sa na území obce sú uvedené vo vyhodnotení použitia poľnohospodárskeho a lesného pôdneho fondu na nepoľnohospodárske využitie kapitoly 2.15., ktoré tvorí samostatnú textovú prílohu územného plánu. Grafické znázornenie tohto vyhodnotenia je vyjadrené vo výkrese číslo 7 grafickej časti územného plánu.

Pôvodný hospodársky dvor v juhovýchodnej zastavaného územia obce je v súčasnosti už nefunkčný a územný plán obce rieši jeho postupnú premenu na novú obytnú plochu obce.

Územný plán obce rieši na ploche o výmere 33 375 m² na lokalite Hora pod stráňou chov oviec v predpokladanom počte do 1 000 kusov, výrobu mlieka, syra a bryndze. Súčasťou areálu Salaša bude tiež predaj z dvora ale aj s možnosťou konzumácie na mieste a súvisiacim dopravným a technickým vybavením.

Pri riešení zariadení na chov farmových zvierat je potrebné dodržať súčasne platnú legislatívu vo veterinárnej službe.

2.8.3.1.3. Lesné hospodárstvo

Lesné porasty na území katastra obce Čelovce sa nenachádzajú a preto riešenie územného plánu sa nezapodieva problematikou lesného hospodárstva.

2.8.3.1.4. Priemyselná, remeselná výroba a skladové hospodárstvo

Z pôvodných remesiel sa na území obce žiadne nezachovalo. Hospodárska základňa obce je nedostatočne vyvinutá a vzhľadom k počtu obyvateľov značne poddimenzovaná. Vznik možných výrobných prevádzok v sektore remeselných služieb závisí predovšetkým od podnikateľských ambícií miestnych obyvateľov.

Územný plán obce rieši v južnej časti obce na ploche 13 490 m² areál výrobných služieb s plochou pre nakladanie s odpadmi. Súčasťou tohto areálu je na ploche o výmere 1 600 m² kompostovisko a plocha ochrannej zelene o výmere 1 730 m².

Na tejto ploche výroby, pri stanovení a dodržaní limitov trvaloudržateľného rozvoja, je tu možné umiestniť len výrobu a výrobné služby s mierne ohrozujúcimi výrobnými pochodmi, pre ktorú je potrebné stanoviť pásmo hygienickej ochrany od 10 do 30 m široké, ktoré nezasiahne južnú časť obytnej zástavby obce.

2.8.3.2. Stanovenie ochranných pásiem výroby

Riešenie územného plánu obce pre jednotlivé výrobné prevádzky na území obce stanovuje ochranné pásma a určuje podmienky ochrany súvislej bytovej výstavby, resp. opatrenia na zníženie ich nepriaznivých účinkov dopadu v týchto územiach.

Pásmo hygienickej ochrany pre predpokladané druhy výroby na lokalite výrobných služieb k obytnej ploche obce je v šírke 30 m, ktoré zároveň limituje druhy výrobných činností na lokalite.

Toto pásmo hygienickej ochrany je stanovené v šírke 30 m od oplotenia pre taký druh výroby a výrobných činností, aby jednotlivé pásma ochrany objektov a zariadení neprekročili túto vzdialenosť. Pásmo hygienickej ochrany výrobných služieb, objektov a zariadení bude určené konkrétne podľa príslušných STN resp. iných súvisiacich noriem v predrealizačnej resp. realizačnej fáze investície, nesmie však presiahnuť, vrátane realizácie účinných opatrení na jeho zmiernenie, šírku stanovenú týmto územným plánom.

2.8.3.3. Požiadavky na vymiestňovanie škodlivých prevádzok výroby

Prevádzky, ktoré v súčasnosti fungujú na území obce nie sú výrazne škodlivého charakteru a preto riešenie územného plánu nerieši vymiestnenie žiadnej s jestvujúcich prevádzok v obci.

2.8.4. Plochy zelene

2.8.4.1. Zeleň urbanizovaného priestoru

2.8.4.1.1. Verejná zeleň

Väčšie parkovo upravené plochy v obci absentujú. Z menších parkovo upravených plôch sa obe nachádzajú pri kostoloch o celkovej výmere 2 240 m².

Územný plán obce rieši takúto zeleň v ochrannom pásme cintorína v priestore domu smútku (nádeje) pred evanjelickým a.v. kostolom o výmere 1 850 m² a na ploche NKP pamätnom mieste derešovania o výmere 1 530 m² na parcele EN číslo 37 a v priestore budúcej občianskej vybavenosti.

2.8.4.1.2. Zeleň rodinných domov

Zeleň rodinných domov tvorí základ systému zelene v sídle. K prevažnej väčšine rodinných domov prináležia výmerou rozsiahle pozemky záhrad. Pozemok s rodinným domom je väčšinou členený na predzáhradku, zastavanú obytnú a hospodársku časť a na záhradu. Zeleň obytnej časti pri rodinných domoch väčšinou nie je zriadená a rovno na rodinné domy je priamo napojená hospodárska časť domu. Pozemky rodinných domov sú ukončené rozsiahlymi záhradami, ktoré sú najvýznamnejším krajinotvorným prvkom obce. Najbližšie k rodinným domom sa nachádza ovocná časť záhrady. Konce pozemkov nadväzujú už na okolitú, prevažne poľnohospodársky využívanú krajinu.

Riešenie územného plánu obce určuje túto zeleň ďalej rozvíjať podnecovaním vzniku predovšetkým predzáhradiek pri rodinných domoch a realizáciou kvalitných úprav priehradzok pri rodinných domoch vo forme živých plotov, výsadbou okrasných kríkov, popínavých rastlín a pod..

Zeleň rodinných domov tvorí základ systému zelene v obci. Pozemok s rodinným domom je väčšinou členený na predzáhradku, zastavanú obytnú a hospodársku časť a na záhradu. Určenie prípustných, obmedzujúcich alebo vylučujúcich podmienok na využitie týchto plôch je v záväznej časti územného plánu kapitola 3.2..

2.8.4.1.3. Plochy vyhradenej zelene

Medzi plochy vyhradenej zelene pre potreby riešenia územného plánu obce sú zahrnuté plochy jestvujúceho cintorína a plocha jeho rozšírenia celkom o výmere 9 090 m², ktorú bude potrebné naďalej zveľaďovať a udržiavať. Územný plán obce rieši takúto zeleň v šírke 30 m ako ochrannú zeleň o výmere 1 730 m² severne od areálu výrobných služieb v južnej nezastavanej časti obci.

Určenie prípustných, obmedzujúcich alebo vylučujúcich podmienok na využitie týchto plôch je v záväznej časti územného plánu kapitola 3.2..

2.8.4.2. Líniová zeleň

2.8.4.2.1. Sprievodná – líniová zeleň komunikácií

Medzi menšie upravené plochy v obci patrí vysoká – líniová zeleň len pozdĺž cesty III/5761 ako hlavnej komunikácie v juhovýchodnej časti zastavaného územia.

Územný plán obce rieši jej doplnenie v zastavanej časti obce s ohľadom na skutočné pomery pôvodnej zástavby.

Keďže obec má povinnosť viesť v zmysle ustanovení § 48 zákona číslo 543/2002 Z.z. pozemky vhodné pre náhradnú výsadbu za prípadný výrub drevín, riešenie územného plánu obce určilo tieto pozemky pozdĺž komunikácii a pri vytváraní parteru v obci.

2.8.4.2.2. Zeleň brehových porastov a sprievodnej vegetácie vodných tokov

Jestvujúca zeleň brehových porastov a sprievodná vegetácia Čelovského potoka v zastavanej časti obce a potoka Ladianka na východnej, bezmenného potoka na západnej hranici katastra obsahuje najmä krovinové poschodie v prepojení so stromovým. Líniová zeleň brehových porastov je zastúpená jelšovo – topoľovými a vrbovými porastmi a dopĺňa mozaikové štruktúry zelene v okolí.

Zeleň brehových porastov a sprievodnú vegetáciu vodných tokov územný plán rieši v rámci protipovodňových úprav vodných tokov, kde je potrebné pre novú výsadbu použiť len druhy drevín z domácej produkcie so zachovaním prirodzených ekosystémov pri zachovaní ochranných a manipulačných pásiem.

Určenie prípustných, obmedzujúcich alebo vylučujúcich podmienok na využitie týchto plôch je v záväznej časti územného plánu kapitola 3.2..

2.8.4.3. Krajinná zeleň

V extraviláne obce Čelovce sa z krajinnej zelene neuplatňuje zeleň lesných porastov. Zeleň trvalých trávnych porastov a brehová zeleň vodných tokov je práve preto v krajinnej štruktúre plošne veľmi významne zastúpená a má vysokú ekologickú hodnotu a je významným krajinným prvkom. Územný plán rieši doplnenie krajinotvornej zelene formou interakčných prvkov vzhľadom k tomu, že táto má relatívne nízke plošné a druhové zastúpenie v extraviláne obce.

Určenie prípustných, obmedzujúcich alebo vylučujúcich podmienok na využitie týchto plôch je v záväznej časti územného plánu kapitola 3.2..

2.8.5. Rekreačia, kúpeľníctvo a cestovný ruch

2.8.5.1. Charakter potenciálu územia a využitie

2.8.5.1.1. Potenciál územia

Vhodné vybavenostné zázemie predstavujú podhorské obce vhodné pre vidiecku turistiku, ktoré je potrebné podporovať a prednostne rozvíjať tie druhy a formy turizmu, ktoré majú pre rozvoj v danom území najlepšie predpoklady usmerňovať rozvoj funkčno – priestorového subsystému rekreácie a turizmu v súlade s Koncepciou územného rozvoja Slovenska 2001, Regionalizáciou cestovného ruchu Slovenskej republiky a Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja. Územie obce Čelovce leží v údolí Čelovského potoka v atraktívnom, málo narušenom prírodnom prostredí na území Beskydského predhoria a je relatívne blízko krajského mesta Prešov. Toto dáva predpoklad tvorby rekreačného zázemia pre toto sídlo. Preto je potrebné, aby obec Čelovce slúžila ako priestor pre rozvoj doplnkových funkcií cestovného ruchu a preto je nutné uvažovať o prepojení viacerých katastrov pre rekreáciu a vidiecku turistiku. Možnosti využitia miernejších terénov v katastrálnom území sú široké, ktoré môžu slúžiť pre turistiku, cykloturistiku a hubárčenie v lete a v zime pre lyžiarsku turistiku. Obec má vhodné podmienky pre chalupárenie, letnú a zimnú turistiku v prírodnom prostredí. Na území obce je niekoľko zaujímavých miest s dobrými výhľadmi na obec ale aj na širšie okolie a to predovšetkým z cesty III/5451 na severe územia a z kóty 327,0 m.n.m. na východe územia s panoramatickými výhľadmi.

Ďalšou z možností využitia prírodného potenciálu územia obce je poľovnícky revír o výmere 2 200 ha v blízkych lesoch, kde pôsobí Poľovnícke združenie ROZVOJ Pušovce, ktoré má 27 poľovníkov a vlastní poľovnícku chatu v južnej časti územia obce.

2.8.5.1.2. Koncepcia rozvoja rekreácie a cestovného ruchu

Hlavnými rekreačnými priestormi v blízkosti riešeného územia obce Čelovce sú dva rekreačné krajinné celky v rámci Prešovského kraja:

IX. RKC Čergov

Územie rekreačného krajinného celku, ktorého ťažiskom je rovnomenné pohorie, ponúka atraktívne prírodné prostredie vhodné pre turistiku a zimné športy. Malebné a rázovité obce v podhorí predstavujú vhodný potenciál pre vidiecku turistiku. Územie Čergova je pripravené na vyhlásenie za chránenú krajinnú oblasť, čo je nutné rešpektovať.

XI. RKC Slanské vrchy

Slanské vrchy majú charakter kľudovej zóny (potrebné uvedený stav rešpektovať) s vhodnými podmienkami pre letnú a zimnú turistiku v prírodnom prostredí. Vhodné vybavenostné zázemie predstavujú podhorské obce vhodné pre vidiecku turistiku. V súčasnosti je spracovaný projekt na vyhlásenie Slanských vrchov za chránenú krajinnú oblasť.

Z riešenia Územného plánu VÚC Prešovského kraja 2009 vyplýva potreba zriadiť nové rekreačné priestory, ktorých podrobné riešenia by mali zabezpečiť územné plány príslušných dotknutých obcí.

Navrhované a uvažované rekreačné priestory

Rekreačný priestor		Význam	Krajinný a funkčný typ	Rozloha (ha)		Denná návštevnosť v hlavnej sezóne	
Obec, katastrálne územie	Názov			Súčasná	Navrhovaná	Súčasná	Navrhovaná
Čelovce, Chmeľovec, Podhorany, Proč, Pušovce a Šarišská Trstená,	Haľagoš	R	II.	0	750	0	2500

Vysvetlivky: M – medzinárodný
NR – nadregionálny
R – regionálny

I. – nížinný, pre kúpanie a vodné športy
II. – podhorský, pre rekreáciu a vodné športy
III. – horský, pre rekreáciu, turistiku a zimné športy

Územie riešenej obce Čelovce je súčasťou navrhovaného rekreačného priestoru Haľagoš, ktoré tvoria katastrálne územia šiestich obcí Čelovce, Chmeľovec, Podhorany, Proč, Pušovce a Šarišská Trstená s navrhovanou rozlohou 750 ha a predpokladanou dennou návštevnosťou 2 500 osôb v hlavnej sezóne. Rekreačný priestor Haľagoš s regionálnym významom je navrhovaný ako II. krajinný a funkčný typ podhorský pre rekreáciu a vodné športy. Pre zabezpečenie kvalitných služieb rekreačného priestoru je potrebné využiť potenciál zastavaného i nezastavaného územia všetkých obcí a zabezpečenie realizácie potrebných športových a rekreačných zariadení vrátane stavieb občianskeho a technického vybavenia v riešenom priestore s možným parciálnym rozložením funkcií a zariadení medzi obcami. Na území obce sa nenachádzajú žiadne rekreačné priestory, ani rekreačné strediska a na území obce nie sú zriadené záhradkové osady. Obec má okrem obmedzených plôch prírodného prostredia v južnej časti obce, kde sa nachádza poľovnícka chata veľmi obmedzené možnosti realizácie rekreačných lokalít na svojom území.

Územný plán obce na ploche o výmere 56 700 m² rieši realizáciu plôch so rekreačno – športovou funkciou lokalitu Habokrety, kde rieši centrum voľného času každodennej, krátkodobej a dlhodobej rekreácie obyvateľov a turistov s reálnym predpokladom umiestnenia cca. 50 rekreačných chát, športovísk pre nenáročné ale aj náročné – adrealinové športové vyžitie návštevníkov /cyklokros, jazda do vrchu, lezecká stena, zdolávanie prekážok / a obyvateľov obce s možnosťou varenia a posedenia v prírode. Súčasťou areálu bude príslušná dopravná a technická vybavenosť / parkoviská, drobná architektúra/, sieť technickej infraštruktúry s možnosťou umiestnenia aj ďalších objektov turizmu a cestovného ruchu. Potrebné podrobné podmienky zástavby pre túto lokalitu stanoví príslušná urbanistická štúdia.

2.8.5.1.3. Dynamická rekreácia

K najviac uplatňovaným formám dynamickej turistiky patrí pešia turistika. Predovšetkým južná časť riešeného katastrálneho územia obce má vhodné lokalizačné predpoklady pre jej plné rozvinutie. Údolie vodného toku Čelovského potoka a naň nadväzujúca sprievodná zeleň a lúky a pasienky v južnej a západnej časti obce poskytuje možnosti nenáročných turistických vychádzok a relaxácie v prírodnom prostredí. Naproti tomu krajinná štruktúra severnej, východnej a západnej časti riešeného územia s dominantne zastúpenou veľkoblokovou ornou pôdou nie je z pohľadu turistického návštevníka veľmi atraktívna. Samotná obec má vhodné lokalizačné predpoklady ako východisko peších turistických a cykloturistických výletov predovšetkým vo väzbe na susedné obce Fulianka, Chmeľovec, Podhorany, Proč, Pušovce, Šarišská Trstená a Chmeľov.

Riešeným územím ani v blízkom okolí obce hlavné turistické trasy značených turistických chodníkov neprechádzajú. Pre pešiu turistiku v riešenom katastrálnom území obce Čelovce slúžia len turisticky neznačené chodníky po poľných a lesných cestách. Najbližšie miesto využiteľné na turistiku po značených chodníkoch k územiu obce sa nachádza na juhozápade v obci Kapušany, kde zo železničnej vychádza značený turistický chodník, z ktorého je prístupná veľká turistická sieť chodníkov a magistral:

- Zelený 5702 – vedie zo železničnej stanice v obci Kapušany, prechádza Kapušianskym hradným vrchom okolo Fintického kameňolomu pod Fintickým sedlom cez Okruhliak do Prešova.
- Žltý 8706 – vedie z Fintického kameňolomu cez Fintické sedlo do Sedla Stráže, kde sa stretáva s červeným 0901 – E 8 – Cesta hrdinov SNP a ďalej vedie na Lysú Stráž.
- Červený 0901 – E 8 – Cesta hrdinov SNP, ktorá prechádza v blízkosti Veľkého Šariša cez sedlo Stráže medzi Veľkou a Lysou Strážou. Táto turistická magistrála začína na Duklianskom priesmyku, vedie územím celého Slovenska od východu na západ a končí na hrade Devín. Z tejto magistrály sú prístupné ďalšie turistické značené chodníky Východného Slovenska.

Nevýhodou trasovania vyššie uvedených turistických značkových chodníkov z pohľadu účastníka cestovného ruchu je ich vzdialenosť od obce.

Územný plán obce rieši možné napojenie na tieto značené chodníky a tým umožňuje zokruhovanie výletných trás s rôznou dĺžkou a obtiažnosťou, vytvárajúcou optimálne podmienky predovšetkým pre prepojenie navrhovaných aktivít v území a centrom obce Čelovce dva turistické chodníky:

- Cykloturistický chodník vedie od obecného úradu juhozápadným smerom po miestnej komunikácii k rekreačnej lokalite Habokrety južným smerom údolím potoka Trnianska až na rázcestie dvoch poľných ciest, z ktorých jedna vedie južným smerom do susednej obce Lipníky a druhá z nej odbočuje východným smerom k poľovníckej chate, kde je panoramatická vyhlídka

na obec a okolie a potom severným smerom po poľnej ceste, z ktorej je možné odbočiť k salašu na bryndzu, syr a žinčicu, alebo pokračovať po východnom okraji rekreačnej lokality Habokrety na sever až na miestnu komunikáciu a späť k východnému miestu.

- Rovnako druhý cykloturistický chodník vedie od obecného úradu juhovýchodným smerom po miestnej komunikácii k bývalému hospodárskemu dvoru a potom po ceste III/5761 v údolí potoka Ladianka až do obce Podhrabina a potom do obce Lipníky. Ďalšie pokračovanie môže byť uskutočnené po ceste I/18, z ktorej je prístupná časť siete cykloturistických a turistických chodníkov.

Po katastrálnych územiach blízkyh obci Fulianka, Tulčík a Demjata prechádza cyklistická trasa:

- Karpatská cyklocesta Z Prešova na Duklu číslo 015 vedúcej z Prešova cez obce Kapušany, Tulčík, Demjata, Raslavice, Hertník do Bardejova. Ďalej pokračuje cez Andrejovú a Svidník do Vyšného Komárnika na Dukliansky priesmyk.

Ďalšie cyklistické trasy, ktoré začínajú v Prešove alebo týmto mestom prechádzajú sú prístupné z ciest II/545, I/73 a I/18.

2.8.5.2. Kúpeľné územia a územia prírodných a liečivých prameňov

Kúpeľné územia a objekty tohto charakteru sa v katastrálnom území obce nenachádzajú a nenachádzajú sa ani pramene liečivých zdrojov a nie sú evidované ani zdroje prírodných minerálnych vôd. V riešenom území sa nachádzajú pramene pitných neminerálizovaných vôd.

Pôvodné vývery týchto vôd by sa po odbornom zachytení a úprave okolia mohli využiť ako cieľové turistické body.

2.9. Verejné dopravné a technické vybavenie

2.9.1. Doprava

2.9.1.1. Cestná doprava

2.9.1.1.1. Širšie dopravné vzťahy

Obec Čelovce leží mimo hlavných dopravných koridorov Slovenska. Nadradený skelet cestnej dopravnej infraštruktúry je zo západného smeru reprezentovaný spoločným koridorom diaľnice D1 a cesty I/18, E50 (úsek Žilina – Poprad – Prešov – Košice), na ktorý je obec nepriamo napojená pomocou cesty I/18 Prešov – Kapušany – Vranov nad Topľou, na ktorú sa v Kapušanoch napája cesta II/545 a z ktorej je za Kapušanmi vypojená cesta III/5452 prepájajúca cestu II/545 s cestou I/73 v línii Podhorany, Chmeľovec, Šarišská Trstená, Pušovce, Chmeľov. V obci Pušovce sa napája cesta III/5761, na ktorej leží obec Čelovce. Cesta III/5761 sa potom v južnom smerovaní napája na cestu I/73 v obci Podhrabina.

Cesta I/18

Cesta je v koncepcii územného rozvoja Slovenska a v Územnom pláne VÚC Prešovského kraja definovaná v rámci výhľadovej siete cestných komunikácií v systéme AGR v úseku Prešov – Lipníky v spoločnom koridore s rýchlostnou komunikáciou R4 a v úseku Lipníky – Vranov nad Topľou – Strážske v spoločnom koridore s navrhovaným cestným prepojením Lipníky – Ubľa

Cesta II/545

Cesta je v Územnom pláne VÚC Prešovského kraja definovaná v rámci dopravnej siete Slovenskej republiky nadregionálnej úrovne v trase: hranica s Poľskou republikou – Becherov – Zborov – Bardejov – Kapušany a prechádza v koridore určenom na rozvoj osídlenia a sídelnej štruktúry v rámci podpory šarišskej rozvojovej osi druhého stupňa Prešov – Bardejov.

Cesty III/5452 a III/5761

Tieto cesty majú miestny význam.

2.9.1.1.2. Doprava a dopravné zariadenia

Cesta III/5761

Obec gravituje k mestu Prešov, od ktorého je vzdialené 19 km. Cesta vo svojom priebehu katastrom obce zodpovedá približne kategórii C 7,5/50.

Cesta III/5761 prebieha len v krátkom kontakte s juhovýchodným výbežkom zástavby obce a nemá priamy vplyv na dopravnú obsluhu územia obce, ktorú zabezpečujú výlučne miestne komunikácie. V priesečnej križovatke, kde sa na ňu napájajú miestne komunikácie, prebieha cesta v pravouhlom smerovaní pričom ako hlavná cesta je vyznačená v priamom smere. Šírka vozovky je 5,5 – 6,0 m,

pričom pre prieťah cesty III .triedy je v zmysle STN 73 6110 požadovaná funkčná trieda B3 v kategórii MZ 8/50. Chodníky absentujú v plnom rozsahu. Vývoj intenzity dopravy na ceste III/5761 v rámci celoštátneho sčítania dopravy Slovenskej správy ciest nie je sledovaný.

Územný plán obce rieši:

- mimo zastavané územie a územie k zastavaniu určené, realizovať jej úpravu na kategóriu C 7,5/60,
- križovatku s miestnymi komunikáciami upraviť na plnohodnotnú priesečnú križovatku v zmysle príslušných normových ustanovení a hlavnou cestou v trase cesty III/5761,
- v priebehu zastavaným územím a územím k zastavaniu určenom realizovať jej úpravu na kategóriu B3–MZ 8,5 (8,0)/50 s chodníkmi v nutnom rozsahu.

Miestne obslužné komunikácie

Prakticky celá zástavba obce je dopravne sprístupnená pomocou dvoch miestnych komunikácií prebiehajúcich v severozápadnom smere a prepojených na severozápadnom okraji intravilánu technicky neakceptovateľným spôsobom, preto obe miestne komunikácie dopravne fungujú prakticky ako slepé komunikácie, ktoré sprístupňuje zväčša obojstrannú zástavbu. Tieto komunikácie vznikli živelným vývojom a vo svojich horných polohách sú charakteristické úzkym dopravným priestorom vymedzeným príľahlými hranicami parciel, nevyhovujúcou a nehomogénnou šírkou vozovky 3–4,0 m pre bezproblémovú obojsmernú premávku a to aj osobných automobilov.

Tieto úseky miestnych komunikácií majú problematický prístup vozidiel záchranej služby, požiarnych vozidiel a pre odvoz odpadu, navyiac sú bez obratišťa v koncovej polohe. Dolné úseky miestnych komunikácií ústiace do priesečnej križovatky s cestou III/5762 sú v pomerne dobrom stave, majú šírku vozovky 4 – 5 m a udržiavaný asfaltový kryt. Chodníky však absentujú aj na týchto úsekoch.

Pri realizácii úprav jestvujúcich miestnych komunikácií je treba zabezpečiť základné funkcie pre zabezpečenie dopravnej obsluhy jestvujúcej zástavby a to aj za cenu zásahov do príľahlých pozemkov. Za týmto účelom je potrebné realizovať postupnú úpravu jestvujúcich miestnych komunikácií na kategóriu C3–MO 6,5/30 vrátane aspoň jednostranných chodníkov. Pri nových lokalitách bytovej výstavby je potrebné dôsledne dodržiavať usporiadanie dopravného priestoru v zmysle STN 73 6110 a vytvárať uličný priestor ako plnohodnotný prvok urbanistického riešenia. V týchto lokalitách územný plán rieši kategóriu MO 7,5/40 s min. jednostranným chodníkom a zelenými postrannými deliacimi pásmi pre bezproblémové uloženie inžinierskych sietí.

Pre skrátené prepojenie obce na cestu III/5452 v smere Kapušany (II/545) je potrebné vo výhlade uvažovať s miestnou komunikáciou v kategórii C2–MOK 7,0/50 v trase spájajúcej severný okraj riešenej bytovej zástavby s priestorom križovatky cesty III/5452 s cestou III/5453 končiacej v obci Proč.

Účelové komunikácie

V katastri obce prebiehajú poľné cesty, ktoré vznikli živelným vývojom pre potreby najmä sezónnych poľnohospodárskych prác, sú nespevnené, nemajú normové parametre a nemajú vplyv na dopravné riešenie územia katastra.

Riešenie územného plánu poľné cesty ponecháva ako sezónne, bez spevnenia so zemitou úpravou vozovky resp. s čiastočným spevnením.

2.9.1.1.3. Cestná osobná hromadná doprava

Autobusová doprava je zastúpená autobusmi SAD. V obci je jedna koncová zastávka na križovatke dvoch miestnych komunikácií. Zastávka je vybavená oceľovým prístreškom. Autobusy sa otáčajú na ploche križovatky a zastavujú na jazdnom pruhu. Počet spojov sa mení podľa požiadaviek obcí na trase a okrem SAD spoje zabezpečujú aj súkromní prepravcovia.

Vzhľadom na stabilizovanú zástavbu obce a tým dané reálne dochádzkové vzdialenosti riešenie územného plánu obce považuje súčasné situovanie zastávky v obci za vyhovujúce.

2.9.1.1.4. Parkovacie, odstavné plochy a priestranstva, garáže

Parkovacie a odstavné plochy v obci nie sú vybudované špecializované a organizované plochy pre statickú dopravu. V priestore pri obecnom úrade je spevnená plocha využívaná pre potreby návštevníkov obecného úradu a kostola. Potreba parkovania pre lokality rodinných domov je vykrytá na vlastných pozemkoch. Vzhľadom na veľkosť obce a počet obyvateľov obec nemá problémy

v oblasti statickej dopravy. Problematické je však parkovanie v nedeľu počas konania bohoslužieb, keď vozidlá návštevníkov zo susedných obcí musia v prevažnej miere parkovať na priľahlej miestnej komunikácii.

Počet parkovacích miest pre vybavenosť obce v zmysle STN 73 6110 /Z1, tab. 20 je vypočítaná v zmysle čl. 16.3.10 uvedenej normy:

Číslo	Druh objektu	počet účelových jednotiek	1parkovacie miesto na účel. jednotku	potreba výhľ. počtu park. miest	redukovaná potreba počtu park. miest	návrh počtu parkovacích miest
P1a*	Obecný úrad	2 zamestnanci	4	0,5	1	1
P1b*	Potraviny	30 m ² predaj. plochy	25	1	1	1
P1c*	Rímskokat. kostol	200 návštevníkov	4	50	25	18+MK
P2	Škola, kult. dom	120 stoličiek	4	50	25	17
P3	Kostol EAV	100 návštevníkov	4	25	15	13
P4	Cintorín	9400 m ²	500 m ²	19	10	10
P5	Penzión – ubytovanie	36 lôžok	36	2	18	18
	– jedáleň	36 stoličiek	36	8	5	5
	Obchod	50 m ² predaj. plochy	25	25	2	2
	Zamestnanecký byt	1 zamestnanec	1	1	1	1

Poznámka: Orientačná výmera parkoviska pre jedno osobné vozidlo je 20,0 m².

*Zastupiteľnosť stojísk

Redukcia základných počtov stojísk je navrhnutá na základe miestnych zistení.

Územný plán obce ďalej rieši parkoviska pre turizmus a cestovný ruch v rekreačnej lokalite Habokrety výlučne na pozemku areálu.

Parkovacie plochy slúžiace pre potreby výroby je potrebné realizovať zásadne len na pozemku plochy výrobných služieb. Súkromné firmy zaoberajúce si zabezpečia parkovanie pre zamestnancov a klientov na vlastnom pozemku.

Pre účely ochrany pred požiarmi je potrebné trvalo udržiavať voľné nástupné plochy a príjazdové cesty v súlade s § 15 ods. 1 písm. f) zákona číslo 314/2001 Z.z.

2.9.1.1.5. Hlukové pásma cestnej dopravy

Vzhľadom na mimoriadne nízku intenzitu dopravy a počet nákladných automobilov a polohu ťažiska zástavby, nie je najvyššia hodnota ekvivalentného hluku L_{Aeq} v dennom období v obytnom území v okolí cesty III. triedy dokladovaná v zmysle prílohy číslo.2. k nariadeniu vlády Slovenskej republiky číslo 339/2006 Z.z., „Prípustné hodnoty hluku vo vonkajšom prostredí...“. V obci neboli zaznamenané sťažnosti občanov na hluk na základe subjektívnych pocitov.

2.9.1.2. Pešie komunikácie

Chodníky súbežné s cestou III/5761 alebo pri miestnych komunikáciách nie sú a všetok peší pohyb sa realizuje po vozovke. Neusporiadaný a rôznorodý dopravný priestor cesty III/5761 a miestnych komunikácií pri absencii chodníkov aj v prístupe k zastávkam SAD vytvára možnosti kolízie s chodcami.

Osobitnú pozornosť je treba venovať ceste III/5761 v kontakte s jestvujúcou a novou obytnou zástavbou, kde je nutné zabezpečiť podmienky pre bezpečný pohyb chodcov v kontexte s centrom obce. Za týmto účelom je potrebné realizovať chodníky šírky 20,0 m pozdĺž cesty III/5761 v potrebnom rozsahu. V rámci priestorových možností v koridoroch jestvujúcich miestnych komunikácií sú riešené min. jednostranné chodníky šírky 1,5 m. Riešenie nových lokalít bytovej výstavy akceptuje potrebu kvalitného uličného priestoru a uvažuje s chodníkmi šírky 1,5 m oddelenými od vozovky zelenými deliacimi pásmi šírky min. 1,5 m. Pre skrátenie pešieho prístupu do centra obce zo severovýchodnej časti obce vrátane tam novej bytovej výstavy je potrebné samostatne trasované priečne pešie prepojenie cez voľné pozemky a NKP na parcele EN číslo 37 do priestoru rímskokatolíckeho kostola a obecného úradu.

2.9.1.3. Cyklistická doprava

V obci ani na území katastra nie je v súčasnosti segregovaná cyklistická doprava. Územný plán nerieši jej segregáciu ani po cestách III. triedy ani po miestnych komunikáciách. Cyklistická doprava v obci je

využívaná za účelom dochádzky k objektom občianskeho vybavenia, do zamestnania a za účelom cykloturistiky. Charakter a intenzita dopravy na miestnych komunikáciách ako aj na ceste III/5761, umožňujú koexistenciu motorovej a cyklistickej dopravy v spoločnom hlavnom dopravnom priestore. Územný plán na území obce rieši dva nové cykloturistické chodníky, ktorých priebeh je uvedený v kapitole 2.8.5.1.2. Dynamická rekreácia a vyznačených vo výkrese číslo 2 a čiastočne tiež vo výkrese číslo 3 grafickej časti dokumentácie.

2.9.1.4. Železničná doprava

Cez zastavanú časť obce ani cez jej kataster neprechádza žiadna železničná trať. Najbližšia železničná stanica je v meste Prešov vo vzdialenosti 19 km a železničné zastávky sú v Kapušanoch a Lipníkoch na nadregionálnej jednokolejnej trati číslo 193 Prešov – Vranov nad Topľou – Humenné.

2.9.1.5. Letecká doprava

V katastri obce sa nenachádza žiadne civilné letisko ani letisko pre letecké práce v poľnohospodárstve.

2.9.2. Vodné hospodárstvo

2.9.2.1. Zásobovanie pitnou a prevádzkovou vodou

2.9.2.1.1. Rozbor súčasného stavu

Obec Čelovce nemá vybudovaný verejný vodovod. Objekty občianskej vybavenosti a veľká časť rodinných domov je zásobovaná z vlastných studní z veľkej časti cez malé domové vodárne typu DARLING. Hospodársky dvor poľnohospodárskeho družstva je napojený na vodovod Pušovce. Hospodársky dvor je v likvidácii.

Vodné zdroje (studne) v obci sú slabšej výdatnosti bez potrebných ochranných pásiem a preto kvalita vody nevyhovuje SNT 75 7111 a STN 75 7211. Nakoľko je nedostatok vody v studniach a voda je zavadná, je nutné v obci vybudovať verejný vodovod, ktorý vylúči zásobovanie z vlastných studní. Obec má zabezpečenú dokumentáciu pre stavebné povolenie stavby Čelovce – Vodovod, ktorú v roku 2008 spracoval VodoKap-SK, s.r.o. Prešov. Vodovod bude súčasťou skupinového vodovodu Pušovce – Proč – Čelovce.

2.9.2.1.2. Výpočet potreby pitnej a úžitkovej vody pre bytový fond

Výpočet potreby pitnej a úžitkovej vody pre bytový fond je vykonaný podľa Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky číslo 684/2006 Z.z. zo 14. novembra 2006, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na návrh, projektovú dokumentáciu a verejných vodovodov a kanalizácií.

Špecifická potreba vody:

1.2 Byty s lokálnym ohrevom teplej vody a vaňovým kúpeľom:	135,0 l/osoba, deň
1.1 Základná vybavenosť - Obec do 1 000 obyvateľov:	15,0 l/osoba, deň
	Spolu: 150,0 l/osoba, deň

Priemerná potreba vody (l/s) Q_p :

2011:	310 obyvateľov x 150,0 l/obyvateľov, deň	=	46 500,0 l/deň	=	0,54 l/s
2025:	331 obyvateľov x 150,0 l/obyvateľov, deň	=	49 650,0 l/deň	=	0,57 l/s
2040:	782 obyvateľov x 150,0 l/obyvateľov, deň	=	117 300,0 l/deň	=	1,36 l/s

Maximálna denná potreba vody $Q_m = Q_p \times k_d$ ($k_d = 2,0$) (l/s):

2011:	2,0 x 46 500,0 l/deň	=	93 000,0 l/deň	=	1,08 l/s
2025:	2,0 x 49 650,0 l/deň	=	99 300,0 l/deň	=	1,15 l/s
2040:	2,0 x 117 300,0 l/deň	=	234 600,0 l/deň	=	2,71 l/s

Pričom k_d = súčiniteľ dennej nerovnomernosti.

Maximálna hodinová potreba vody $Q_h = Q_m \times k_h$ ($k_h = 1,8$) (l/s):

2011:	1,8 x 93 000,0 l/deň	=	167 400,0 l/deň	=	1,94 l/s
2025:	1,8 x 99 300,0 l/deň	=	178 740,0 l/deň	=	2,07 l/s
2040:	1,8 x 234 600,0 l/deň	=	422 280,0 l/deň	=	4,89 l/s

Pričom k_h = súčiniteľ hodinovej nerovnomernosti

Ročná potreba vody v r. 2011: $Q_r = Q_p \times 365 = 46,5 \times 365 = 16 972,5 \text{ m}^3/\text{rok}$

Výpočet objemu vodojemu $Q_v = Q_m \times 0,6$ (min. 60%):

2011:	93,0 m ³ /d x 0,6 % + 72,4 m ³	=	128,2 m ³
2025:	99,3 m ³ /d x 0,6 % + 72,4 m ³	=	132,0 m ³
2040:	422,3 m ³ /d x 0,6 % + 72,4 m ³	=	325,8 m ³

Osadenia čerpacej stanice: Kóta čerpacej stanice: 372,00 m n.m.
kóta max. zástavby 443,00 m n.m.
kóta min. zástavby 337,00 m n.m.

Z čerpacej stanice bude zásobovaná jestvujúca a nová zástavba v I. tlakovom pásme v potrebnom množstve a tlaku. II. tlakové pásmo bude vytvorené čerpacej stanice a redukčnými ventilmi.

PUŠOVCE – PROČ – ČELOVCE:

Priemerná potreba vody (l/s) Q_p :

2025: 1 413 obyvateľov x 150,0 l/obyvateľov, deň = 211 950,0 l/deň = 2,45 l/s

2040: 1 947 obyvateľov x 150,0 l/obyvateľov, deň = 292 050,0 l/deň = 3,38 l/s

Maximálna denná potreba vody $Q_m = Q_p \times k_d$ ($k_d = 1,6$) (l/s):

2025: 1,6 x 211 950,0 l/deň = 339 120,0 l/deň = 3,92 l/s

2040: 1,6 x 292 050,0 l/deň = 467 280,0 l/deň = 5,41 l/s

Potrebný hydrodynamický tlak (min.):

Podľa STN 92 0400, Najnepriaznivejšie umiestnené odberné miesto má mať hydrostatický pretlak 0,25 MPa.

Podľa STN 75 5401, Pri zástavbe do dvoch nadzemných podlaží stačí pretlak 0,15 MPa a

maximálny pretlak v najnižších miestach siete nemá prevyšovať 0,6 MPa max. 0,7 MPa.

Požiarne potreba vody: Podľa STN 92 0400–Požiarne bezpečnosť stavieb a zásobovanie vodou na hasenie požiarov uvádza v čl. 4.7 Nadzemné požiarne hydranty (podzemné hydranty) sa osadzujú na vodovodnom potrubí, ktorého najmenšiu menovitú svetlosť DN, odporúčaný odber pre výpočet potrubnej siete a najmenší odber z hydrantu po pripojení mobilnej techniky stanovuje tabuľka 2. Položka 2 a to:

- a) Nevýrobné stavby s plochou $120 < S < 1000 \text{ m}^2$,
- b) Výrobné stavby, sklady v jednopodlažnej stavbe s plochou $S \leq 500 \text{ m}^2$ je potrubie DN 100 mm pri odbere $Q = 6 \text{ l/s}$ pre odporúčanú rýchlosť $v = 0,8 \text{ m/s}$ a pri odbere $Q = 12 \text{ l/s}$ pre $v = 1,5 \text{ m/s}$ (s požiarneho čerpadlom) a najmenší objem nádrže vody na hasenie požiarov je 22 m^3 .

2.9.2.1.3. Technické riešenie

Územný plán obce rieši zásobovanie pitnou a úžitkovou vodou obce Čelovce, ktorý je potrebné vybudovať podľa vypracovanej dokumentácie pre stavebné povolenie Pušovce – Vodovod, rieši revitalizáciu vrtu kapacity $Q = 3,34 \text{ l/s}$, čerpaciu stanicu, vodojem objemu $2 \times 150 \text{ m}^3$ a zásobné potrubie D 160. Vodovod bude súčasťou skupinového vodovodu Pušovce – Proč – Čelovce. Na rozvodné potrubie D 110 z Pušoviec, na konci obce a odberatelia v obci Čelovce budú zásobovaní cez zásobné potrubie, čerpaciu stanicu a rozvodné potrubia DN 100 mm a cez prípojky D 32. Rozvodné potrubia sú trasované v zelenom páse alebo okrajom miestnych komunikácií a cesty III. triedy a budú maximálne zaokruhované, aby spoľahlivo zásobovali všetky objekty v I. a II. tlakovom pásme. Potrubie vodovodu zásobuje odberateľovo v I. tlakovom pásme.

2.9.2.2. Odvádzanie a čistenie odpadových vôd

2.9.2.2.1. Rozbor súčasného stavu

Obec Čelovce nemá vybudovanú verejnú kanalizáciu. Objekty občianskej vybavenosti a veľká časť rodinných domov má vybudované vlastné žumpy. Časť rodinných domov má domovú kanalizáciu zaústenú do priekop, alebo priamo do potoka, čo je spolu s vyvázaním žump hygienickou závadou, pre ktoré je potrebné vybudovať kanalizáciu. Poľnohospodárske družstvo má na hospodárskom dvore, ktorý je v likvidácii, vybudovanú kanalizáciu do žump. Dažďové vody z intravilánu sú odvádzané priekopami a rigolmi, ktoré sú zaústené do potoka. Priekopy a rigoly sú neudržiavané a zanesené.

Obec má zabezpečenú štúdiu, ktorú v roku 2002 vypracovala EKOLINES IPS s.r.o. Košice: Mikroregión Ladianka – Kanalizácia a ČOV. Štúdia rieši skupinovú gravitačnú splaškovú kanalizáciu Proč – Pušovce – Čelovce a ČOV pre 1 450 EO.

2.9.2.2.2. Výpočet množstva splaškových vôd k roku 2040

Výpočet množstva splaškových vôd k roku 2040 je vykonaný podľa STN 75 6701 a Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky číslo 684/2006 Z.z. zo 14. novembra 2006, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na návrh, projektovú dokumentáciu a verejných vodovodov a kanalizácií.

Výpočet množstva splaškových vôd podľa STN 75 6101 v r. 2040:

Potreba vody je prevzatá z časti Zásobovanie vodou: $Q_p = 1,36 \text{ l/s}$.

Najväčší prietok: $Q_{h\max} = k_{h\max} \times Q_{24} = 2,2 \times 1,36 = 3,00 \text{ l/s}$

Najmenší prietok: $Q_{h\min} = k_{h\min} \times Q_{24} = 0,6 \times 1,36 = 0,82 \text{ l/s}$

$k_{h\max}$ - súčiniteľ maximálnej hodinovej nerovnosti

$k_{h\min}$ - súčiniteľ minimálnej hodinovej nerovnosti

Q_{24} - priemerný denný prietok splaškových vôd

Výpočet množstva BSK₅: $782 \text{ ob.} \times 60 \text{ g/ob.d} = 46\,920,0 \text{ g/d} \times 365 = 17\,125,8 \text{ kg/rok}$.

PUŠOVCE – PROČ – ČELOVCE:**Priemerná potreba vody (l/s) Q_p 2040:**

$1\,947 \text{ obyvateľov} \times 150,0 \text{ l/obyvateľov, deň} = 292\,050,0 \text{ l/deň} = 3,38 \text{ l/s}$

Výpočet množstva splaškových vôd podľa STN 75 6101 v r. 2040:

Potreba vody je prevzatá z časti Zásobovanie vodou: $Q_p = 3,38 \text{ l/s}$.

Najväčší prietok: $Q_{h\max} = k_{h\max} \times Q_{24} = 2,1 \times 3,38 = 7,10 \text{ l/s}$

Najmenší prietok: $Q_{h\min} = k_{h\min} \times Q_{24} = 0,6 \times 3,38 = 2,03 \text{ l/s}$

Výpočet množstva BSK₅: $1\,947 \text{ ob.} \times 60 \text{ g/ob.d} = 116\,820,0 \text{ g/d} \times 365 = 42\,639,3 \text{ kg/rok}$.

2.9.2.2.3. Technické riešenie

Územný plán obce rieši vybudovanie verejnej celoobecnej gravitačnej splaškovej kanalizácie z rúr PVC-U, DN 300 mm a ČOV k bilančnému obdobiu roku 2025 pre 1 400 EO zaústenú pod zastavanou časťou obce do potoka Ladianka, ktorú bude potrebné neskôr rozšíriť na potrebnú kapacitu 2 000 EO.

Územný plán obce odvod dažďových vôd v čo najväčšej miere ponecháva na vsiaknutie do terénu, ktorý je potrebné upraviť tak, aby nevsiaknuté dažďové vody boli odvedené do rigolov, priekop a do recipienta potokov. Nové miestne komunikácie budú odvodnené cez uličné vpuste do dažďovej kanalizácie s vyústením do potoka po predchádzajúcom zachytení plávajúcich látok pred vyústením do recipienta. Do dažďovej kanalizácie budú zaústene aj záchytné priekopy cez lapače splavenín.

2.9.3. Energetika a energetické zariadenia**2.9.3.1. Zásobovanie elektrickou energiou****2.9.3.1.1. Rozbor súčasného stavu**

Obec Čelovce je v súčasnosti zásobovaná elektrickou energiou z distribučných trafostaníc 22/0,4 kV uvedených v tabuľke „Prehľad o jestvujúcich trafostaniciach v obci“. Trafostanice sú napájané po VN strane prípojkami VN tvorenými vodičmi 3 x 35 AlFe 6 od kmeňovej VN linky VSD číslo 208 na podporných bodoch.

Prehľad o jestvujúcich trafostaniciach v obci:

Označenie	Umiestnenie	Výkon /kVA/		Prevedenie	Prevádzkovateľ
		Obec	cudzí		
TS 1	pri poľnohospodárskom družstve	160	–	PTS–mrežová	VSD
TS 2	pri kostole	100	–	C22b	VSD

Celkom Sc /kVA/: 260 kVA

Elektrické stanice (transformovne) VVN/VN zásobujúce danú oblasť:

Lokalita	Inštalovaný výkon /MVA/	Prevod /kV/	Prevádzkovateľ
ES Prešov 1	50 + 50	110/22	VSD

Vedenia VVN a VN prechádzajúce lokalitou:

Číslo vedenia	kV	Trasa od – do	Vedenie	Prevádzkovateľ
VN linka číslo 208	22	ES Prešov 1	jednoduché	VSD

Zdroj: VSD, a.s. Košice, rok 2009

Sekundárne elektrické rozvody NN a verejné osvetlenie:

Existujúce sekundárne elektrické rozvody NN sú realizované vzdušným vedením na betónových stĺpoch – podporných bodoch v trasách situovaných vedľa miestnych komunikácií.

Kmeňové vedenia sú tvorené vodičmi prierezu 3 x 70 + 50mm² AlFe6, resp. 4 x 70/11 AlFe v trase vedľa hlavných miestnych komunikácií, odbočky do uličiek vodičmi prierezu 4 x (25–35) mm² AlFe6.

Existujúce verejné osvetlenie je tvorené vodičom 16–25 mm² AlFe a výbojkovými svietidlami na podporných bodoch NN siete s napojením a ovládaním z rozvádzača verejného osvetlenia.

Bilancie celkového elektrického príkonu pre bytový a nebytový fond sú vypočítané v zmysle zásad pre navrhovanie distribučných sietí VN a NN podľa metodiky Pravidiel pre elektrizačnú sústavu číslo 2, ktorú vydal SEP v roku 1983 a dodatku P1 z roku 1990.

2.9.3.1.2. Energetická bilancia

Bilancie celkového elektrického príkonu pre bytový a nebytový fond sú vypočítané v zmysle zásad pre navrhovanie distribučných sietí VN a NN podľa metodiky „Pravidlá pre elektrizačnú sústavu číslo 2“ vydanú SEP-om v roku 1983 a dodatku P1 z roku 1990.

Celkový počet odberov-domácností aj s ohľadom na potrebu rekonštrukcie a modernizácie prestarlého bytového fondu : 70 bytov – jestvujúci (zdroj: VSD a.s. – 8/2009) + 133 bytov + 50 rekreačných chát (podľa 2.8.1.2) = 253 bytov je rozdelený podľa kategórie bytového odberu v zmysle STN 33 2130 čl.4.1 a Pravidiel pre ES číslo 2, čl.4.2.1. a tab.č.3.3-realizačný stav nasledovne:

kategória	podiel bytov %	počet bytov	jednotkový príkon na byt kVA	celkový príkon kVA
A	60	150	$0,9 + 3,6/\sqrt{n} = 1,2$	180,0
B1	0	0	$1,2 + 4,8/\sqrt{n} = 0$	0
B2	30	78	$1,8 + 7,2/\sqrt{n} = 2,62$	250,0
C1	10	25	$6,0 + 4,0/\sqrt{n} = 6,8$	170,0
C2	0	0	$12,0 + 8,0/\sqrt{n} = 0$	0
Podielové zaťaženie od bytového fondu celkom je Sc_1 /kVA/				555,0

Príkon podľa jednotlivých kategórií:

- kategória A – elektrická energia na osvetlenie a domáce spotrebiče do 3,5 kVA
- kategória B1 – elektrická energia na osvetlenie a domáce spotrebiče do 3,5 kVA + príprava pokrmov elektrickými spotrebičmi nad 3,5 kVA
- kategória B2 – elektrická energia na osvetlenie a domáce spotrebiče do 3,5 kVA + príprava pokrmov elektrickými spotrebičmi nad 3,5 kVA + elektrický ohrev teplej úžitkovej vody
- kategória C1 – elektrická energia na osvetlenie a domáce spotrebiče do 3,5 kVA + príprava pokrmov elektrickými spotrebičmi nad 3,5 kVA + elektrický ohrev teplej úžitkovej vody + elektrické vykurovanie zmiešané priamotopné a akumulčné
- kategória C2 – elektrická energia na osvetlenie a domáce spotrebiče do 3,5 kVA + príprava pokrmov elektrickými spotrebičmi nad 3,5 kVA + elektrický ohrev teplej úžitkovej vody + elektrické vykurovanie zmiešané priamotopné a akumulčné + elektrické vykurovanie akumulčné

Podielové zaťaženie na občiansku a technickú vybavenosť:

Celkový počet odberov – podnikatelia, vrátane odberov verejnej správy: 9 odberov jestvujúc (zdroj: VSD a.s. – 8/2009) + 8 = 17 odberov: 54 + 85 = 139 kVA

Podielové zaťaženie pre obec v kVA:

Rok	2009	2025
Sc1 – bytový fond	144	555
Sc2 – občianska a technická vybavenosť	54	139
Sc – Celkom pre obec	198	694

2.9.3.1.2. Transformačné stanice a elektrické VN prípojky

Výpočet celkového inštalovaného výkonu transformačných staníc 22/0,4kV s prihliadnutím na dovolené zaťažovanie, ktorý je zameraný len na výpočet potrebného počtu DTS do roku 2025, bude:

$$S_{DTS} = Sc / 0,75 = 694 / 0,75 = 926 \text{ kVA}$$

pre St = 250 je potrebné 3,7 a teda 4 trafostanice o výkone 250 kVA.

pre St = 400 je potrebné 2,3 a teda 3 trafostanice o výkone 400 kVA.

pre St = 630 je potrebné 1,5 a teda 2 trafostanice o výkone 630 kVA.

Prehľad o trafostaniciach v obci Čelovce:

Označenie	Umiestnenie	Výkon / kVA /		Prevedenie	Prevádzkovateľ	Úprava
		súčasný stav	nový stav			
TS 1	pri poľnohospod. družstve	160	400	PTS–mrežová	VSD	rekonštrukcia
TS 2	pri kostole	100	400	C2 a ½ stĺpová	VSD	rekonštrukcia
TS 3	Medzi L6, L7 a 3	–	160	kiosková	VSD	nová
TS 4	Medzi L1, L2 a ČOV	–	160	kiosková	VSD	nová
Obec spolu:		260	1 120			

Pre riešenie rozvoj sídla je potrebné:

Vybudovať príslušné VN prípojky k novým transformačným staniciam z linky VN číslo 208 takto:

1. S postupom výstavby nových bytových jednotiek v lokalitách a výstavby športovo-rekreačnej

a občiansko-technickej vybavenosti zrekonštruovať príslušné jestvujúce trafostanice, resp. zriadiť nové trafostanice s navrhovanými výkonmi podľa tabuľky „Prehľad o riešených trafostaniciach v obci Čelovce“ s prepojením na jestvujúcu sekundárnu sieť NN.

2. Na jestvujúcej vzdušnej VN prípojke k trafostanici TS 1 vymeniť vodiče AlFe za vodiče so základnou izoláciou, za účelom zmenšenia ochranného pásma na parcelách navrhovaných lokalít L4 a L5 s plánovanou výstavbou rodinných domov.
3. Vybudovať príslušné VN prípojky k novým transformačným staniciam z linky VN číslo 208 takto:
  - k novej TS 3 samostatným privodom úložným vedením v zemi z vedenia
  - k novej TS 4 závesným káblom po podperných bodoch NN siete od TS1 (zúženie ochranného pásma vedenia) v zastavanom území s podmieňujúcou výmenou podperných bodov pre upevnenie NN a VN vedenia.

2.9.3.1.3. Sekundárne elektrické rozvody NN

Z riešenia územného plánu obce vyplýva potreba:

1. Zrealizovať privody NN od TS do nových lokalít káblovými vedeniami v zemi a vybudovať novú sekundárnu sieť NN v nových lokalitách rozvodmi v zemi v chodníkoch popri komunikáciách s prepojením na jestvujúce siete NN – rozpracovať podrobnejšie v ďalších stupňoch projektovej dokumentácie.

Pre návrh elektrorozvodov VN a NN v projektových dokumentáciách jednotlivých stavieb používať štandardy materiálov VSD.

2.9.3.1.4. Verejné osvetlenie

Z riešenia územného plánu obce vyplýva potreba rekonštrukcie jestvujúceho verejného osvetlenia – vymeniť staré a poškodené svietidla za nové. Verejné osvetlenie v nových lokalitách je potrebné riešiť samostatnými rozvodmi v zemi s osvetľovacími telesami na stožiaroch.

2.9.3.2. Zásobovanie plynom

2.9.3.2.1. Rozbor súčasného stavu

Obec Čelovce je plynofikovaná od roku 2000 pri tlakovej hladine 0,3 MPa. STL plynové potrubia v obci sú nové a bezporuchové s kapacitnou rezervou pre rozvoj obce.

Zdrojom zemného plynu pre obec je vysokotlaký distribučný plynovod DN 200, PN 4,0 MPa Prešov – Vranov nad Topľou, z ktorého cez VTL prípojku DN 80, regulačnú stanicu (RS 1 200 m³/hod.) v obci Lipníky je cez STL plynovody zásobovaná obec. Stredotlaké rozvody sú z PE potrubia D 160, 110 a 50 mm. Odberatelia plynu sú zásobovaní plynom z miestnej STL siete, buď priamo cez STL prípojky plynu, alebo cez stredotlaké prípojky a regulátory tlaku STL/NTL.

2.9.3.2.2. Technické riešenie

Riešenie územného plánu obce rešpektuje ochranné a bezpečnostné pásma existujúcich plynárenských zariadení slúžiacich na rozvod zemného plynu v obci a rieši potrebné rozšírenie plynovodov D 50 mm v zmysle ustanovení zákona 656/2004 Z.z. o energetike a o zmene niektorých zákonov.

Pre novú zástavbu je potrebné rozšíriť STL plynovody D 50 mm, ktoré budú pripojené na jestvujúce plynovody. Trasovanie plynovodov je v zelenom páse alebo chodníku. Plynovodné potrubia budú maximálne zaokrúhované tak, aby spoľahlivo zásobovali objekty novej zástavby.

2.9.3.3. Zásobovanie teplom

Zdroje a zariadenia na výrobu tepla väčšieho rozsahu sa v obci nenachádzajú. Zásobovanie teplom v obci je riešené po jednotlivých objektoch samostatne. Výroba tepla v objektoch rodinných domov je zabezpečená individuálne plynom, spaľovaním hnedého uhlia a dreveného odpadu. Pri stanovení tepelnej potreby je potrebné vychádzať z STN 383350 o zásobovaní teplom, že budovy v obci Čelovce sa nachádzajú v krajine s najnižšou oblastnou teplotou -18°C. Územný plán obce aj naďalej považuje zemný plyn za hlavný zdroj tepla s možnosťou využitia doplnkových zdrojov energie a odporúča uvažovať so zmenou palivovej základne prechodom na biomasu. V prípade nedostatočného využitia orných pôd pre poľnohospodárske účely, je možné tieto plochy preorientovať na pestovanie plodín pre energetické účely a ich využitie pri zásobovaní teplom. Zároveň je možné pre energetické účely využívať aj odpady z lesných plôch a bioodpady z obce.

2.9.4. Napojenie územia na telekomunikačné a informačné siete

2.9.4.1. Stav a nároky na telefonizáciu

Obec Čelovce je súčasťou Regionálneho technického centra Východ a nemá vlastnú telefónnu ústredňu a podľa telekomunikačného členenia zaradená do primárnej oblasti Prešov.

Telefónni účastníci obce sú pripojení na telefónnu ústredňu Pušovce po prípojnom závesnom miestnom kábli. Jestvujúca miestna telefónna sieť je realizovaná vzdušným káblom s napojením účastníkov vzdušným káblovým vedením z účastníckych rozvádzačov umiestnených na drevených pätkovaných stožiaroch v trasách situovaných vedľa miestnych komunikácií. Technické údaje o kapacite a využití telefónnej ústredne, miestnej telefónnej sieti a prípojných kábloch sú predmetom obchodného tajomstva Slovak Telecom a.s..

2.9.4.2. Rozvoj pevných telekomunikačných sietí

Územný plán rieši rozvoj pevných telekomunikačných sietí u jestvujúcich telefónnych rozvodov kabelizáciou všetkých jestvujúcich nadzemných rozvodov v obci úložným káblom v zemi kopírovaním vzdušnej trasy a u nových telefónnych rozvodov do všetkých nových ulíc obce pre možnosť pripojenia každého bytu káblovými rozvodmi situovanými vedľa miestnych komunikácií.

Územný plán rieši rozvoj nových pevných telekomunikačných liniek pre 1,5 páru účastníckych prípojok a dva páry pre novú občiansku vybavenosť, čo je pre nárast:

183 nových bytov čo je 275 účastníckych prípojok

8 občianska vybavenosť čo je 16 účastníckych prípojok

Celkom je potom potrebných 283 nových účastníckych prípojok.

Územný plán obce pri riešení rozvoja nových lokalít rodinných domov, podnikateľskej činnosti, športových aktivít nevymedzuje trasu – koridor pre následné uloženie telekomunikačných káblov v lokalite. Pre toto je potrebné zabezpečiť podrobné urbanistické riešenie, ktoré stanoví podrobné podmienky zástavby (dokumentácia pre vydanie územného rozhodnutia) a tým aj koridor trás s ohľadom na priestorové usporiadanie v zmysle platných STN. Napojovací bod pre nové lokality a užívateľov určí správca pri začatí územného konania, či to bude z rozvodu alebo z jestvujúcej telefónnej ústredne a toto bude potrebné dodržať pri realizácii novej výstavby.

Rozšírenie telefónnej ústredne, miestnej telefónnej sieti telefónnej sieti a ich uloženie do zeme zabezpečia podľa potreby na vlastné náklady správca siete.

2.9.4.3. Telekomunikačné a rádiokomunikačné zariadenia

Úložné káble T-Com a.s. v obci nie sú. Prípojný závesný kábel T-Com a.s. (PK-MTS) prichádza k riešenej obci od obce Pušovce popri ceste III/5451 do rozbočovacieho bodu, od ktorého sú vedené vzdušné rozvody k účastníkom. V riešenom území sa nenachádzajú zariadenia a podzemné telekomunikačné siete spoločnosti Towercom (predtým TRI R-TBDS a.s. –Rádiokomunikácie), Orange Slovensko a.s. a spoločnosti Telefonica O2 Slovensko, s.r.o., ani nie sú požiadavky, ktoré by mali byť zohľadnené v riešenom územnom pláne obce a preto územný plán obce nerieši v tejto oblasti technickej infraštruktúry žiadne úpravy ani zmeny. Spoločnosť T-Mobile a.s. Slovensko, ktorá má v katastrálnom území obce Proč osadenú základňovú stanicu bod PO_KAP a neplánuje v horizonte do 5 rokov umiestniť v katastri obce Čelovce výstavbu ďalších zariadení.

Miestny rozhlas je vedený z rozhlasovej ústredne situovanej v priestoroch obecného úradu. Odtiaľ je vyvedený vzdušný rozvod vedený na samostatných oceľových stožiaroch.

Príjem televízneho a rozhlasového signálu v obci je zabezpečený individuálne prostredníctvom antén.

2.10. Ochrana prírody

2.10.1. Stupeň ekologickej stability

Pre potreby výpočtu tohto stupňa ekologickej stability sú ekologicky najhodnotnejšie prirodzené krajinné prvky - predovšetkým lesy, lúky, pasienky, vodné plochy, ktorým pri výpočte priradujeme vysoké hodnoty koeficientu ekologickej významnosti.

Z hľadiska súčasnej krajinnnej štruktúry a využívania územia, riešené územie má nízky podiel krajinných prvkov s ekostabilizačnou hodnotou. Z hľadiska priestorového rozmiestnenia krajinných prvkov môžeme hovoriť o ich nerovnomernom rozložení. Na väčšine katastrálneho územia obce prevláda poľnohospodárska krajina s prevahou ornej pôdy a plôch trvalých trávnych porastov, v

južnej časti dominuje poľnohospodárska krajina s prevahou plôch trvalých trávnych porastov a nelesnej drevinovej vegetácie.

Z hľadiska zastúpenia prírodných prvkov a dôležitosti pre zachovanie ekologickej stability územia, sa v tomto katastrálnom území vôbec nenachádzajú lesné porasty, čo klasifikujeme ako výrazne nedostatočné, v južnej časti sa nachádzajú iba plošne rozsiahle a kompaktné plochy nelesnej drevinovej vegetácie, ktoré možno označiť za vývojové štádiá lesa (pre hodnotenie sa nepoužíva); trvalé trávne porasty tvoria takmer polovicu tohto územia (45,6 %), vodné plochy 3 % plochy katastrálneho územia, čo spolu predstavuje 48,6 % plochy riešeného územia. Sumárne majú tieto ekologicky stabilné krajinné prvky v území podpriemerné zastúpenie.

Veľmi vysoké zastúpenie má orná pôda zaberajúca až 41,8 % plochy, priestorovo rozčlenená lokalizovaná v severnej a centrálnej časti katastrálneho územia obce. Negatívom z hľadiska stupňa antropickej záťaže na prírodné prostredie je vysoké zastúpenie zastavaných plôch zaberajúcich 4,8 % plochy riešeného územia, pričom ho možno označiť za sídlo s malým výskytom sídelnej zelene (nedostatok vnútornej i okolitej sídelnej zelene). Zastúpenie ostatných krajinných prvkov (záhrady a ovocné sady, ostatné plochy) v riešenom území plošne možno charakterizovať ako významné, pričom súhrne zaberá 4,8 % plochy. K ekologicky najmenej hodnotným prvkom krajiny patria antropogénne prvky s nepriaznivým vplyvom na krajinu ako sú predovšetkým zastavané plochy vrátane priemyselných a poľnohospodárskych areálov, komunikačných ťahov a tiež plochy intenzívne využívaného poľnohospodárskeho pôdneho fondu – orná pôda.

Výpočet koeficientu ekologickej stability bol získaný váhovým koeficientom podľa vzťahu:

$$SES = \frac{P_{OP} \cdot ES_{OP} + P_{ZA} \cdot ES_{ZA} + P_{TT} \cdot ES_{TT} + P_{LE} \cdot ES_{LE} + P_{VO} \cdot ES_{VO} + P_{ZP} \cdot ES_{ZP} + P_{OP} \cdot ES_{OP}}{CP_{KU}}$$

Pop - plocha ornej pôdy v katastrálnom území
 ESop - ekologický stupeň ornej pôdy (priemerná hodnota 0,77)
 Pza - plocha záhrad, ovocných sádov a viníc v katastrálnom území
 ESza - ekologický stupeň záhrad ovocných sádov a viníc (priemerná hodnota 3,00)
 Ptt - plocha trvalých trávnych porastov v katastrálnom území
 ESst - ekologický stupeň trvalých trávnych porastov (priemerná hodnota 4,00)
 Ple - plocha lesov v katastrálnom území
 ESle - ekologický stupeň lesov (priemerná hodnota 5,00)
 Pvo - plocha vodných plôch v katastrálnom území
 ESvo - ekologický stupeň vodných plôch (priemerná hodnota 4,00)
 Pzp - plocha zastavaných plôch v katastrálnom území
 ESzp - ekologický stupeň zastavaných plôch (priemerná hodnota 1,00)
 Pop - plocha ostatných plôch v katastrálnom území
 ESop - ekologický stupeň ostatných plôch (priemerná hodnota 0,50)
 CPku - celková výmera plochy katastrálneho územia
 SES - stupeň ekologickej stability katastrálneho územia

$$KES = \frac{167 \times 0,77 + 18 \times 3,0 + 182 \times 4,0 + 0 \times 5,0 + 12 \times 4,0 + 19 \times 1,0 + 1 \times 0,5}{399}$$

Stupeň ekologickej stability ekologickej stability pre obec Čelovce je 2,45. Táto hodnota vyjadruje kvantitatívnu mieru ekologickej stability resp. narušenia ekologických väzieb v katastrálnom území. Pre úplnosť je však potrebné poznamenať, že táto dosiahnutá hodnota obsahuje iba kvantitatívne hodnotenie z pohľadu súčasnej krajiny štruktúry a nezahrňuje kvalitatívny rozmer prvkov súčasnej krajiny štruktúry ako ani napr. znečistenie zložiek životného prostredia. Hodnota KES 2,45 v riešenom území vyjadruje, že riešené územie predstavuje územie s nízkou ekologickou stabilitou (najvyššia hodnota je 5,0).

Vzhľadom na nerovnomerné pokrytie katastrálneho územia ekostabilizačnými prvkami vyplýva potreba v rámci koncepčného návrhu ÚSES posilniť ekologicky významnejšie štruktúry v katastri a prispieť ku zvýšeniu biodiverzity najmä na nestabilnej ornej pôde a v rámci i v zázemí zastavaného územia.

2.10.2. Prvky územného systému ekologickej stability

Časti prírody a krajiny, ktorých zachovanie v ich pôvodnom prírodnom stave je dôležité pre zachovanie rozmanitosti podmienok a foriem života v krajine, sa vyčleňujú ako prvky územného

systému ekologickej stability (ďalej len „ÚSES“). Prvky tohto systému sú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky na nadregionálnej úrovni (Nadregionálny ÚSES), regionálnej úrovni (Regionálny ÚSES) a miestnej úrovni (Miestny ÚSES).

Prvky ÚSES sú vyznačené vo výkrese číslo 6 grafickej časti územného plánu obce.

2.10.2.1. Generel nadregionálneho územného systému ekologickej stability

Generel nadregionálneho ÚSES bol schválený uznesením vlády Slovenskej republiky číslo 312/1992 (vymedzenie prvkov je v mierke 1:200 000) a následne bol transformovaný do Územného plánu VÚC Prešovského kraja, 2009. V katastrálnom území obce Čelovce sa nenachádzajú resp. sem nezasahujú prvky Generelu nadregionálneho ÚSES.

2.10.2.2. Prvky územného systému ekologickej stability na regionálnej úrovni

Prvky regionálneho územného systému ekologickej stability Regionálneho ÚSES okresu Prešov sú definované v dokumente Regionálneho ÚSES okresu Prešov (1994).

Prvky ÚSES na regionálnej úrovni, ktoré boli špecifikované tiež i v Územnom pláne VÚC Prešovského kraja 2009 nie sú v celom rozsahu totožné s prvkami Regionálneho ÚSES okresu Prešov. Regionálny ÚSES tvorí sieť ekologicky významných segmentov krajiny (biocentrá, biokoridory a interakčné prvky), ktoré zaisťujú územné podmienky trvalého zachovania druhovej rozmanitosti prirodzeného genofondu rastlín a živočíchov regiónu.

Podľa Územného plánu VÚC Prešovského kraja 2009 a Regionálneho ÚSES okresu Prešov (1994) z prvkov územného systému ekologickej stability na regionálnej úrovni v katastrálnom území obce sa nenachádzajú resp. sem nezasahujú žiadne prvky regionálneho ÚSES.

V blízkosti katastrálneho územia Čelovce sú situované viaceré biocentrá regionálnej úrovne, ktoré môžu ovplyvňovať ekologickú stabilitu riešeného územia, sú však súčasťou susedných katastrálnych území a preto v tejto územnoplánovacej dokumentácii nie sú popísané.

2.10.2.3. Prvky územného systému ekologickej stability na miestnej úrovni

Výber prvkov na miestnej (lokálnej) úrovni zohľadňuje skutočnú potrebu hodnoteného územia relatívne plynulého prechodu prvkov územného systému ekologickej stability od prvkov najvyššej hierarchie po prvky miestneho (lokálneho) územného systému ekologickej stability (MÚSES) na základe reálneho zastúpenia v území a ich usporiadania v kostre ekologickej stability (na základe poznania, pochopenia a akceptovania jednotlivých prvkov v krajine).

Na základe reálnej existencie nadradeného systému (Generel nadregionálneho ÚSES a regionálny ÚSES) v širšom okolí katastra sú vyčlenené ďalšie prvky ÚSES, ktoré detailizujú kosť ekologickej stability do miestnej úrovne:

- 2 miestne biocentra (MBc),
- 3 miestne biokoridory (MBk) a
- 11 miestnych interakčných prvkov (Mip).

Okrem nich sa v riešenom území nachádzajú aj menšie enklávy bioty zaujímavej pre ochranu prírody (izolované zhluky krovín, poľnohospodárske terasy – medze porastené krovitou vegetáciou, solitérne erózne ryhy stabilizované vegetáciou), ktoré plnia refugiálnu funkciu pre živočíchy, prípadne i funkciu krajnotvornú a tiež plochy zelene v intraviláne obce, resp. v jej zastavanom území so špecifickým poslaním tzv. verejnej zelene.

2.10.2.3.1. Miestne biocentra

1. Miestne terestrické biocentrum Pod Kapel'uchom sukcesne vyvinutého lesného typu (vo výkrese označené ako MBc 1)

Miestne biocentrum v juhovýchodnom cípe katastrálneho územia je súčasťou západo-východnej interakcie IZ-1 vo väzbe na NRBk Čergov – Slanské vrchy a RBc východným smerom v kontakte s MBk-3 a čiastočne aj MBk-1

2. Miestne terestricko-hydrické biocentrum MBc-2 Pod stráňou mokradno-lúčneho typu so skupinovou nelesnou drevinovou vegetáciou (vo výkrese označené ako MBc 2)

Miestne biocentrum je v juhozápadnej časti katastrálneho územia pozdĺž južnej časti MBk-2 s výskytom biotopov vlhkých a podmáčaných lúk údolnej zaplavovanej nivy jeho pokračovaním východným smerom je VIP-3 mokradná odtoková línia a pramenná oblasť na východných

svahoch údolia Mravčie. Je vo väzbe na RBk Sekčov a križuje ho terestrický MBk-3. Je súčasťou severojužnej aj západno-východnej interakcie v rámci južnej časti územia.

2.10.2.3.2. Miestne biokoridory

1. Miestny hydrický biokoridor Ladianka (vo výkrese označený ako MBk-1)

Miestny hydrický biokoridor prechádzajúci územím pozdĺž východnej hranice, predstavuje prevažne zachovaný prírodný charakter (okrem zastavaného územia) s meandrami v brehových porastoch. V obci je spevnený (návrh na doplnenie). Tvorí hydrické prepojenie medzi severnou a juhovýchodnou zónou NRBk Čergov – Slanské vrchy – RBk Sekčov a NRBc Stráže.

2. Miestny hydricko-terestrický biokoridor Trstianka – Bodrik (vo výkrese označený ako MBk-2)

Miestny hydrický biokoridor je vetvený v južnej časti (Trstianka sa odkláňa z katastrálneho územia severozápadným smerom) v nive súbežne s MBc-2. Vetva Bodrika má čiastočne narušený prírodný charakter v údolniciach s výrazným vplyvom okolitého intenzívneho obhospodarovania a ruderalizácie. Na severe je terestrického charakteru, postupne naberať charakter hydrický v južnej časti Trstianky je už veľmi dobre vyvinutá niva.

3. Miestny terestrický biokoridor Bučina (vo výkrese označený ako MBk-3)

Miestny hydrický biokoridor je vetvený vo východnej časti a prebieha južným okrajom rámci MBc-2 východnou a juhovýchodnou vetvou smerom do lesných komplexov Mírola (v susednom katastrálnom území Chmeľov) na NRBk Čergov – Slanské vrchy. Cez štruktúry MBc-1 na východnej hranici katastrálneho územia nadväzuje na biokoridor MBk-1 na hranici susedného katastrálneho územia Chmeľov.

2.10.2.3.3. Miestne interakčné prvky

1. Interakčný prvok Ku dvoru (vo výkrese označený ako IP-1)

Interakčný prvok je typu líniovej nelesnej drevinovej vegetácie a čiastočne sprievodnej zelene komunikácie v oblasti pri východnej hranici katastrálneho územia je v interakcii s MBk-1

2. Interakčný prvok Chrast (vo výkrese označený ako IP-2)

Interakčný prvok je typu líniovej nelesnej drevinovej vegetácie v centrálnej časti katastrálneho územia.

3. Interakčný prvok Cicáče (vo výkrese označený ako IP-3)

Interakčný prvok je vetveného typu (vetvy a, b, c) typu líniovej nelesnej drevinovej vegetácie jedna časť predstavuje návrh sprievodnej zelene komunikácie a dve časti zasakovacie pásy v severozápadnej časti katastrálneho územia, v oblasti s deficitom nelesnej drevinovej vegetácie,

4. Interakčný prvok Záhumnie (vo výkrese označený ako IP-4)

Interakčný prvok je typu líniovej nelesnej drevinovej vegetácie ako sprievodná zeleň komunikácie a zasakovací pás a v západnej časti katastrálneho územia, predstavuje prvok v oblasti s deficitom nelesnej drevinovej vegetácie pri súčasnej poľnej ceste. Prvkom bude zabezpečená interakcia s MBk-2.

5. Interakčný prvok Bučina je typu nelesnej drevinovej vegetácie s mozaikou zarastajúcich pasienkov (vo výkrese označený ako IP-5)

Významný interakčný prvok v oblasti erózných rýh, svahových porúch - zosuvov na juhovýchode katastrálneho územia, stabilizuje narušené územie. Je v kontakte s MBk-2 v blízkosti MBc-1.

6. Interakčný prvok Paločka – Ku mlynku (vo výkrese označený ako IP-6)

Interakčný prvok je typu líniovej nelesnej drevinovej vegetácie v severnej časti katastrálneho územia, predstavuje prvok sprievodnej zelene komunikácie, ktorý postupne prechádza do zasakovacieho pásu veľkého bloku ornej pôdy v oblasti s deficitom nelesnej drevinovej vegetácie.

Potenciálne plochy pre realizáciu náhradnej výsadby za asanované dreviny

V zastavanom území a vo väzbe naň – na výsadbu verejnej zelene a v priestore zastavaného územia a mimo neho okolo vodných tokov sú potenciálne plochy pre realizáciu náhradnej výsadby za asanované dreviny ako doplnenie biokoridorov, ale aj ako na revitalizáciu ruderalizovaných plôch.

V rámci územného systému ekologickej stability na miestnej úrovni nebolo riešené územie starých ovocných sádov, ktoré v súčasnom, zanedbanom stave predstavujú stabilný prvok v krajine.

2.11. Koncepcia starostlivosti o životné prostredie

2.11.1. Krajinnoekologické opatrenia

Časť z nižšie uvedených krajinnoekologických opatrení je už do určitej miery v návrhu funkčného využitia plôch katastrálneho územia Čelovce akceptovaná a ostatné krajinnoekologické opatrenia (ktoré nie je možné vo výkresovej časti územného plánu obce vyjadriť) je potrebné rešpektovať pri ďalšom využívaní územia.

K najdôležitejším všeobecne uplatňovaným krajinnoekologickým opatreniam patrí:

- zachovať a posilňovať funkciu biocentier, biokoridorov a interakčných prvkov miestneho ÚSES,
- plochy vymedzené ako prvky miestneho ÚSES považovať za funkčné plochy v územnom pláne – plochy s ekostabilizačnou funkciou,
- nezasahovať do plôch s ekostabilizačnou funkciou takými aktivitami (vymedzenie ktorých sa nezakrešuje do výkresov ÚPN), ktoré by znížili ich funkčnosť ako prvkov ÚSES,
- zamedziť zmenšovanie vymedzeného plošného rozsahu prvkov miestneho ÚSES / ekostabilizačných plôch zmenou druhu kultúry,
- zabezpečiť súčasný prírodný resp. prírode blízky charakter prvku ÚSES / ekostabilizačnej plochy činnosťami bežného obhospodarovania,

Ako ďalšie krajinnoekologické opatrenia, sú definované nasledovné odporúčenia:

- situovanie nových stavieb vo vzdialenosti cca 20 m od brehovej čiary toku v prípade, že tok nie je zabezpečený hrádzou,
- zväčšovanie výmery plôch vnútrostránnej stromovitej zelene v rámci vnútornej štruktúry iných funkčných plôch – napr. plôch občianskej vybavenosti, plôch služieb, plôch rekreácie a športu,
- vytvorenie plochy pre výsadbu izolačnej zelene v rámci vnútornej štruktúry funkčnej plochy vymedzenej pre areál výrobných služieb,
- zachovanie, obnovenie alebo doplnenie sprievodnej a brehovej vegetácie na pobrežných pozemkoch podľa charakteru toku:
regulovaný tok – minimálne 5 m pás zelene na pobrežných pozemkoch,
neregulovaný tok – minimálne 10 m pás zelene na pobrežných pozemkoch,
- zachovanie a doplnenie chýbajúcej ostatnej krajinnotvornej stromovej a krovitej vegetácie: na medziach, pozdĺž poľných ciest, miestnych a komunikácií v extraviláne, v rámci veľkoblokových poľnohospodárskych štruktúr, okrem iného tiež z dôvodu obmedzenia veternej a vodnej erózie, vytvorenia migračných biokoridorov, úkrytových možností pre biotu,
- realizovanie nových opráv tokov a úprav tokov potrebných z dôvodu ochrany pred prívalovými vodami, prípadne z dôvodu podmyvania a následných zosuvov brehov, ekologicky prijateľným spôsobom tak, aby bol v maximálnej miere zachovaný prírodný charakter toku, v extraviláne i bez zmeny jeho trasy,
- vykonávanie protieróznych opatrení na poľnohospodárskej pôde, najmä na ornej pôde so sklonom nad 7°. Plochy so sklonom 7° – 15° je vhodné previesť do trvalých trávnych porastov a plochy so sklonom viac ako 15° je vhodné zalesniť a previesť do lesného fondu.

2.11.2. Odpadové hospodárstvo

Zber a odvoz komunálneho odpadu sa uskutočňuje v zmysle všeobecne záväzného nariadenia obce prostredníctvom firmy A.S.A. Slovensko spoločnosť s r.o. Košice odvozom na riadenú skládku odpadov, ktorá sa nachádza na katastrálnom území obce Petrovce v okrese Vranov nad Topľou, kde sa tento zneškodňuje. Táto skládka je zaradená do kategórie pre nie nebezpečný odpad. Odvoz sa uskutočňuje pravidelne v trojtýždňovom intervale. V súčasnosti sa prevádza separácia odpadu a vytriedený odpad je odvážaný špecializovanými firmami na jeho zhodnotenie. Obec zabezpečila likvidáciu a následnú rekultiváciu všetkých starých záťažových divokých skládok na území obce.

Obec až do doby realizácie verejnej splaškovej kanalizácie zabezpečuje a bude naďalej zabezpečovať podmienky na vyprázdňovanie obsahu domových žump v obci v zmysle § 36 ods. 9. písm. a) zákona číslo 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a kanalizáciách v znení neskorších predpisov.

Nakladanie s vyprodukovanými tuhými komunálnymi odpadmi na území obce bude zabezpečované v súlade so s Plánom odpadového hospodárstva obce, ktorý musí byť spracovaný v súlade s Plánom odpadového hospodárstva Prešovského kraja.

V obci je potrebné zvýšiť podiel zhodnocovania a znížiť podiel zneškodňovania týchto odpadov uprednostňovaním jeho materiálového zhodnotenia pred energetickým s využitím ekonomických nástrojov a legislatívnych opatrení. Je potrebné rozšíriť separovaný zber o zhodnotiteľné odpady dobudovaním dostatočného systému separovaného zberu zariadením na triedenie odpadov a v súlade so zákonom číslo 223/2001 Z.z. o odpadoch v znení neskorších noviel zriadiť pre kompostovanie biologicky rozložiteľného odpadu na ploche kompostoviska v lokalite výrobných služieb v južnej nezastavanej časti obce.

Riešením odpadového hospodárstva sú vytvorené predpoklady pre zhromažďovanie odpadov, umiestnením kompostoviska v areáli výrobných služieb a separáciou rentabilných odpadov, kým ostatné budú aj naďalej prostredníctvom oprávnenej firmy vyvážené na riadenú skládku.

2.12.   Riešenie záujmov obrany štátu a ochrany obyvateľstva

2.12.1.   V oblasti obrany štátu

Riešené územie nie je dotknuté zájmami obrany štátu. V katastrálnom území obce Čelovce sa podľa Správy nehnuteľného majetku a výstavby Ministerstva obrany Slovenskej republiky v Košiciach nenachádzajú vojenské objekty ani ich ochranné pásma, ktoré by bolo potrebné v územnoplánovacej dokumentácii rešpektovať.

Z riešenia územného plánu obce, ani z jeho prerokovania nevyplynuli požiadavky na stanovenie osobitných zásad vyplývajúcich zo záujmov obrany štátu.

2.12.2.   V oblasti civilnej ochrany obyvateľstva

V území nie sú stanovené lokálne požiadavky pre zámery rozvoja priestoru civilnej ochrany. Územie obce Čelovce v zmysle nariadenia vlády Slovenskej republiky číslo 565/2004 Z.z. z 29. septembra 2004 o kategorizácii územia Slovenskej republiky je podľa územných obvodov obvodných úradov Slovenskej republiky zaradené do II. kategórie územného obvodu Prešov.

Územný plán s ohľadom na veľkosť obce rieši hromadné ukrytie obyvateľstva obce v rámci civilnej obrany v súlade s príslušnými ustanoveniami vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky číslo 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany a všeobecnými technickými požiadavkami na výstavbu a ukrytie obyvateľov rieši na území kategórií I – IV v rodinných domoch s kapacitou do 50 ukrývaných osôb v plynotesných úkrytoch alebo v jednoduchých úkrytoch budovaných svojpomocne priamo v suterénoch rodinných domov.

Ukrytie pracovníkov výrobné sféry na území kategórie I a II v odolných a plynotesných úkrytoch v oblasti ohrozenia na území výroby v účelových priestoroch zabezpečujúcich ukrytie pre najpočetnejšiu zmenu zamestnancov a pre osoby prevzaté do starostlivosti.

Obec zabezpečí dopracovanie a schválenie plánu ukrytia obyvateľstva obce v prípade ohrozenia v zmysle vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky číslo 532/2006 Z.z. a zrealizuje zariadenia na signalizáciu a koordináciu činnosti v stave ohrozenia.

2.12.3.   V oblasti požiarnej ochrany

Obec má požiarnu zbrojnicu na vhodnom mieste v dobrom stavebnotechnickom stave a s dostatočne dobrým stavom protipožiarnej techniky, ktorá teraz je zabezpečená hasičskou striekačkou. Obec nemá zriadený dobrovoľný hasičský zbor. Požiarne ochrana obce Čelovce je zabezpečovaná Hasičským a záchranným zborom mesta Prešov.

Požiadavky z hľadiska požiarnej ochrany obce územný plán rieši v rámci rekonštrukcií a výstavbe nových miestnych komunikácií, chodníkov a voľných nástupných plôch zabezpečením dostatočných šírkových parametrov príjazdových ciest, ktoré je potrebné označiť a trvalo udržiavať a zabezpečením dostatočného množstva vody pre účely požiarnej ochrany v rámci verejného zásobovania obce vodou z rozvodných potrubí celoobecného vodovodu. Potreba požiarnej vody sa stanovuje v zmysle STN 73 0873. Rozvody vody sú riešené tak, aby bolo možné zokruhovanie jednotlivých vetiev. Každých 80 – 120 m budú na rozvode vody osadené podzemné požiarne hydranty DN 80 podľa požiadaviek požiarnej ochrany. (ďalej viď kap. 2.9.2.1.2. a kap. 2.9.1.1.2.)

2.12.4.   V oblasti protipovodňovej ochrany

Obec sa rozprestiera v údolí Čelovského potoka. Čelovský potok a ďalšie potoky odvádzajú aj dažďové vody, ktoré sú čiastočne zachytené priekopami a rigolmi. Potoky sú na niektorých miestach zanesené. Obec má len čiastočne vybudované záchytné priekopy.

V zmysle ustanovení zákona číslo 364/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov pozdĺž oboch brehov vodných tokov Čelovského potoka, potoka Trnianka a potoka Ladianka a ich prítokov je potrebné pre potreby opráv a údržby ponechať územnú rezervu šírky min 5,0 m.

Na území obce sa nenachádzajú melioračné zariadenia v správe Hydromeliorácie, š.p. Bratislava, ktoré by bolo potrebné rešpektovať.

Na území obce je potrebné:

- Zlepšovať vodohospodárske pomery na území obce na ostatných malých potokoch v povodí potoka Ladianka zásahmi smerujúcimi k stabilizácii vodohospodárskych pomerov za extrémnych situácií počas povodní aj v období sucha.
- Zabezpečiť likvidáciu povodňových škôd z predchádzajúcich rokov.

Pre realizáciu protipovodňových opatrení je potrebné postupne a včas zabezpečovať prípravu potrebných dokumentácií.

2.13. Vymedzenie zastavaného územia

2.13.1. Súčasné zastavané územie

Obec v riešenom období do roku 2025 sa bude rozvíjať v katastrálnom území obce Čelovce predovšetkým na svojom zastavanom území, ktorého hranica bola stanovená k 1.1.1990 na základe požiadaviek ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu. Toto územie má výmeru približne 29,76 ha.

2.13.2. Nové územia určené na zástavbu

Nové územia určené na zástavbu na území mimo súčasne zastavaného územia obce sú vymedzené plochami pre bytovú výstavbu na lokalitách L 1 až L 7 o celkovej výmere 184 441 m², ďalej plochou polyfunkčného objektu o výmere 10 800 m², plochou výrobných služieb o výmere 13 490 m² na v južnej časti územia obce mimo jej zastavanú časť a plochou rekreačnej lokality Habokrety o výmere 56 700 m². Súčasťou nového zastavaného územia je tiež plocha chovu oviec a Salaša o celkovej výmere 33 375 m² a plocha ČOV o celkovej výmere 1 500 m². Súčasťou nového zastavaného územia obce je tiež plocha už existujúcej bytovej zástavby západne od cintorína na severe zastavaného územia obce.

Údaje o výmerách sú získané počítačovou metódou na mapových podkladoch použitých pre riešenie územného plánu a preto sa tieto nemusia zhodovať s údajmi evidencie nehnuteľností. Pre riešenie územného plánu obce sú postačujúce.

2.13.3. Vymedzenie častí územia pre riešenie vo väčšej podrobnosti

Za účelom zabezpečenia kontinuálnej prípravy realizácie jednotlivých aktivít v katastrálnom území obce Čelovce v zmysle vecnej a časovej koordinácie je potrebné zabezpečiť spracovanie dokumentácií spodrobňujúcich riešenie územného plánu obce a iné súvisiace dokumentácie.

Formou urbanistických štúdií je potrebné riešiť:

- lokalitu bytovej výstavby L 3 a L4,
- areál výrobných služieb, plochu pre nakladanie s odpadmi a kompostoviska,
- areál Salaša na lokalite Hora pod stráňou pre chov oviec, výrobu mlieka, syra a bryndze, predaj a konzumácia a so súvisiacim dopravným a technickým vybavením,
- areál polyfunkčného objektu vrátane parkové úpravy a súvisiacim dopravným vybavením,
- areál rekreačno – športovej lokality Habokrety,

Ďalej je potrebné zabezpečiť:

- súhrnný projekt pozemkových úprav,
- projekt ochrany územia a obyvateľstva pred povodňami,
- dokumentáciu komplexných úprav vodného toku potoka Ladianka vrátane komunikačných, peších a iných súvisiacich objektov,

Podrobné riešenie v rozsahu projektových dokumentácií si vyžaduje:

- stavby pre dopravu, verejného dopravného vybavenia a siete technickej infraštruktúry,

- rekonštrukcia a úprava vodných tokov, priekop a rigolov, objektov proti prívalovým vodám s protipovodňovými opatreniami,
- stavby energetiky a energetických zariadení,
- rozšírenie telekomunikačnej siete obce pre nové funkcie.

Pre plynulé napĺňanie zámerov riešenia územného plánu obce je potrebné zabezpečovať postupne a včas uvedené dokumentácie.

2.13.4. Pribeh hranice zastavaného územia obce

Zastavané územie obce Čelovce je vymedzené čiarou vedenou na severovýchodnom rohu jestvujúceho cintorína, pokračuje severným smerom do vzdialenosti 50 m, kde mení svoj smer západným smerom rovnobežne so severným okrajom cintorína a pokračuje južným smerom k severozápadnému rohu cintorína, teda je vedená po obvode rozšírenia cintorína, potom pokračuje po jeho západnom obvode až k jeho juhozápadnému okraju, kde odbočí západným a potom južným smerom po obvode nového parkoviska a po pôvodnej hranici zastavaného územia západným smerom až po najnovšiu zástavbu rodinných domov a po severovýchodnom a severozápadnom obvode týchto parciel v predĺžení severozápadným po terajšiu poľnú cestu a ďalej pokračuje v predĺžení do vzdialenosti cca. 63 m a potom kolmo na takto vymedzený priebeh južným smerom rovnobežne s pôvodnou hranicou až po terénny zlom v blízkosti juhozápadného okraja teraz zastavaného územia a potom kolmo a tento priebeh 50 m východným smerom po poľnú cestu a potom 500 m južným smerom po západnom okraji parcely EN číslo 206, kde jej ďalší priebeh je východným smerom až na jej juhovýchodnú hranicu a potom kolmo cez poľnú cestu na parcele EN číslo 218 a ďalej severným smerom po jej východnej hranici až po pôvodnú hranicu a potom po nej juhovýchodným, južným a zase juhovýchodným smerom po južnom okraji parcely EN číslo 218 až do vzdialenosti 50 m od západného okraja cesty III/5761 a potom rovnobežne s ňou južným smerom 550 m a potom kolmo a tento priebeh 50 m východným smerom po západný okraj tejto cesty a ďalej 150 m južným smerom po jej západnom okraji a potom kolmo cez ňu na južný okraj parcely 190/2 a potom sčasti po jej východnej hranici, kde pokračuje severným smerom vo vzdialenosti 50 m od východného okraja cesty III/5761 a potom rovnobežne s ňou severným smerom južného okraja po južnú hranicu pôvodného hospodárskeho dvora, kde jej ďalší priebeh je po jeho obvode po pôvodnej hranici až po južný okraj parcely EN číslo 223 a ďalej po jej južnej hranici 50 m východným smerom a potom kolmo severným smerom cez cestu III/5761 a potom severným smerom vo vzdialenosti 63 m rovnobežne s pôvodnou hranicou do vzdialenosti 220 m, kde pokračuje kolmo na jej terajší priebeh do vzdialenosti 50 m, kde pokračuje zase kolmo na jej terajší priebeh severným smerom cez poľnú cestu do vzdialenosti cca. 60 m a potom kolmo na jej terajší priebeh západným smerom po východný okraj cintorína a po pôvodnej hranici zastavaného územia severným smerom až po východný bod.

Novou súčasťou zastavaného územia obce je tiež plocha novej poľnohospodárskej lokality chov oviec na lokalite Hora pod stráňou v juhozápadnej časti obce. Nový priebeh hranice zastavaného územia v tejto časti obce je po obvode tejto plochy.

Priebeh hranice zastavaného územia je vyznačený na výkrese číslo 3. Jej priebeh je vyznačený aj na výkresoch číslo 2, 4, 5 a 6.

2.14. Vymedzenie ochranných pásiem a plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu

2.14.1. Ochranné pásma

V riešení územného plánu obce sú vymedzené ochranné pásma pre jednotlivé siete dopravnej a technickej infraštruktúry v súlade so všeobecne platnými právnymi predpismi a STN takto:

Ochranné pásma cestnej dopravy:

Podľa zákona číslo 135/1961 Zb. v znení neskorších predpisov je ochranné pásmo určené zvislými plochami vedenými od osi vozovky po oboch stranách komunikácie:

20 m – pre cesty III/5761 mimo zastavaných častí obce.

Ochranné pásma leteckej dopravy:

V zmysle § 30 zákona číslo 143/1998 Z.z. o civilnom letectve v znení neskorších predpisov (letecký zákon), je potrebný súhlas Leteckého úradu Slovenskej republiky na stavby:

- vysoké 100 m a viac nad terénom (§ 30 ods.1 písm.a),
- stavby a zariadenia vysoké 30 m a viac umiestnené na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu (§ 30 ods.1 písm.b),

- zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielacie stanice (§ 30 ods.1 písm.b).

Ochranné pásma energetiky:

Podľa zákona číslo 656/2004 Z.z. o energetike §36 je ochranné pásmo vonkajšieho / podzemného elektrického vedenia vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia / krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vedenia vodiča / kábla. Táto vzdialenosť je podľa článku 2 zákona pre vonkajšie nadzemné elektrické vedenia s napätím a) od 1 kV do 35 kV vrátane:

- 10 m – pre vodiče bez izolácie elektrického VN vedenia linky číslo 208 v severovýchodnej časti územia obce,
- 4 m – pre vodiče so základnou izoláciou,
- 2 m – pre vodiče so základnou izoláciou v súvislých lesných priesekoch,
- 1 m – pre závesné káblové vedenie,
- vzdušné NN vedenie do 1 kV nemá ochranné pásmo vymedzené.

Táto vzdialenosť je podľa článku 7 zákona pre podzemné elektrické vedenie vrátane vedenia riadiacej, regulačnej a zabezpečovacej techniky:

- 1 m – pri napätí do 110 kV.

Ochranné pásmo elektrickej stanice vonkajšieho vyhotovenia je podľa článku 9 zákona vymedzená zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti kolmo na oplotenie alebo hranicu objektu elektrickej stanice:

- 10 m – od konštrukcie transformovne s napätím do 110 kV.

V ochrannom pásme elektrického vedenia a zariadenia je zakázané:

- zriaďovať stavby, konštrukcie, skládky a vysádzať trvalé porasty,
- uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky,
- vykonávať činnosti, pri ktorých by sa mohla ohroziť bezpečnosť osôb a majetku, prípadne by sa mohlo poškodiť elektrické vedenie alebo by sa ohrozila bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky,
- pod vzdušným vedením pestovať porasty s výškou nad 3 m, respektíve mimo vedenia do vzdialenosti 5 m tak, aby pri páde nepoškodili vedenie,
- nad zemným elektrickým vedením jazdiť s ťažkými mechanizmami a bez predchádzajúceho súhlasu prevádzkovateľa vykonávať zemné práce.

Ochranné pásma vodného hospodárstva:

Ochranné pásma verejných vodovodov a verejných kanalizácií podľa zákona číslo 442/2002 Z.z. uvedené v § 19, odstavce 2, slúžia k ich bezprostrednej ochrane pred poškodením a na zabezpečenie ich prevádzkyschopnosti a vymedzujú pásma ochrany, ktorým sa rozumie priestor v bezprostrednej blízkosti verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie. Pásma ochrany sú vymedzené najmenšou vodorovnou vzdialenosťou od vonkajšieho pôdorysného okraja vodovodného potrubia alebo kanalizačného potrubia na oboch stranách:

- 1,5 m – pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii do priemeru 500 mm.

Najmenšia vzdialenosť podľa STN 75 6401 od vonkajšieho okraja objektov čistiare odpadových vôd k okraju súvislej bytovej zástavby

- 25 m – od vonkajšieho okraja objektov čistiare odpadových vôd k okraju súvislej bytovej zástavby pre čistiare odpadových vôd s komplexne uzavretou (zakrytou) technológiou s čistením odvádzaného vzduchu.

Ochranné pásma pre plynovody a prípojky:

Ochranné pásma pre plynovody podľa § 56, odstavce 2, zákona číslo 656/204 Z.z. je priestor v bezprostrednej blízkosti plynovodu alebo iného plynárenského zariadenia vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi plynovodu alebo od pôdorysu technologického plynárenského zariadenia meranou kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti. Vzdialenosť na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia je:

- 1 m – pre NTL a STL plynovody a prípojky s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa, ktorými sa rozvádzajú plyny v zastavanom území obce.
- 8 m – pre technologické objekty plynu,

V ochrannom pásme plynárenského zariadenia je zakázané:

- zriaďovať stavby, konštrukcie, skládky, vykonávať činnosti, pri ktorých by sa mohla ohroziť bezpečnosť osôb a majetku, prípadne by sa mohlo poškodiť vedenie plynu alebo by sa ohrozila bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky,

Bezpečnostné pásmo pre plynovody a prípojky :

Bezpečnostné pásmo pre plynovody podľa § 57, odstavec 2, zákona číslo 656/2004 Z.z. je priestor vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi plynovodu alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia meraný kolmo na os alebo na pôdorys. Vzdialenosť na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia je:

- 10 m – pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a na nezastavanom území,

V bezpečnostnom pásme plynárenského zariadenia je zakázané:

- zriaďovať stavby a konštrukcie.

Ochranné pásmo telekomunikačných káblov podľa zákona číslo 610/2003 Z.z.:

- 1,5 m – od osi telekomunikačného kábla.

Tieto ochranné pásma súvisia so sieťami technickej infraštruktúry a dopravy uvedenými v príslušných kapitolách a významnejšie z nich sú zdokumentované v grafickej časti.

Ďalšie ochranné pásma vyplývajúce z funkcie jednotlivých funkčných plôch sú:

Ochranné pásmo cintorína k okraju súvislej bytovej zástavby je 50 m od oplotenia, v ktorom sa nesmú povoľovať ani umiestňovať budovy podľa zákona číslo 470/2005 Z.z. o pohrebníctve a o zmene a doplnení zákona číslo 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov.

Iné ochranné pásma:

V zmysle ustanovení § 49 zákona číslo 364/2004 Z.z. o vodách pozdĺž oboch brehov vodného toku, kde môže správca vodného toku užívať pobrežné pozemky, je potrebné pre potreby opráv a údržby ponechať územnú rezervu šírky:

- 5 m – od brehovej čiary potoka Ladianka, Trstianka, Čelovského potoka a ostatných potokov v obci.

Pásmo hygienickej ochrany areálu výrobných služieb k okraju súvislej bytovej zástavby je 30 m od oplotenia.

Pásmo hygienickej ochrany výrobných areálov, objektov a zariadení bude určené konkrétne podľa príslušných STN resp. iných súvisiacich noriem v predrealizačnej resp. realizačnej fáze investície.

2.14.2. Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu

2.14.2.1. Plochy ohrozených území

Na území obce sa nenachádzajú územia, ktoré je potrebné považovať za ohrozené.

2.14.2.2. Plochy prieskumných území, chránených ložiskových území a dobývacích priestorov

Podľa podkladov Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra v Bratislave sa v katastrálnom území obce Čelovce nenachádzajú žiadne ložiská nerastných surovín ani žiadne chránené ložiskové územie.

V obci sa nenachádzajú ani plochy prieskumných území a dobývacích priestorov.

2.14.2.3. Plochy chránených častí prírody a krajiny

V katastrálnom území obce Čelovce sa nenachádzajú žiadne osobitne chránené územia podľa zákona číslo 543/2002 Z.z.. Pre celé katastrálne územie platí 1.stupeň územnej ochrany.

2.14.2.4. Plochy pamiatkovej ochrany

Plohou pamiatkovej ochrany, ktorú určil Krajský pamiatkový úrad Prešov na základe dosiaľ evidovaných archeologických lokalít je plocha historického jadra obce, ktoré má stredoveký pôvod je potrebné považovať za územie s predpokladanými archeologickými nálezmi z obdobia stredoveku až novoveku. Podmienky jej ochrany zabezpečuje Krajský pamiatkový úrad Prešov v územnom a stavebnom konaní.

Na území obce Čelovce v Ústrednom zozname pamiatkového fondu pod číslom 274/0 je evidovaný románsko-gotický kostol evanjelický a.v., ktorého stavba je chránená spolu so svojim areálom a pod číslom 274/0 je na parcele EN číslo 37 evidované pamätné miesto derešovania. Na plochách národných kultúrnych pamiatok je nutné dodržať ustanovenia § 32 zákona číslo 49/2002 Z.z.

o ochrane pamiatkového fondu. Hranice ochranných pásiem nehnuteľných kultúrnych pamiatok nie sú stanovené.

Ďalej sú to plochy klasicistickej kúrie z konca 18. storočia, náhrobnej kaplnky z 30. rokov 19. storočia, ale aj voľne stojacích krížov na území obce, ktoré je potrebné považovať za súčasť kultúrneho dedičstva obce.

2.15. Vyhodnotenie použitia poľnohospodárskeho a lesného pôdneho fondu na nepoľnohospodárske využitie

Vyhodnotenie poľnohospodárskeho a lesného pôdneho fondu na nepoľnohospodárske využitie tvorí samostatnú textovú prílohu. Grafické znázornenie tohto vyhodnotenia je vyjadrené vo výkrese číslo 7 grafickej časti územného plánu.

2.16. Hodnotenie navrhovaného riešenia

Riešenie územného plánu vyplynulo z potreby vypracovať pre obec Čelovce dlhodobú stratégiu trvalo udržateľného rozvoja, pretože obec Čelovce nemá v súčasnosti adekvátne územnoplánovacie dokumentácie, ktoré by vytvorili podmienky pre rozvoj jednotlivých funkčných zón predovšetkým pre bývanie, výrobu, rekreáciu, turizmus a cestovný ruch. Z rozvojového programu obstarávateľa nevyplývala požiadavka spracovať varianty a alternatívy. Obec nemá viac ako 2000 obyvateľov a preto nebolo potrebné spracovať v zmysle § 21 odstavca 2 stavebného zákona koncept územného plánu obce. Bilančným rokom územného plánu obce bol zadaním stanovený rok 2025. Riešenie Územného plánu obce Čelovce dôsledne vychádzalo zo zadania schváleného Obecným zastupiteľstvom v Čelovciach dňa 14. 12. 2009 uznesením číslo 6/2009 v súlade so stanoviskom Krajského stavebného úradu v Prešove číslo 2009–1069/4224–2 zo dňa 7. 12. 2009 k posúdeniu návrhu zadania pre spracovanie územného plánu obce ako základného záväzného podkladu pre jeho spracovanie. V riešení sú dodržané záväzné zásady a regulatívy Územného plánu VÚC Prešovského kraja 2009. Z riešenia územného plánu nevyplývali žiadne požiadavky na preschválenie zadania.

Riešenie územného plánu splnilo všetky požiadavky schváleného zadania a vyriešilo hlavne ciele riešenia Územného plánu obce Čelovce, ktorými bolo prehodnotenie súčasnej urbanistickej štruktúry obce. Tieto vzťahy a výhľadové požiadavky obce zosúladuje v kontexte obce, rekreačného priestoru Haľagoš a záujmového priestoru. Navrhlo optimálne usporiadanie funkčných plôch, navrhlo občiansku, dopravnú a technickú vybavenosť z pohľadu perspektívneho rozvoja sídla. Riešenie rešpektuje záujmy ochrany prírody, definuje výhľadové potreby siete technickej infraštruktúry a dopravného systému a to tak nadriadeného, ktoré vyplýva zo štruktúry osídlenia ako aj lokálneho. Riešenie posilňuje krajinnú-estetické a ekologické faktory v území využívajúc morfológické danosti územia ako aj vodný tok Čelovského potoka. Sídelný potenciál zhodnocuje štruktúru obyvateľstva, demografický vývoj a predpoklady pre bilančné obdobie k roku 2025 pri akceptovaní prirodzeného prírastku obyvateľstva ako aj vytvorenia ponuky pre mesto Prešov a to aj tvorbou pracovných príležitostí. Riešilo záujmy v oblasti obrany štátu, civilnej ochrany obyvateľstva, požiarnej a protipovodňovej ochrany. Vyhodnotilo vplyv hospodárenia na poľnohospodárskom a lesnom pôdnom fonde a stanovilo zásady odpadového hospodárstva.

Riešenie územného plánu stanovilo zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia. Vymedzilo nové hranice zastavaného územia obce, ochranné pásma a chránené územia obce a stanovilo pásma hygienickej ochrany. Vypracovalo zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia a zoznam verejnoprospešných stavieb. Navrhované zámery zosúladilo s územným systémom ekologickej stability, v rámci ktorého sú definované prvky z Generelu nadregionálneho územného systému ekologickej stability a navrhnuté prvky kostry ekologickej stability na miestnej úrovni.

Územný plán je tak základným nástrojom pre obec na riadenie celého investičného procesu v obci počas záväznosti územného plánu obce. Umožňuje priechodnosť investičných zámerov pri konkrétnej povoľovacej činnosti riešenej v územnom pláne obce a následnom vydávaní územných rozhodnutí a stavebných povolení, umožňuje koordináciu zámerov výstavby v území, je záväzným podkladom pre projektovú prípravu dopravnej, technickej a sociálnej vybavenosti v obci. Umožňuje realizovať v obci stavby verejnoprospešného charakteru.